

Nič več meje pri obelisku

SANDOR TENCE

Delo javnih ustanov se ne meri le na osnovi političnih stališč, temveč tudi in predvsem na osnovi konkretnih sklepov in dejanj. Res, potrebna so tudi velika simbolna dejanja, ki ostanejo zapisana v zgodovini in ki se potem prenašajo iz roda v rod, ljudje pa živimo predvsem od kruha.

Trzaska uprava zupana Riccarda Illyja ni postavila samo novih odnosov s slovensko govorčimi občanji, ampak tudi s teritorijem, ki obkroža mesto. Nekoc je bila nevidna, a konkretna meja med Trstom in okolico na Obelisku in pod Kontovelom, s časom pa je tudi ta meja začela postopoma padati in bo prej ali slej - vsaj tako upamo - ostala le spomin. Da se odnosi med mestom in njegovim kraskim zaledjem spreminjajo na boljše dokazujejo sklepa trzaskega občinskega sveta o openem večnamenskem centru in o namembnosti bivše kasarne karabinjerjev na Proseku.

Openski večnamenski center je ena od obvez, ki so sestavni del protivrednosti za sinhrotron in za škodo, ki jo je vzhodni Kras utrpel z gradnjo velikih infrastruktur, kot je npr. avtocesta. Ustrezna deželna zakonodaja je zaradi neverjetnih birokratskih zapletov ostala delno neuresničena, tako da so milijarde javnih sredstev ostale neizkoriščene oziroma so bile izgubljene. Treba pa je vztrajati in prav sklep občinske skupščine mora biti v spodbudo odgovornim, da spoštujejo vse obveze do Krasa in do Kraševcev.

Nakup nekdanje proeske kasarne pa ima, mimo praktičnih, tudi politične razsežnosti. Če se ne motimo je to prvič, da Obcina kupi neko javno stavbo skupno z domačimi jusrarji. Tudi v tem primeru gre za večnamensko pobudo, ki jo po velikosti sicer ne gre primerjati z opensko, v stavbi pa bo sedež krajevnega sossveta, jusrarjev in najbrz se drugih vaskih organizacij.

Oba sklepa sta bila odobrena soglasno (torej tudi z glasovi desnice), brez napetosti in polemik, ki obicajno spremljajo take in podobne razprave. Za trenutek se je tudi kronist zasanjal, da spremlja normalno občinsko sejo normalnega mesta, v katerem živijo cisto normalni ljudje...

RIM / PO VLADNI KRIZI IN PO IZVOLITVI NOVE VLADE

V zbornici je spet stekel postopek za odobritev zaščitnega zakona

Novi časovni termini za popravke - 30. novembra pričetek napovedanih avdicij

Kmalu start nove čezmejne televizije

LJUBLJANA - V glavnem mestu Slovenije so se včeraj srečali najvišji predstavniki vodstev italijanske in slovenske radiotelevizije skupaj s programskimi vodji regionalnega centra Koper in deželnega sedeža RAI za Furlanijo-Julijsko krajino iz Trsta. Obe medijski hiši sta podpisali pismo o nameri, s katerim sta se obvezali, da do prihodnjega februarja pripravita projekt čezmejne televizijske mreže. Pismo o nameri sta podpisala generalni direktor RTV Slovenije Janez Cadež in ravnatelj drugega TV oddelka RAI Giovanni Tantillo ob navzočnosti člana upravnega sveta osrednje italijanske radiotelevizijske hiše Stefana Balassoneja.

Na 3.strani

RIM - V poslanski zbornici je spet stekel parlamentarni postopek zakonskega predloga za zaščito slovenske manjšine. Kriza vlade Romana Prodi je namreč začasno zaustavila obravnavo vseh zakonskih predlogov in vladnih dekretov, z izvolitvijo nove vlade Massima D'Alema pa je parlament sedaj spet začel redno poslovati.

Na včerajšnji seji ozjega odbora komisije, ki jo je vodil poročevalec zakona poslanec Domenico Maselli, so se sporazumeli za nove termine za vlaganje popravkov in za avdicije. Po novem bodo poslanci lahko predložili popravke k Masellijevemu predlogu do prvega decembra, avdicije pa bodo na sporedu od ponedeljka, 30. novembra dalje.

Poslanec NZ Roberto Menia je zamen zahteval daljše roke posebno za avdicije z jasnim namenom, da bi s tem kar se da zavlekel razpravo. Poslanca Luciano Caveri (Union Valdotaïne) in levi demokrat iz FJK Antonio Di Bisceglie sta bila mnenja, da je časa za amandmaje in avdicije dovolj in da ne gre več zavlačevati z odobritvijo zaščitnega zakona.

Na 3. strani

EVROPSKA UNIJA / ZAČETEK POGAJANJ O ŠIRITVI

Unija s Slovenijo sklenila pogajanja za tri področja

BRUSELJ - Evropska unija je s Slovenijo na prvem krogu vsebinskih pogajanj o članstvu včeraj v Bruslju sklenila pogajanja za tri od sedmih obravnavanih področij skupnega pravnega reda povezave. Gre za področja malega in srednjega gospodarstva, izobraževanja ter znanosti in raziskovalnih dejavnosti. Usklajevanja bodo potrebna se na področju industrijske politike, telekomunikacij in audiovizualne politike, odprto ostaja tudi področje skupne zunanje in varnostne politike.

Na 9. strani

TRST / ROP V AGENCIJI CRT

Dva od treh roparjev že prijeli

Pri sebi sta imela večji del plena - Oba sta doma iz Palermo

TRST - Veselje dveh od treh roparjev, ki so včeraj zjutraj iz agencije CRT v Ul. Piccardi odnesli okrog 40 milijonov lir, je trajalo slabi dve uri. Ko sta se pripravljala, da se s taxijem odpeljeta do železniške postaje in verjet-

no naprej proti domu v Palermo, so ju presenetili policijski agenti ter odpeljali v koronejske zapore. Pri sebi sta imela 27 milijonov lir, torej dve tretjini plena. Tretjega roparja se iščejo.

Na 4. strani

Spet temni oblaki nad off-shorom

TRST - Finančno-zavarovalniški center off-shore je spet pod vprašajem. Medtem ko rimska vlada se ni odobrila zadnjih dovoljenj za začetek delovanja centra tudi zaradi padca Prodijske vlade, Evropska unija vodi preiskavo na račun nekaterih centrov, med katerimi je tudi trzaski, ceprav je samo na papirju, spoštujejo določila proste konkurence.

Na 3. strani

Koroški Slovenci se pogovarjajo

CELOVEC - Predstavniki političnih, kulturnih, gospodarskih in sportnih organizacij in ustanov koroških Slovencev so se v Mladinskem domu Slovenskega solskega društva sestali na prvem siršem posvetu o možnostih bolj usklajenega nastopanja. Pobudo za posvet je dala Zveza slovenskih organizacij, ki je za odpravo konfliktnih situacij znotraj manjšine predlagala ustanovitev Koordinacijskega odbora na dveh nivojih: koordinacijsko telo med obema osrednjima organizacijama, dodatno k temu pa se razširjeni svet.

Na 11.strani

V Čedadu občni zbor sekcije SDGZ

CEDAD - V okviru priprav na deželni občni zbor je bil v ponedeljek v Cedadu občni zbor beneske sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Ob splošnem ugotavljanju težkega gospodarskega in družbenega stanja v Benečiji je v bogati in razčlenjeni razpravi prišla do izraza tudi potreba, da se delovanje Združenja v videmski pokrajini se okrepi s pridobivanjem novih članov, poleg tega pa si je treba z združenimi močmi se naprej prizadevati za krepitev zaupanja v to združenje slovenskih gospodarstvenikov.

Na 12. strani

Projekt Leonardo ali šola in okolje

GORICA - Zavoda Ivan Cankar iz Gorice in Z. Zois iz Trsta sodelujeta v evropskem projektu Leonardo, ki ima kot cilj večjo integracijo med solo in okoljem, zlasti gospodarskim. Dokončali naj bi ga do konca prihodnjega leta. Rezultat naj bi bila slika o tem, kaksne so zahteve delodajalcev na specifičnem področju mednarodne trgovine in kako si delovne izkušnje predstavljajo in ocenjujejo dijaki.

Stran 10

Martinovanje tudi na Proseku

TRST - Tudi na Trzaskem in se zlasti na Proseku bodo danes praznovali sv. Martina. Ta svetnik je namreč proeski farni zavetnik, tako da v vasi obstaja že dolga tradicija martinovanja. In tako bodo danes na Proseku proslavili sv. Martina z verskimi obredi, pa tudi s tradicionalnim sejmom in z vesellicami, se zlasti v osmih, kjer bodo točili novo vino.

Na 5. strani

TRGOVCI, OBRTNIKI,
GOSTINCI!!

POSTANITE
VIDNI

TA OGLASNI PROSTOR JE VAŠ
POKLIČITE PUBLIEST 040/7606529

O G L E D A L O

Nekaj vprašanj o problemu novih priseljencev

ACE MERMOLJA

Mlajši bralec me je opozoril, da v svojih člankih zastavljam veliko vprašanj, dajem pa malo odgovorov. Imel je prav, vendar je želja, nimam ambicije, da bi odgovarjal na vse. Takšna ambicija bi predpostavljala domisljivost, ki bi bila dokaz neumnosti. Živimo v času, ko se pred nami kopice vprašanj in problemi, na katere komaj isčemo odgovore. Razlaga o nevednosti je banalna in lahko le razočara prijatelja, ki me je spraševal po odgovorih, bom dodatno razočaral, ko bom nanizal se nekaj vprašanj, s katerimi se na novo soočamo, a nam ni jasno, kako bi jih rešili. Zato, da povečam občutek zmede, bo torej dovolj, da nastejem vrsto problemov v zvezi z novimi imigracijskimi tokovi, ki jih doživljata Italija in Evropa. Primer je emblematicen, ker dokazuje, kako se stvari dogajajo pred našimi očmi, s katerimi bi jih reševali. Skratka, smo kot pred vekomnostjo stvarnostjo, ko naselja zrastejo pred urbaniškim načrtom; primer imigracije je najbolj tipičen za takšen položaj. Toliko bolj nas bega, ker smo si novi misli in kulture, ki si je delala utvare, da lahko povsem obvlada svet in dogajanja v njem. Pa pojdemo k stvari!

Slovenci v Italiji smo ena izmed starih in avtohtonih manjšin v Italiji in Evropi. Nas položaj se je spremenil glede na meje cesarstev in držav. Nase zahteve po pravicah so se prav tako spremenile glede na položaj in na razvoj naše narodne zavesti. V bistvu gre za staro pravdo, ki bi morala najti svoje priznanje z zakonom, ki bi pričel uresničevati postavko italijanske ustave. Resnici na ljubo poznamo zahtevo ptice na strehi. Odnosi med našo manjšino in večino so v bistvu utečeni: tako v dobrem kot v slabem. Spreminjajo se postopno in ne vzbujajo posebnih senzacij. Povsem drugače doživlja Italija, in z njo mi, valove novih priseljencev. Odnosi do avtohtonih manjšin imajo svoje kode, ki jih lahko verodostojno nastejemo ter osvetlimo temne in svetle plati medalje. V isti sapi se na velikem

skornju, ki odigra v magmatskem Sredozemlju vedno bolj izrazito vlogo prehodnega pomola, iz meseca v mesec oblikujejo razpršene manjšine približkov, ki po številu presegajo avtohtone manjšine. Kaj z njimi? Delitev večinskega prebivalstva med tiste, ki so z množicami priseljencev solidarni in one, ki bi jih najraje pometali nazaj v morje, ne pomaga. Glede problema smo vsi sredi zmede, saj zahteva dejstvo od nas temeljito prenovljeno moralno, politično pa tudi juridično kulturo. To je očitno in težavno, kar ni težko dokazati.

Del beguncev želi ostati in dobiti dovoljenje za bivanje, kar bo postavilo državo in državljane pred nelahke dileme. Pietistichen odnos je zgrešen. Ko poslušam televizijske debate in berem članke, opazam, da imata besedi dobro in pravico različne obraze. Skratka, ni dovolj biti »dobri«. Ob predpostavki, da gre za ljudi, ki so nam enakovredni in da so njihove človeške usode, njihove korenine, izvor itd. vredne istega spoštovanja kot naše (z besedo se ne postavljam v vlogo italijanskega državljanca, obenem pa pripadnika bogate Evrope) ne morem (o) mimo dejstva, da množična prisotnost zastavlja ostre dileme. Nerazumno bi bilo, ko bi novi priseljenci ustvarjali vedno večji rezervoar podproletariata, lum-penproletariata in kriminala. V trenutku, ko večinska družba ne razpolaga z mehanizmi, ki bi omogočali učinkovito integracijo, se to nujno zgodi. Begunci in nove manjšine se morajo zaradi samega preživetja uveljaviti na najrazličnejše, tudi nelegalne načine. V Ameriki (torej v novem kontinentu) je bil v preteklosti za mnoge skupnosti kriminalno sredstvo, s katerim so se družbeno uveljavljale. Italijanska skupnost (ali vsaj del) se je organizirala z mafijo. Podobno so delale druge skupnosti. Nadvse spoštovana družina Kennedyjev je obogatela v času prohibicionizma, torej na način, ki po vsej verjetnosti ni bil legalen. V današnjem kaotičnem kopčenju približkov so podobne poti predvidljive, saj Italija (in tudi druge evropske države) ne uspe zadovoljiti potrebi po dostojnem delu lastnim državljanom. Integracija pa se nujno prične z dostojnimi preživetve-

nimi možnostmi in z dodeljevanjem pravic, kot so pravica do zdravja, do socialne varnosti, do zaščite na delovnem mestu itd. Če teh pravic nima, se bo novi priseljenec obrnil drugam in to neglede kam. Kje se torej zarišuje meja med negotoljubljem, odporom in ksenofobijo ter solidarnostjo in večkulturno politiko? Prihod priseljencev ne more povsem spreneveči družbene in pravne strukture države, ki jih gosti. Obenem pa država ne more več sloneti na klasičnih postavkah. Če avtohtone manjšine spreminjajo pojem državljanstva, novi priseljenci pa spremembo radikalizirajo. Skratka, državljanstvo po krvni liniji (sin italijanske družine postane avtomatično italijanski državljan) je zastarelo in ga bo nadomestilo državljanstvo po teritorialnem principu. Kdor živi na teritoriju za določen čas, bo imel pravico do državljanstva. Odprto je tudi vprašanje dvojnega državljanstva, ki predpostavlja pravice in dolžnosti, kar pomeni dreden problem. Novi državljani naj imajo svoje pravice, vendar ni povsem zakoličeno prepričanje, kdaj je pravni red represiven in kdaj gostoljuben. Pojasnil bi koncept. Države bodo težko vključile v lastni pravni sistem vse navade in norme iz prvotne domovine priseljencev. Bom banalen: težko bi uzakonili pravico muslimana, da ima na legalen način več žen. Določena integracija je za priseljence nujna: kdaj postane nasilna? Ocitna je moralna norma, naj bi država spoštovala vero, kulturo in običaje priseljencev ter jim nudila možnost, da se organizirajo, kar pa pomeni visoko stopnjo priznanja in urejanja njihovega položaja. Takšna stopnja je v Italiji redka. Predpostavlja namreč ekonomsko in kulturno integracijo, ki je pozitivno dovršena. Skratka skupine priseljencev naj bi imele urejene življenjske razmere, avtohtona večina pa naj bi priznala in vzpostavila z njim tvoren dialog. Ker je idealna slika večkulturne družbe in politike zahtevna (celo avtohtone manjšine se niso delezne), se nam ponuja nevaren kompromis. Zato, da bi država ne izpadla kot negotoljubna in represivna, zamizi nad preživetvenimi strategijami priseljencev, ki

ustvarjajo namesto integracije geto. Z večjo ali manjšo ostrino preganja prostitucijo, razpečevanje mamil in drugačen kriminal. Dopusca pa vedno večje močvirje dela na črno, ne izpostavlja vprašanje »sindikalističnih«, zdravstvenih in drugačnih pravic. S tem širi teritorij prezidne, ki omogoča zaslužek na skrajnem robu zakonitosti. Položaj ima posledice za vso družbo. V teritorij namreč nujno posežejo avtohtoni domačini, ki se zlahka okoriscajo z delovno silo, ki ji po tihi domeni ne pripadajo nikakršne pravice. Problem seveda ni le ekonomski. Kako torej urediti vprašanje? Ni namreč represivno dejanje le v tem, da priseljence država odvrne na meji. Represivna je tudi politika, ki na tistem ustvarja free shope človeških energij in delovne sile.

Nastel sem samo nekaj vprašanj, na katera nimamo jasnih odgovorov. Ni nam dokončno jasno niti to, kdaj je humano sprejeti nove priseljence in kdaj jih je bolj zavreči. Človeška solidarnost trči ob sposobnosti države in družbe, da omogoči novim priselcem za človeka dostojno življenje, ki ne bo sprožalo konflikte z večinskim delom prebivalstva. Jasnih odgovorov na dileme ni iz najbolj preprostega možnega razloga. Italija je primer države, ki je v svoji zgodovini poznala množično izseljevanje lastnih ljudi. Danes je v luci mnogih ljudi in narodov v mediteranskem bazenu, a tudi iz daljne Afrike in Azije, dezela, ki je »uporabna« pri iskanju boljšega življenja. Dejstvo priseljevanja zahteva kompleksen pristop, ki naknadno potrebuje izkušnje in kulturo, ki zapuščajo varne ideologeme starega kontinenta. Tako kultura kot odgovori pa naj bi se po stoletju evrocentrizma in nacionalizmov spreobrnila v nekaj letih in mesecih, saj se nove manjšine »dogodijo« v izjemno hitrem času. Isti razkorak med vrtočnim dogajanjem ter počasnejšo kulturno in psihološko mutacijo zaznamuje tudi druga področja: od politike do gospodarstva. Pri tem je treba opozoriti, da prevelika naglica lahko izpodje naše korenine, saj je že dejstvo, da imamo veliko več vprašanj kot odgovorov znak, da živimo v vedno manj definiranem prostoru, kar nas dodatno bega.

NA VČERAJŠNJI DAN V MESTECU V MARKAH

Pred 23 leti podpisali Osimske sporazume

Dogovor, ki je bil sad helsinške deklaracije, je rešil sporna vprašanja iz druge svetovne vojne

LJUBLJANA - V Osimu blizu Ancone sta 10. novembra 1975 tedanja Jugoslavija in Italija sklenili sporazume, s katerimi sta po nekajkratnih zaostrovanjih miro-ljubno rešili sporna vprašanja, ki so izvirala se iz druge svetovne vojne. Ti, t.i. Osimski sporazumi so dokončno potrdili mejo med državama ter uredili gospodarsko sodelovanje, gradnjo prometnic in ustanavljanje medcarinskih con. Po razpadu Jugoslavije je Republika Slovenija od 31. julija 1992 pravna naslednica pravic in obveznosti iz omenjenih sporazumov.

Osimske sporazume je mednarodna javnost označila kot prvo neposredno izpolnjevanje načel helsinške deklaracije o varnosti in sodelovanju v Evropi, njihov gospodarski del pa je potrdila tudi EGS. Sporazumi vsebujejo tri temeljne dokumente: pogodbo med SFRJ in Italijo (o meji in z njo povezanih vprašanjih), sporazum o pospeševanju gospodarskega sodelovanja in protokol o skupni prosti coni ter 16 dodatkov. Za njihovo uresničevanje so ustanovili 12 mešanih komisij.

Poglavitna določila so politične narave ter zadevajo opis meje na kopnem in na morju, postopke za njeno določitev na zemljišču ter pogoje in načine za urejanje državljanstva, placila nadomestil za odvzeto imetje, morebitno prese-litev in socialno zavarovanje oseb z območja obeh con neuresničene-ga Svobodnega tržskega ozemlja (STO).

Gospodarski del spo-

razumov določa na oze-mlju obeh držav pri Fer-netičih ustanovitve pro-ste industrijske cone s skupnim režimom proiz-vodnje, izvoza in polo-zaja delovne sile ter dol-goročno sodelovanje na več področjih (industri-ja, kmetijstvo, električna energija, nafta, plin, ru-darstvo, les, celuloza). Opredelil je skupne na-loge v zvezi z vodnim gospodarstvom, cestnimi povezavami, preučitev možnosti gradnje vodne poti Severni Jadran-Donava, varstvo Jadrana pred onesnaževanjem ter sodelovanje pristanišč.

Osimski sporazumi so v veljavo stopili leta 1977 z izmenjavo ratifi-kacijskih listin v Beogra-du.

V približno 15 letih izvajanja v času SFRJ in kasneje Slovenije so bila uresničena temeljna določila v zvezi z mejo. Sklenjen je bil sporazum o odškodnini za nacio-nalizirano in drugače odvzeto italijansko ime-tje v nekdanji coni B, zgrajeni sta bili t.i. sabo-tinska cesta in cesta po Kolovratu, noveliran je bil videmski sporazum o obmejnem osebnem pro-metu, odprli so tri nove mejne prehode, uspešno sodelujeta vodni gospo-darstvu z obeh strani me-je. Projekt vodne poti je bil zaradi ugotovljene gospodarske in ekološke vpraskljivosti sporazu-mno odložen. Med ne-uresničene ali opusene je mogoče šteti predv-sem obveznosti Italije za sprejem o globalni zašči-ti slovenske manjšine, na italijansko željo za-mrznjeni projekt proste industrijske cone ter ureditev socialnega za-varovanja oseb z obmo-

cij nekdanjega STO. Se vedno niso sklenjeni tu-di pogovori o vrnitvi kulturne dediščine in ar-hivov ter gradnja cestnih povezav na slovenski strani.

Po osamosvojitvi sta Slovenija in Hrvaška leta 1991 napovedali prevzem obveznosti iz med-narodnih pogodb nek-danje SFRJ. Slovenija je to v zvezi z Osimskimi sporazumi storila 31. ju-lija 1992 z izmenjavo not v Rimu.

Slovenski predsednik Milan Kučan je pred tre-mi leti, ob 20-letnici podpiša Osimskih spo-razumov, dejal, »da smo s temi sporazumi, ki scitijo zgodovinski interes slovenske države in slo-venskega naroda ter se-veda tudi italijanskega, ustvarili trden mednaro-dno praven temelj odno-sov, ki je veljaven v ce-loti. Če pa s sporazumi katera od vprašanj niso urejena ali pa jih je gle-de ne potrebe sedanjega časa treba se urediti, bi kazalo oblikovati nove dogovore ali sporazume, sklicujoč se seveda na načela, ki so zapisana v Osimskih sporazumih«.

Kot pa je prav tako pred tremi leti pisala ita-lijanska tiskovna agenci-ja Ansa, je bil podpis Osimskih sporazumov »zgodovinski« in je ura-dno potrdil ozemljsko razdelitev v skladu z Londonskim memoran-dumom iz leta 1954 (co-na A Italiji, cona B Jugo-slaviji), utrdil pa je tudi pravico italijanskih be-guncev do odškodnine za imetje, ki so ga zapu-stili, ter pravico zaščite manjšin, italijanske v Ju-goslaviji in slovenske v Italiji.

Tadeja Sergan / STA

SEŽANA / VČERAJ PREDSTAVITEV

Kopica projektov za Kraški park

Načrte bodo finansirali s sredstvi programa Phare za čezmejno sodelovanje

SEŽANA - V organizaciji Regijskega centra za okolje za srednjo in vzhodno Evropo (REC) Slovenija je bila v sezanski občini včeraj skupna predstavitev 16 projektov na področju bodočega Kraskega parka, ki so sofinancirani iz sredstev Phare programa čezmejne-ga sodelovanja Slovenija-Italija, na ka-terega se je prijavilo kar 92 projektov. Od le-teh je za sofinanciranje iz sredstev Phare programa prišlo v postev 16 projektov. V tem času, od lanskega novembra do včeraj, je bilo uspešno izvedenih vseh 16 sofinanciranih projek-tov, katerih rezultati so v prostor bodočega Kraskega regijskega parka vnesli nove kvalitete, odprli pa so tu-di nove ideje za kakovostnejše življe-nje in trajnostni razvoj na tem območju.

Cilje in rezultate 16 projektov, med katerimi naj omenimo le nekatere -

Kacna jama (Jamarsko društvo Loga-tec), Ureditev poti ob reki Reki (TD Vremska dolina). Označitev povezo-valnih poti do koč na Kokoški (PD Sezana), Odvajanje in čiščenje odpa-dnih voda naselja Stanjel (TD Sta-njel), Jama Vilenica-elektrifikacija (JD Sezana), Sanacija onesnaženih jam (JD Sezana), Ohranjanje kraske kulturne krajine (Društvo rejcev drobne s Krasa) - so predstavili njihovi nosilci, o namenu in bodočih usmeritvah Phare programa čezmejne-ga sodelovanja in vzpostavljanja Kraskega regijskega parka pa so spregovorili predstavniki v programu sodelujočih institucij.

Tokratna predstavitev je pokazala, da je bilo v izvedbo teh projektov vključenih veliko ljudi in veliko ener-gije, rojenih pa je tudi veliko novih idej za nadaljevanje začete-ga dela. Kot so ugotovili udeleženci so rezultati nekaterih projektov prese-gli vsa pričakovanja, saj je bilo precej voluntari-zma. Zdaj so na vrsti lokalne skupno-sti, da razvijajo dobre ideje, predvsem pa, da znajo pripraviti dobre progra-me za ohranjanje identitete slovenske-ga Krasa. (STA)

RIM / SEJA OŽJEGA ODBORA USTAVNE KOMISIJE

V zbornici je znova stekel postopek o zaščitnem zakonu

Določeni datumi za avdicije ter nov rok za vložitev popravkov

RIM - V poslanski zbornici je spet stekel parlamentarni postopek zakonskega predloga za zaščito slovenske manjšine. Kriza vlade Romana Prodi je namreč začasno zaustavila oziroma zamrznila obravnavo vseh zakonskih predlogov in vladnih dekretov, z izvolitvijo nove vlade premiera Massimo D'Alema pa je parlament sedaj spet začel redno poslovanje. Komisija za ustavno vprašanja, ki je pristojna za ta zakon, je medtem dobila novega predsednika Antonia Maccanica, ki je nadomestil Roso Russo. Slednja je, kot Jervolino. Slednja je, kot Jervolino. Slednja je, kot Jervolino.

Na včerajšnji seji ozjega odbora komisije, ki jo je vodil poročevalec zakona poslanec leve sredine Domenico Maselli, so se spopadli za nove termine za vlaganje popravkov in za avdicije. Pred vladno krizo je časovni rok za amandmaje zapadel 5. novembra, avdicije, ki so seveda potem odpadle, pa naj bi izvedli sredi prejšnjega meseca. Po novem bodo poslanci lahko predložili popravke k Masellijevemu predlogu do prvega decembra, avdicije pa bodo na sporedu od ponedeljka, 30. novembra dalje.

Oziroma odbor, v katerem so zastopane vse stranke, bo v ponedeljek, 30.11. prisluhnil ocenam in stališčem predsednika deželnega odbora Roberta Antonioneja, predsednika deželne skupščine Antonia Martinija ter načelnikov vseh svetovalskih skupin, ki so zastopane v deželnem parlamentu. Dan kasneje (torek, 1. decembra) bodo na vrsti zupana Trsta

in Gorice, Riccardo Illy in Gaetano Valenti, ter predsedniki pokrajinskih uprav Trst, Gorica in Videm, Renzo Codarin, Giorgio Brandolin in Giovanni Pelizzo. V sredo, 2.12. bodo na vrsti slovenske organizacije, v četrtek, 3.12. pa ostala združenja in društva, med katerimi predstavništva istrskih beguncev in nekaterih nacionalističnih organizacij, ki so formalno že zaprosile za avdicije.

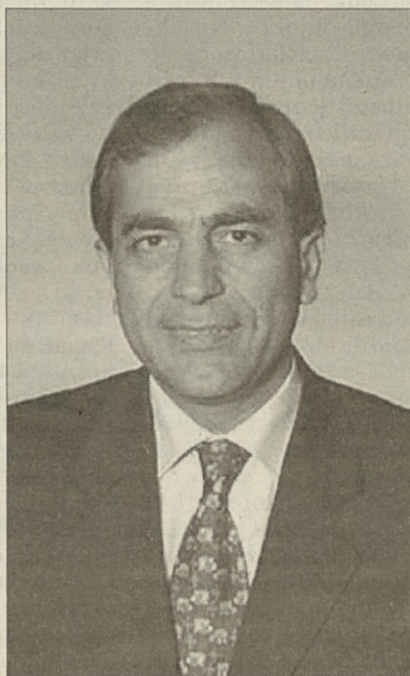
Poslanec Nacionalnega zavezništva Roberto Menia je zamenjal daljše roke posebno za avdicije z jasnim namenom, da bi kar se da zavlekel razpravo in postopek. Tako Maselli, kot poslanca Luciano Caveri (Union Valdotaïne) in levi demokrat iz FJK Antonio Di Bisceglie, so bili mnenja, da je casa za amandmaje in avdicije čisto dovolj in da torej ne gre več zavlačevati z odobritvijo zaščitnega zakona za Slovence. Zastopnik Finijeve stranke je vsekakor spet napovedal tisoč in več popravkov k zakonskemu predlogu ter javno povabil vse »iredentistične in patriotske organizacije«, da se množično prijavijo na parlamentarne avdicije.

Poslanec Maselli racuna, da bo oziroma odbor pred koncem leta končal z delom in da bo zakon priromal v ustavno komisijo v drugi polovici januarja. Maccanicova komisija naj bi se z njim ukvarjala nekaj tednov, potem naj bi osnutek šel v oceno plenarne skupščine poslanske zbornice. Seveda, če ne bo med potjo prišlo do političnih zapletov.

S.T.

Posl. Union Valdotaïne Luciano Caveri

Poslanec LD Antonio Di Bisceglie

Slovenski predlog Hrvaški za rešitev sporov o obratovanju jedrske elektrarne v Krškem

LJUBLJANA - Minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja je včeraj odposlal hrvaškemu ministru za gospodarstvo Nenadu Porgesu osnutek memoranduma o dogovoru glede pogojev za dobavo električne energije iz Nuklearne elektrarne Krško (NEK).

Kot so sporočili iz ministrstva, gre za delovni osnutek, ki je nastal po številnih pogovorih in usklajevanjih tako Slovenije in Hrvaške kot tudi na ravni obeh držav, z željo zagotoviti varno in zanesljivo obratovanje NEK, njeno normalno finančno poslovanje ter redno dobavo električne energije iz NEK obema odjemalcema, Elektru-Slovenije (ELES) in Hrvaškemu elektrogospodarstvu (HEP), in sicer ob upoštevanju trenutnega stanja pri dobavi električne energije iz NEK in prizadevanj za ureditev premoženjsko-pravnega statusa NEK z meddržavno pogodbo.

Namen memoranduma je sporazumno dogovoriti pogoje za dobavo električne energije slovenskemu in hrvaškemu elektrogospodarstvu, ceno električne energije na pragu NEK in način plačevanja električne energije. Poleg tega pa tudi določiti način in višino poravnave zapadlih in neporavnanih obveznosti do NEK ter sporazumno določiti medsebojne obveznosti in način njihove poravnave.

Z memorandumom se oba podpisnika zavezujejo, da bosta storila vse za potrditev gospodarskega načrta NEK in za nemoteno izvajanje projekta posodobitve NEK. Slovenija pričakuje od Hrvaške, da bo v najkrajšem času preučila in posredovala možne pripombe oziroma dopolnitve k memorandumu, saj bo le na podlagi dogovora znova stekla dobava električne energije iz NEK (STA)

LJUBLJANA / SPORAZUM

Italija-Slovenija: nova čezmejna TV tik pred startom

Aktivna vloga obeh manjšin
Do februarja končni projekt

LJUBLJANA - V glavnem mestu Slovenije so se včeraj srečali najvišji predstavniki vodstev italijanske in slovenske radiotelevizije skupaj s programskimi vodji regionalnega centra Koper in deželnega sedeža RAI za Furlanijo-Juljsko krajino iz Trsta. Obe medijski hiši sta včeraj podpisali pismo o nameri, s katerim sta se obvezali, da do prihodnjega februarja pripravita projekt čezmejne televizijske mreže. Pismo o nameri sta formalno podpisala generalni direktor RTV Slovenije Janez Cadež in ravnatelj drugega TV oddelka RAI Giovanni Tantillo ob navzočnosti člana upravnega sveta osrednje italijanske radiotelevizijske hiše Stefana Balassoneja, ki v imenu predsednika Roberta Zaccaria osebno spremlja to vprašanje.

Omenjeni projekt, kot poročata slovenska tiskovna agencija STA in italijanska agencija ANSA, pomeni veliko novost v multikulturnem srednjeevropskem prostoru in ga podpirajo tako državni organi Italije in Slovenije ter avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine, kakor tudi ustanove narodnostnih manjšin z obeh strani meje.

Sredstva za skupni projekt naj bi pridobili tudi iz finančnih skladov Evropske

unije, z njim pa bi pridobili tudi obe manjšini, slovenska v Italiji ter italijanska v Sloveniji, piseta se obe agenciji. S poznejšo morebitno širitvijo na sosednje države bi se povečal tudi pretok informacij, obogatilo pa bi se tudi vedenje o dogajanju na sticiscu različnih srednjeevropskih kultur. Podpis omenjene namere časovno sovпада z 23. letnico podpisa osimskega sporazuma med Italijo in tedanjo Jugoslavijo in pomeni začetek širšega organiziranega sodelovanja med RAI in RTV Slovenija.

Dokončni projekt za čezmejno televizijo naj bi izdelala posebna mešana strokovna komisija, ki bo imenovana v teku tega meseca. Projekt, ki ga bodo, kot receno, pripravili do februarja prihodnjega leta, bo moral ob ciljnih nove televizije določati tudi konkretna programska izhodišča (slo bo za kulturne in informacijske sporede v italijanski in slovenski s podnaslov), finančne stroške in pravila za skupno vodenje skupnega televizijskega programa. Omenjena mešana komisija bo morala tudi razščititi tehnična vprašanja skupnega oddajanja (TV frekvence in signali) v luci slovenske oziroma italijanske zakonodaje.

MARIBOR / V SREDIŠČU MESTA

Mariborski študentje zaprli cesto v znamenje protesta

MARIBOR - Mariborski študenti so včeraj okrog 12. ure na pobudo Studentske organizacije Univerze v Mariboru protestno zaprli križišče Gosposvetske ceste s Koroskim mostom. S tem so želeli opozoriti na problematiko gradnje podhoda pod Koroskim mostom, prostorsko stisko na pravni fakulteti in visoki zdravstveni soli, na problematiko bivanja v študentskih domovih, na pasivnost rektorata pri uvajanju kreditnega sistema študija in nesistematizacijo financiranja podiplomskih programov ter na domneve, da naj bi imeli tisti, ki studij plačajo, prednost pred rednimi študenti.

Rektor Univerze v Mariboru Ludvik Toplak, zupan mestne občine Maribor Alojz Krizman ter minister za promet in zveze Anton Bergauer so včeraj podpisali pismo o nameri za izgradnjo podhoda pod zahodno mariborsko obvoznico, prav tako prisotni predstavniki Studentske organizacije Univerze v Mariboru (SOU) pa tega niso hoteli storiti. Predsednik SOU Davor Racić je dejal, da morajo o tem problemu govoriti se v študentskem parlamentu, podpisnike pa so sprasevali, zakaj o podhodu niso razmišljali že pred gradnjo obvoznice.

Maribor Alojz Krizman ter minister za promet in zveze Anton Bergauer so včeraj podpisali pismo o nameri za izgradnjo podhoda pod zahodno mariborsko obvoznico, prav tako prisotni predstavniki Studentske organizacije Univerze v Mariboru (SOU) pa tega niso hoteli storiti. Predsednik SOU Davor Racić je dejal, da morajo o tem problemu govoriti se v študentskem parlamentu, podpisnike pa so sprasevali, zakaj o podhodu niso razmišljali že pred gradnjo obvoznice. (STA)

TRST / FINANČNO-ZAVAROVALNIŠKI CENTER

Usoda tržaškega off-shorea spet pod vprašajem

Nevarnost, da bruseljske oblasti ustavijo projekt, preden se premakne rimska birokracija

TRST - Trzaski off-shore je se vedno na nitki, nitka pa postaja iz dneva v dan tanjša in pretežno nevarnost, da finančno-zavarovalniški center, ki so ga zasnovali kmalu po padcu berlinskega zidu, sploh ne bo zaživel. Te dni je zavladal preplah zaradi delovanja posebnega delovnega odbora v okviru struktur Evropske unije, ki preverja, če vrsta finančnih struktur v raznih državah spustuje pravila proste konkurence. Bo trzaski off-shore torej propadel, se preden sploh zagleda luč?

Edini trzaski izvedenec za zadevo je nekdanji evropski poslanec Giorgio Rossetti, ki se kot vedno ne predaja pesimizmu, čeprav je po tolikih letih vsak optimizem neutemeljen. Odbor deluje že od konca lanskega leta in torej ni nobenega posebnega razloga za sedanji preplah; znano pa je tudi, da je trzaski center med tistimi, za katere preverjajo upravičenost in splošno varnost o konkurenci. Zelo verjetno vprašanje trzaskega centra ne bo niti na dnevnem redu skorajšnjega vrha ekonomskih in finančnih

ministrov EU, ki bo prihodnjega 1. decembra: pododbor, ki preverja trzaski off-shore, menda ni med tistimi, ki bodo predstavili ministrom svoje prve zaključke.

Nedvomno bo pri sklepih de-

lovnega odbora lahko negativno učinkovalo dejstvo, da trzaski off-shore se niso ustanovili: bolj preprosto je brisanje centra, ki ga se ni, kot pa ukinjanje že obstoječih finančnih pobud. Vsekakor je malo verjetno, da bi pristojni delovni odbor razsodil pred prihodnjo pomladjo, meni poslanec Rossetti, do takrat pa bi se zadeva s trzaskim finančno-zavarovalniškim centrom lahko premaknila z mrtve točke. Za začetek delovanja manjkata namreč samo se dve odobritvi rimskih oblasti: pred pol drugim mesecem je kazalo, da ni problemov, tudi ker je zupan Illy na srečanju prepričal takratnega premijerja Prodi o nujnosti, da se vprašanje ustanovitve trzaskega centra pravčasno in ugodno reši. Prejšnji mesec pa je iz znanih razlogov Prodijska vlada padla, postopek se je povsem ustavil in sedaj bo treba spet prepričati vlado, tokrat D'Alema, in pristojne ministre, naj odobrijo pravilnik trzaski off-shora, dokler je se čas.

Poraja pa se se eno zelo resno vprašanje oz. nevarnost za usodo trzaski off-shora: dvomljivi-

va interpretacija petih let trajanja posebnih ugodnosti, ki jih je aprila 1995 odobrila evropska komisija. Predvideni rok bo prišel veljati od dne morebitnega začetka delovanja off-shora, ali pa od kar je evropska komisija prizgala zeleno luč pred tremi leti in pol? V slednjem primeru bi center lahko realistično zazivel prihodnjo spomlad, leto dni pozneje pa bi se izgubil predvidene ugodnosti.

Kakorkoli že, Trst je izgubil odlično priloznost za svoje gospodarsko uveljavljanje že s tem, da centra niso ustanovili v prvih letih postkomunizma, ko je bilo v srednji in vzhodni Evropi izredno veliko povpraševanje po finančnih storitvah. Priloznost je izgubljena predvsem zaradi počasnosti rimske birokracije, pa tudi ker sam Trst ni zmogel enotnosti in odločnosti, s katero bi lahko v prejšnjih letih izsilil ugodno resitev, ki je bila na dlani.

Končno pa se informacija poslance Rossettija, po katerem verjetno ni problemov, da bi potrdili t.i. trzaski bencin po znani ceni. (sp)

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET / SOGLASNA ODLOČITEV

Večnamenski center pridobitev za Opčine

Vrednost zanimivega projekta znaša 40 milijard lir

Trzaski občinski svet je predsinočnim, kot smo že poročali, soglasno odobril podrobnostni urbanistični nacrt, ki odpira pot gradnji drugega odseka večnamenskega centra na Opčinah. Slednji bo zrastle na obsirnem območju ob pokopališču, na zemljiščih, ki so deloma zasebna in deloma juserska last, kar pomeni, da bo prislo do nekaterih razlastitev. Skupščina je pri oblikovanju urbanističnega plana skoraj v celoti upoštevala pripombe openskih jesarjev in vzhodnokraskega rajonskega sveta, ki je nacrt zadnjic proučil sredi prejšnjega tedna. Podrobnostni nacrt je bil nujno potreben, saj je bilo celotno območje vinikulirano se na osnovi stare variante st. 25 splošnega regulacijskega plana.

Nacrt za večnamenski center je po najnovejših

izračunih vreden skoraj 40 milijard lir, trenutno pa so konkretno razpoložljive investicije le v višini starih milijard in tristo milijonov. Gre za proračunska sredstva Občine Trst, ki je tri milijarde in tristo milijonov ze namenila gradnji novega rekreatorskega, milijard lir pa bodo stala nova parkirišča, kjer bo prostora za 339 avtomobilov. Del preostalih sredstev naj bi prispevala Dezela v okviru t.i. zakona o Krasu (proti vrednosti za sinhrotron), ki pa je ze dalj casa vkljenjen v nekatere hude birokratske ovire. Večnamensko središče se bo razprostiralo na površini 74 tisoč kvadratnih metrov, skupna prostornina nacrtovanih stavb pa dosega 30 tisoč kubčnih metrov.

Prvi odsek večnamenskega centra je, kot znano, ze nared v stavbi vzhodnokraskega sosve-

ta, sedaj pa nacrtujejo se druge objekte. Na območju, za katerega so predsinočnim odobrili urbanistični nacrt, bodo zgradili novo postjo, sedeža mestnih redarjev in zdravstvene ustanove ter, kot rečeno, parkirišča in občinski rekreatorski. Na Selivcu (Campo Romano) bodo v stavbi sedanjega rekreatorskega uredili otroške jasli. Govori se tudi o nekaterih sportnih objektih. V tem okviru je krajevni rajonski svet predlagal gradnjo bazena.

Podrobnostni nacrt je predsinočnim predstavila odbornica za urbanistiko Ondina Barduzzi, ki se je omejila na čisto strokovno utemeljitev plana in se torej ni spuстила v podrobnosti večnamenskega centra. V krajši razpravi so se oglasili Peter Mocnik (SSK-Oljka), Bruno Sulli (Nacionalno zavezništvo), Jacopo Venier (Stran-

ka italijanskih komunistov) ter Silvana Moro (Ljudska stranka-Oljka), ki je kot predsednica vzhodnokraskega rajonskega sveta vseskozi direktno spremljala rojstvo in razvoj tega nacrtja.

Mocnik je povedal, da Slovenska skupnost podpira izvedbo tega projekta, ki je tudi odraz pozornosti, s katero uprava Riccarda Illyja rešuje nekatera kočljiva vprašanja kraskega teritorija. Izpostavil je probleme, ki so vezani na zamudno izvajanje deželne zakona o Krasu ter opozoril na nekatere znane težave v odnosih med Obcino, srenjami in juserskimi odbori. Tudi Venier je pozdravil ta sklep v upanju, da slednji odraza nove odnose mestne uprave do okolice, ki so jo Illy in občinski upravitelji doslej precej zanemarjali. Zastopnik SIK je opozoril, da je glavnina nacrtovanih projektov se brez finančnega kritja.

Morova je obnovila precej težavno pot podrobnostnega plana in istočasno zamislila o večnamenskem centru, ki se je rodila prav v krajevnem sosvetu. Gre nedvomno za velik nacrt, ki ima tudi svojo družbeno, kulturno in politično razsežnost, saj so se zanj prizadevali domačini obeh narodnosti in različnih političnih ter strankarskih prepričanj. Z vztrajnostjo in dobro voljo se da marsikaj narediti, je dejala Morova, ki je seveda izrazila veliko zadovoljstvo nad soglasno odločitvijo mestne skupščine.

Območje na Opčinah, kjer nacrtujejo gradnjo večnamenskega centra (f.KROMA)

NOVICE

Denami prispevki za študentske dejavnosti

Kot sporoča predsednik studentskega sveta, je bil odobren nov razpis za dodelitev 17.500.000 lir, namenjenih »samoupravnim družbenim in kulturnim dejavnostim studentov«. Zainteresirana združenja in skupine morajo zbrati 75 podpisov studentov, ki jih mora vsakega posebej overoviti univerzitetni funkcionar, in sicer do 20. novembra. Za prošnje je pristojen urad »Ripartizione organi accademici« ob rektoratu, v 1. nadstropju glavnega poslopja (»A«) na Trgu Evropa 1.

Akcija mestnih redarjev

Mestni redarji imajo oddelek, ki je zadolžen za boj proti nedovoljeni poulični prodaji, vendar jih izdaja uniforma, tako da ne morejo biti posebno učinkoviti. Sedaj pa so se odločili, da svoje delo opravijo kar v civilu: podcastnik in trije agenti, ki jih je koordiniral poročnik Giancarlo Malaguti, so se v soboto popoldne podali po Terezijanski cesti, Drevoredu XX. septembra, po ulicah Battisti in Carducci in stopili v stik s krosnarji, samimi tujci. Krosnarji niso nič hudega slutili, a ko so agenti pokazali izkaznico, je bilo ze prepozno: nekateri so tudi skušali pobegniti, vendar so jim bili za hrbtom ze drugi agenti. Vsega skupaj so naložili deset glob za okrog 2 milijona lir, skrim krosnarjem pa so zaplenili tudi blago (bizuterija, usnjeni predmeti, pripomočki za kadilce).

Občina Milje brez telefona

Zaradi neodložljivega posega na telefonski centrali miljske Občine jutri ne bodo delovali telefoni, in sicer od 14. ure. Verjetno se bodo težave nadaljevale tudi v petek zjutraj. Za morebitne nujne primere se lahko obrne na številki 272580 (dom za ostarele) in 9278075 (mestni redarji in civilna zaščita).

PROSEK / SKLEP OBČINSKEGA SVETA

Bivša kasarna bo služila domačinom

Skupna investicija Občine in jesarjev
Problem centra Ervatti se končno rešuje

Bivša karabinjerska kasarna na Proseku, ki so jo kupili jesarji in Občina (f.KROMA)

V nekdanji kasarni karabinerjev na Proseku bosta po novem imela sedež zahodnokraski rajonski svet in krajevni juserski odbor, po vsej verjetnosti pa se nekatere druge organizacije. Tako je v ponedeljek zvečer soglasno sklenil trzaski občinski svet, ki je pooblastil upravo in prosekse jesarje, da skupno kupijo to stavbo. Strossek znaša 710 milijonov lir, ki je primerna cena za stavbo, v katero je dosednji lastnik (pokrajinska uprava) samo za popravila in gradbena dela investiral več sto milijonov lir.

Ustrezni sklep je na občinski seji na kratko predstavil pristojni odbornik Uberto Fortuna Drossi, v razpravi pa se je oglasil edino svetovalec Slovenske skupnosti-Oljke Peter Mocnik. Dejal je, da sicer podpira sklep o nakupu nekdanje kasarne, svojo belo glasovnico pa je utemeljil z neresenimi problemi med Illyjevo upravo ter srenjskimi in juserskimi odbori. Izrazil je upanje, da bodo ti problemi kmalu premošeni.

S to zadevo se je ukvarjal tudi občinski svetovalec Stranke komunistične prenovne Igor Canciani, ki je odbornika Fortunu Drossija pred kratkim opozoril tako na znane težave v odno-

sih med Obcino in prosekimi jesarji ter na problem upravljanja sportnega centra Ervatti (bivši Portuale) pri Briscikih, ki naj bi ga po novem upravljal prosekski juserski odbor.

Glede tega je svojcas prislo do znanih zapletov, ki pa se sedaj, kot kaže, ugodno rešujejo. To nam je potrdil tudi predsednik juserskega odbora Bruno Rupel, ki je povedal, da podžupan in odbornik za sport Roberto Damiani kaže veliko zanimanje in dobro voljo za rešitev tega problema. Objektivnih težav je sicer kar nekaj, stvari pa se na srečo ugodno rešujejo.

Sklep mestne skupščine o usodi nekdanje karabinjerske kasarne je vsekakor zelo pomemben, saj bo doslej javna stavba sredi vasi služila predvsem potrebam prosekse in sirše zahodnokraske skupnosti. Rajonski svet ima svoj sedež v zelo majhnih in neprimerljivih prostorih, obnovljena stavba pa bo prisla se kako prav tudi jesarjem in po možnosti se nekatere drugim organizacijam. Pokrajina je pred casom v bivši kasarni hotela urediti neke vrste kraski muzej, nekaj casa pa je v stavbi imela sedež tudi organizacija prostovoljnih gasilcev Nord-Est.

IZ AGENCIJE CRT V UL. PICCARDI ODNESLI 40 MILIJONOV LIR

Dva od treh roparjev že za zapahi

Ko ju je policija ustavila, se nista nič upirala, sedaj sta v koronejskem zaporu, tretjega padata pa se isčejo. Veselje po uspelem ropu v agenciji Casse di Risparmio di Trieste v Ul. Piccardi 3 je za 22-letnega Gaspareja Sorrentina in 19-letnega Mattea Di Liberta iz Palermo trajalo samo dve uri, toliko casa, da je trojica prestela in si porazdelila denar, nakar sta Sorrentino in Di Liberto poklicala taxi, ki bi ju verjetno moral odpeljati do železniske postaje. Prisla pa sta samo do pločnika, namesto taxija so ju čakale lisičice in Palermo verjetno nekaj casa ne bosta ugledala.

Roparji so v banko vstopili včeraj okrog 9. ure, vedli so se kot običajni klienti, obraza niso imeli zakritega in z nicemer niso izdajali svoje namere. Naenkrat pa so stopili v akcijo. Eden je preskočil pult in blagajničarja zagrabil za vrat ter mu grozil s pestjo, češ: nikomur ne bomo skrivili niti lasu, le mirni bodite, samo denar hočemo. Blagajničar jim je izročil, kar je imel na razpolago, vendar s plenom niso bili zadovoljni, ob-

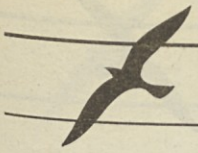
nasali so se dokaj surovo, se na prejš so mu grozili, zahtevali so, kar je bilo v sefu. Ena od uslužbenk se je očitno zblala, da se bo vse skupaj slabo končalo in je odprla sef, iz katerega so pobrali se nekaj denarja.

Trojica se je hotela zavarovati tudi pri begu: vsak je s sabo skozi ozka avtomatska vrata odvrlel tudi po enega usluž-

benca. Ko so bili na cesti, so »talce« pustili na pločniku, sami pa so peš zbežali po Ul. Piccardi. Uslužbenci in stranke so povedali, da so roparji govorili z južnjaskim naglasom, da niso bili oboroženi, eden je imel rdece lase, drugi kodraste in je nosil očala. Plen je znašal okrog 40 milijonov lir.

Kot se je kasneje izkazalo, je

bila izbira agencije dobro nacrtovana. Osebe s policijskega komisariata Rocol - Melara in od Sv. Sobote je namreč takoj ugotovilo, da opis trojice odgovarja osebam, na katere so nalepteli v okviru neke druge preiskave: dan prej, torej v ponedeljek, so namreč opazili tri južnjake, ki so v Trst dopotovali z vlakom in se ustavili v stanovanju nekega prijatelja v Ul. Vasari, v 2. nadstropju poslopja s hišno številko 22, torej prav v blizini Ul. Piccardi. Agenti so nemudoma odšli do Ul. Vasari in počakali. Kmalu zatem, okrog 11. ure, je pripeljal taxi, s katerim sta se Sorrentino in Di Liberto hotela odpeljati. Policija ju je takoj prišla, upirala se nista, tudi oborožena nista bila, imela pa sta čedno vsoto denarja, 27 milijonov lir, dve tretjini plena. Eden je ze imel opravka s sodisci, drugi pa silam javnega reda ni bil znan. Preiskava se nadaljuje, tretjega roparja se isčejo, poleg tega morajo verjetno ugotoviti, ce je vpletena tudi oseba, ki je dala na razpolago stanovanje ali se kdo drug.

PROSEK / TUDI LETOS BODO OBNOVILI STARO VAŠKO TRADICIJO

»Danes je svet Martin, ki iz mošta dela dober vin«

Na sporedu bodo verski obredi, pa tudi sejem in raznovrstna zabava

»Danes je svet Martin, ki iz mošta dela dober vin.« Tako in podobno bomo danes slišali ali sami ponavljali marsikje, se zlasti pa na Proseku, ki na Trzaskem že od nekdaj velja za prestolnico martinovanja.

Nekateri pravijo, da ta prosekna tradicija sega celo do davnega leta 1641, ko so posvetili vaško cerkev sv. Martinu, t.j. svetniku, ki je v 4. stoletju živel v Toursu v današnji južni Franciji. Zgodovinsko dejstvo pa je, da je bila prosekna cerkev do leta 1754 sedež kaplanije, ki je spadala pod zgoniško župnijo in torej pod go-risko nadškofijo. Zaradi tega je ob praznovanju vaškega patrona svoj čas prihajal vodit verske obrede devinski župnik. Leta 1754 je prosekna cerkev postala sedež žup-

pnije in je tudi dobila prvega župnika, g. Valentin Marusiča, leta 1831 pa so prosekno župnijo priključili trzaski škofiji.

Seveda so ves ta čas proslavljali svojega zavetnika s posebnimi slovesnostmi. Tudi letos bo tako, saj bosta kar dve slovesni masi. Prva bo ob 10. uri in pri njej bo sodeloval solski otroški zborček, druga masa pa bo ob 16. uri in pri njej bo pel domaći cerkveni pevski zbor.

Seveda se bo ob tem marsikdo spomnil zgle-da, ki ga je dal ta svetnik z znamenito podaritvijo polovice svojega plašča tudi današnjim ljudem, saj je problem skrbi za reveže vedno aktualen. Toda pri nas je njegovo proslavljanje tudi in se bolj povezano s praznovanjem dobrega pridelka, se zlasti pa dobre-

Za martinovo se Prosek odene v praznični gvant (arhivski posnetek - KROMA)

ga vina. Kako naj bi bilo drugače, ko pa 11. november pade v čas pospravlja poljskih pridelkov, v vinorodnih krajih, kot so nasi, pa tudi zlahke kaplice?

Tudi vse to ima seveda dolgo tradicijo na Proseku, ki prav tako dobro drži. In dejansko že od zadnje sobote točijo vino v treh osmicah: Sportno društvo Primorje v Kulturnem domu, Godbeno društvo Prosek v Soscevi hiši, Mladinski krozek pa v stari Bukavcevi hiši v središču vasi. Poleg zlahke kapljice, ki je letos, kot pravijo, posebno dobra, v osmicah seveda ponujajo tudi kaj za pod zob, se zlasti pa zelje, klobase, fanclje z dušo in kuhane struklje. Te in se druge dobrote strežejo tudi v restavracijah in gostilnah na Proseku, pa tudi na Devinsceni in na Kontovelu.

S klobasami so seveda

povezani prasiči in tako naj spomnimo, da bo danes v Devinsceni tudi tradicionalni prasičji sejem. Nekoč je prispelo ob Martinovem na Devinscino mnogo živinorejcev iz Furlanije, ki so prodajali debele, sto in več kilske pujske za zakol, pa tudi male prasičke za rejo. V zadnjih letih je ta tradicija nekoliko zamrla tudi zaradi slinovke, ki se je razpasla, a epidemija je mimo in letos bi moral sejem spet kolikor toliko normalno zaziveti.

Danes se bodo na Krzadi in po drugih vaskih ulicah pojavile tudi stojnice, vrtiljaki in podobno, tako da bodo prisli na svoje tudi otroci, ki na vino in zagatno jedajo veliko ne dajo, so pa toliko bolj dovzetni za bombone, karamele, čokolade, mandolate in druge sladkarije. Nekatere stojnice bodo ponujale tudi druge artikle. Gre

nekako za ostanek sejma, na katerem so nekoč domačini, pa tudi prebivalci iz okoliskih vasi nakupovali orodje, obleke in druge potrebščine z dobickom, ki so ga imeli od prodaje svojih pridelkov.

Seveda pa martinovanja ne poznajo le na Proseku. Tako so ga npr. že sinoči proslavljali v Slovenskem klubu v Trstu, v soboto ga bodo v prostorih Kulturnega društva Ivan Grbec v Skednju, v nedeljo pa ga bodo v Borstu na pobudo Prosvetnega društva Slovenec.

ŽELEZNINA IN DOMAČE POTREBŠČINE

SAFER

Stefano Sardo

AVTOMATIČNA VRATA »APRIMATIC«

Prosek, 195

Tel. 225396

* BAR * SLADOLED

* POSLOVALNICA TOTOCALCIO

TOTIP - ENALOTTO

DIRKA TRIS - SUPERENALOTTO

PROSEK 140

TEL. 040/225286

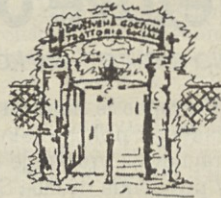
OPREMA

LANZA

DRŽ. CESTA 202 - KRIZIŠČE PRI PROSEKU TRST - TEL. (040) 225498

- * klasično in rustikalno pohištvo
- * velika razstava modernega »po meri«
- * center kuhinj SCAVOLINI z možnostjo projektiranja in brezplačnih predračunov
- * oprema za vrtove, hotele in restavracije
- * zanimive ponudbe - veliko parkirišče.

Društvena gostilna na Proseku

PROSEK 280

Tel. 040/225039

Najemnici:

Blazina Lidija in Suber Marina

PRVOVRSTNE DOMAČE JEDI
IN DOMAČA VINA V SREDISČU VASI

ZAPRTO OB CETRTKIH

DRUŠTVENA GOSTILNA KONTOVEL

najemnik
G. PapucciKontovel 152
Tel. 040/225168

Gostilna

AL CAVALLINO

OB SREDAH
ZAPRTOProsek 162
tel. 040/225160PEKARNA
IN
SLASCICARNA

BUKAVEC

PROSEK 160
Tel. 040/225220

POLITIKA / PREDINOČNJIM NA COLU

Kongres repentabske SSK

Kritične pripombe na račun domače občinske uprave

Sekcija Slovenske skupnosti za Repentabor se je v začetku svojega kongresa v ponedeljek v Kulturnem domu na Colu poklonila rajnemu domaćinu, znane gostincu Romanu Skabarju, ki je bil dva mandata občinski svetovalec SSK in ki so ga ravno tistega dne ob udeležbi velike množice po prezgodnji smrti pospremili na domače pokopališče. Njegovega lika se je spomnil sekcijski tajnik in občinski svetovalec Renzo Milič.

Milič in občinska svetovalka Loredana Gustin, kot beremo v tiskovnem poročilu, sta nato poročala o najpomembnejšem dogajanju na občinski ravni. SSK teži po sodelovanju in konstruktivnem delu v občinskem svetu, vendar mora tudi opozarjati na to, s čimer ne soglasa. Regulacijski nacrt, glede katerega je SSK stalno spodbujala odbor, da bi se premostrila večletna blokada, je dezelnar uprava sicer sprejela, vendar z novimi hudimi omejitvami zaradi zascitenih naravnih območij in negotovostjo o statusu obširnih zasebnih površin. Svetovalska skupina SSK zahteva soudeležbo prebivalstva, tako lastnikov kot jutarjev, in nasprotuje dejanskemu odtujevanju teritorija.

Glede tovrnega postajališča pri Fernetih in njegove pravne prenosne pa odbor ni upošteval stalšč občinskega sveta, nato pa je bil se zelo grobo izigran pri izbiri vodstvenega telesa. Se vedno

je tudi aktualen predlog SSK o strokovni komisiji, ki naj preuči perspektive postajališča po vstopu Slovenije v Evropsko zvezo. Pokrajinski tajnik Peter Mocnik je orisal sirs pokrajinska in splošno politična vprašanja, s katerimi se bo 22. novembra spoprijel pokrajinski kongres SSK. Sekcijo za Repentabor bosta na njem kot delegata zastopala Renzo Milič in Loredana Gustin.

Na večeru na Colu je bil govor se o postopku za odobritev zaščitnega zakona, o čemer je spregovoril Ivo Jevnikar. Prisotnim je orisal vsebino Masellijevega osnutka, zaustavil pa se je zlasti pri cetrem členu, ki je v prvotni obliki povsem nesprejemljiv, saj bi po njem zascita Slovencev ne bila več odvisna od ustavnih in mednarodnih obveznosti Italije, temveč od dobre volje večine. Maselli je sicer zaradi kritik popravil prvi predlog, vendar tudi sedanje besedilo nikakor ne jamči pravicne zascite. Jevnikar je omenil tudi povsem nesprejemljivo formulacijo člena o zajamčenem zastopstvu in pri tem poudaril, da te kritike niso nikakrsen "maksimalizem", temveč izraz skrbi za dober zakon, na katerega čakamo že ves povojni čas, saj sedanje besedilo žal ni »dobra osnova za razpravo«, če se ne pokaže dobra politična volja vladne večine glede spornih členov.

Poziv za izlet na sejem EIMA v Bologno

Kmečka zveza in Kmetijska zadruga prirejata v soboto 14. t.m. strokovni izlet na sejem kmetijske tehnologije EIMA 98 v Bologno. EIMA je največji in najkvalitetnejši tovrstni sejem in dosega letos svojo 29. izvedbo, na kateri sodeluje več kot 1500 proizvajalcev - razstavljalcev kmetijske tehnologije. Kar 384 jih prihaja iz tujine. Med povratkom sta predvidena tudi obisk in večerja na agrituristični kmetiji.

Vpisovanje poteka na Kmečki zvezi in Kmetijski zadrugi. Na razpolago je se 20 mest. Prireditelji vabijo vse interese, da pohitijo z vpisom, ker bo v primeru nezadostnega števila udeležencev izlet odpadel.

mobili pohištvo

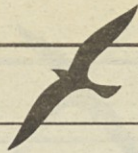

*Pohištvo s simbolom srca
za tvoj dom in tvoj ort.*

Prosek 546 - Trst (ob travniku jelenov)

tel. 040 - 225277

fax 040 - 251191

ZDRAVJE / ČAS ŠE DO 15. DECEMBRA

Cepili 20 tisoč ljudi proti gripi

Cepljenje je velikokrat brezplačno

Že 20 tisoč ljudi se je cepilo proti gripi. Gre za uspešen dosežek pobude za preventivno cepljenje, ki jo je prejšnjega 12. oktobra sprožilo trzasko Zdravstveno podjetje in ki se bo zaključila prihodnjega 15. decembra.

Doslej so cepili 17 tisoč oseb nad 65. letom starosti in 3 tisoč drugih ljudi, ki so podvrženi večji nevarnosti okuženja. Kdor se se ni cepil, se lahko obrne na sedeže zdravstvene organizacije ali pa v same ambulate družinskih zdravnikov. Cepljenje je brezplačno za občane, ki so starejši od 65 let, za otroke, za odrasle, ki so kronično bolni ali za katere so predvideni kirurški posegi, zaposleni v službah velikega

pomena za javnost, skrbstveno osebje, revmatični otroci in družinski člani rizičnih oseb. Cepljenje je edini način, ugotavljajo v tiskovnem sporočilu Zdravstvenega podjetja, da preprečijo morebitne hude posledice, ki so se zlasti nevarne pri starejših srčnih in pljučnih bolnikih, pri diabetikih, bolnikih na ledvicah ali krvnih bolnikih.

Informacije o brezplačnem cepljenju nudijo na telefonski številki 040-3995507 od ponedeljka do petka od 9. ure do 12.30. Cepijo v centru v Ul. Ghiberti 4 od ponedeljka do petka od 9. ure do 12.30, v Ul. Nordio 15 od ponedeljka do petka od 9. ure do 12.30, v Ul. San

Marco 11 v ponedeljek, torek in četrtek od 9. ure do 12.30, v Ul. Valmaura 65/a od ponedeljka do petka od 9. ure do 12.30 ter od 14. ure do 15.30 in v Ul. Puccini 48 od ponedeljka do petka od 9. ure do 12.30 ter od 14. ure do 15.30. Cepljenja bodo opravljali tudi v okoljskih centrih, in sicer na Opcinah v Proseški ulici 10/12 ob ponedeljkih in petkih od 9. ure do 12.30 ter od 14. ure do 15.30, v Naležini 108/d ob torkih in četrkih od 9. ure do 12.30 ter od 14. ure do 15.30, v Miljah v Ul. Battisti 6 ob ponedeljkih, četrkih in petkih od 9. ure do 12.30 ter od 14. ure do 15.30 in v Dolini 462 v sredo od 9. ure do 12.30 ter od 14. ure do 15.30.

PRISELJEVANJE / TISKOVNA KONFERENCA

Pomoč Cgil tujcem pri legalizaciji statusa

Še nobenih obljubljenih popravil v začasnem centru

Zakon za nelegalne priseljenike, kot so tisti v centru v Starem pristanišču, je prava italijanska tragikomedija, kot dokazuje primer nekega priseljenca, ki so ga te dni izpustili na prostost. Naložili pa so mu, naj se čez dva tedna javi na rimskem letališču v Fiumicinu, da ga iznesejo iz Italije...

Ko so ga pred mesecem dni odkrili brez dokumentov, so ga zaprli v centru začasno bivanje v Starem pristanišču, da bi ugotovili, od kod prihaja, uganke pa niso rešili. Tako so ga po mesecu dni nemogočega življenja v nespodobnem centru izpustili na prostost. Seveda tujca čez 15 dni ne bo na rimskem letališču. Kot je pisal Pirandello: »Saj ni zares...«

Sploh vsa zakonodaja o priseljevanju skiplje, izvajanje zakonov pa je navedeno kaotično. Včeraj popoldne so predstavniki Cgil orisali nedoslednosti pri izvajanju zakona za le-

galizacijo statusa pribežnikov, ki te dni ustvarja veliko zmedo po vseh italijanskih kvesturah. V Trstu so doslej sicer bili kos povpraševanju ne preveč številnih tujcev, sindikat

Cgil pa je nudi svojo pomoč tujcem pri legalizaciji njihovega položaja: v Trstu so na razpolago v osrednjem sedzu v Ul. Pondares, podobni centri pa so tudi v Vidmu in Pordenonu.

Deželni tajnik Cgil Treu je ponovil kritike na račun vodenja tukajšnjega centra (obljubljenih popravil na gretju in topli vodi seveda se ni, kot se niso namestili telefoni). Kritika pa leti na splošno politiko do problema priseljevanja in beguncev, do katerega krajevne uprave nimajo nobene daljnosežne politike, čeprav so razsežnosti vprašanja velike (racunajo, da vsako noč ilegalno prestopi mejo s Slovenijo kakih sto tujcev), predvsem pa problem ni začasnega značaja.

Tudi v Trstu kmalu cene v evrih

Vsodržavni predsednik združenja trgovcev Commercio Billè je napovedal, da bodo v najkrajšem uvedli v petih mestih poleg lir tudi evre pri navajanju cen blaga, ki je v prodaji v trgovinah. Med temi mesti je tudi Trst, ki bo tako med poskusnimi mesti, kjer se bomo v najkrajšem pričeli uvajati k vsakodnevni rabi skupne evropske valute.

Knjiga o hrvaškem srednjem veku

Jutri bo na sedežu hrvaškega konzulata v Trstu ob 18.30 predstavitev knjige »Hrvatsko srednjovekovlje: prostor, ljudi, ideje« (»Hrvaški srednji vek: prostor, ljudje, ideje«) izpod peresa akademika Tomislava Raukara. Knjiga je izšla pri založbi Skolska knjiga v Zagrebu leta 1998 in obsega celovit prežet hrvaške srednjeveške zgodovine.

Jutri se prične niz prireditev »Zelena kolesa čista kolesa«

Od jutri pa do sobote, 15. t.m., se bo v Trstu zvrstil niz prireditev pod naslovom »Ruote verdi - ruote pulite« (»Zelena kolesa - čista kolesa '98«) na pobudo Občine Trst. Prireditve bodo opozarjale na potrebo po ekološko neoporečnih prevoznih sredstvih.

Jutri dopoldne bo z začetkom ob 10. uri v liceju Galilei srečanje o novih motornih kolesih Aprila, popoldne ob 16. uri pa se bo v muzeju Revoltella pričel posvet o prevoznih in preustroju mest, ki se bo končal v soboto popoldne. V soboto popoldne bo na Trgu Unità razstava novih prevoznih sredstev.

POKRAJINA / OB OCENI VPLIVA NA OKOLJE

Težave ob podvojitvi plinovoda

Na razširjeni seji komisije zahtevali zaslišanje predstavnikov SNAM

Včeraj se je zbrala 1. stalna komisija trzaskga pokrajinskega sveta, da bi obravnavala vprašanje načrta za okrepitev plinovoda družbe SNAM Mestre-Trst na odseku, ki gre od Opcin do Borsata. Trzaski pokrajinski svet bi namreč moral izreci oceno o vplivu načrtovanega objekta na okolje, pokrajinski svetovalci pa so hoteli zadevo prej poglobiti v komisiji, in to kljub temu, da so zadevne papirje prejeli z zamudo, tako da je rok za izražanje mnenja formalno že zapadel.

Včerajšnje seje 1. komisije pokrajinskega sveta so se udeležili tudi predstavniki ustanov, organizacij in združenj, ki so pri projektu tako ali drugače prizadevali ali zainteresirani. Udeležili so se je tako predstavniki Kraske gorske skupnosti, kmečkih stanovskih organizacij, Koordinacijskega združenja kraških vasi, jusarskih odborov in srenj ter naravovarstvenih organizacij.

Kot nam je povedal pokrajinski svetovalec Vladimir Vremec, ki je član komi-

sije, načrt SNAM predvideva napeljavo novega plinovoda v glavnem vzdolž starega, le na nekaterih točkah, kjer se na terenu pojavljajo razne ovire, kot so ceste ipd., je predviden večji ovinek. Projekt pa je dokaj problematičen zlasti pri Padricah, kjer se med drugim križa z načrtom za izgradnjo novega avtocestnega odseka Padrice-Katinara.

Na seji so po daljši in zavzeti razpravi sklenili, da bodo zadevo se poglobili, in sicer ob sodelovanju predstavnikov same družbe SNAM. Do novega sestanka naj bi prišlo predvidoma prihodnji teden. Sprico dejstva, da je medtem rok za izražanje mnenja, kot uvodoma rečeno, formalno že zapadel, bo seveda zdaj možnost nadaljnje poglobitve dejanske odvisna tudi od Dezelnega tehničnega odbora, ki ima pri izdajanju dovoljenja za gradbeni poseg zadnjo besedo. Ker pa obstajajo objektivni problemi, bo verjetno poglوبيv vsem dobrodošla.

V DRUŠTVU SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV

Koncert skupine Gallus Consort

Večer je oplemenitila viola da gamba kot solist in v ansamblu

Tradicionalni ponedeljkov večer Društva slovenskih izobražencev je bil v znamenju kakovostne glasbe. Priznana skupina Gallus Consort je namreč nastopila na koncertu na temo Viola da gamba kot solist in v ansamblu. Koncert je bil misljen kot zahvala, saj je pred časom Slovenska prosveta - ki je bila tudi pokrovitelj ponedeljkovega koncerta - prispevala finančno vsoto za Gallus Consort, ta pa je ta prispevek izkoristila za nakup določenega števila viol da gamba.

V ponedeljek, 9. t.m., je torej v Peterlinovo dvorano prišlo lepo število poslušalcev - med katerimi je vsekakor treba omeniti predsednika in ravnatelja Glasbene matice Draga Stoko in

Bogdana Kralja, ki so prisluhnili kakovostnemu koncertu, ki se je prepletal s predstavitev viole da gamba. To je opravil prof. Milos Pahor, ki je orisal zgodovino in značilnosti tega instrumenta. Viola da gamba, je dejal prof. Pahor, je najbrž sinteza t.i. brenkala

in srednjeveškega glasbila s strunami in lokom. Verjetno je nastala v Španiji, izreden uspeh in razmah pa je doživela v Italiji, kjer je bodisi nadomeščala glasove v pevskem zboru, bodisi podvojila pevce. Zanje je bila tudi zelo prijeten instrument za vajo. Iz Italije se je viola da gamba razširila na Anglijo, Nemčijo in zlasti Francijo, kjer je nastala najboljša literatura za to glasbilo, ki se je ravno v Franciji ohranilo najdlje. Vsekakor je proti koncu 18. stoletja izginila iz orkestrrov, vendar prihaja v današnjem času do obujanja tega instrumenta, ki je istocasno tudi obujanje senzibilnosti za godala.

Razlaga prof. Pahorja se je, kot že rečeno, prepletala z izvedbo posameznih točk. Prve tri so bile posvečene violi da gamba kot solističnemu instrumentu. Tu je Irena Pahor izvedla Ricercato G. Bassana, Musical Humors (Harke, Harke in A. Souldiers Resolution) T. Huma in Sonato K. Abela. Zadnji dve točki pa sta bili izvedeni skupinsko, saj so nastopili Irena Pahor, Aleksija Leone, Marta Porro, Milos Pahor, Martina Stepanich in Ennio De Matteis - vsi viola da gamba, ter Dina Slama - glas. Izvedli so skladbe D. Ortiza (Ricercada Primera in Ricercada Segunda) in D. Slama (Sv. Ana si izprosi poroči), ki so smiselno zaokrožile ponedeljkov večer DSL. Izvajalci so bili na razpolago tudi za krajši razgovor o pomenu in vlogi viole da gamba in t.i. stare glasbe danes. iz.

NOVICE

Antonionejev obisk pri Ezitu

Predsednik dezelnega odbora Roberto Antonione je bil včeraj na obisku pri ustanovi za trzasko industrijsko cono Ezit, kjer se je sestel s predsednikom ustanove Robertom Cosolinijem, nakar si je ogledal območje Ezita, ki se razprostira na 1.270 hektarih, na katerih je nastanjenih 430 podjetij z 8.300 uslužbenci. Na srečanju s Cosolinijem in sodelavci je bil govor predvsem o reformi ustanove, ki naj omogoči nastanitev v okviru območja Ezita tudi novih vrst dejavnosti in naj dodeli ustanovi večja finančna sredstva za razvoj vsega proizvodnega potenciala trzaskga pokrajine.

Možnost začasne zaposlitve

Trzaski urad za delo sporoča, da bo trzaska občinska uprava začasno zaposlila enega grobarja, in sicer za nadomeščanje zbolelega uslužbenca. Kandidati morajo biti opremljeni z vozniskim dovoljenjem kategorije B. Zainteresirani se morajo javiti na javno selekcijo na sedežu Urada za delo v Ul. Fabio Severo 46/1 se danes od 9.30 do 12.30. Lestvico bodo objavili v petek, 13. t.m.

Kodeksi starega Dubrovnika

Statuti Dubrovniske republike od leta 1358 do leta 1803 ter sploh zakonodaja te države so zbrani v dveh kodeksih, v Liber viridis in v Liber croceus. Kodeksa je pred nedavnim objavila Srbska akademija znanosti in umetnosti. V Trstu ju bodo predstavili jutri ob 18. uri v konferenčni dvorani državnega arhiva v Ul. La Marmora 17.

PRIHODNJO NEDELJO V ZGONIŠKEM CENTRU

Spet snidenje z Avsenikom

Vsak ljubitelj narodno-zabavne glasbe je vsaj enkrat v življenju prisluhnil popularnim skladbam ansambla Avsenik. Nekateri ste jih celo zaplesali, drugi pa so se v petdesetih in šestdesetih letih spušcali z njimi v objem na vaškem prazniku med murkami in spomini. In vso to zgodovino je z vami preživel tudi danes skoraj 70-letni mladenič Slavko Avsenik, ki se ni zapustil svoje prve ljubezni. Se danes jo trdno drži v rokah in ko poboza s svojimi prsti ga harmonika popelje čez tisti most, kjer sta se pred tolikimi leti prvič spoznala. Res je, so leta minula, a ona oglasa se se. No in prav ta harmonika se bo se enkrat oglasila tudi pri nas v zamejstvu v nedeljo, ob 18. uri v sportno-kulturnem centru v Zgoniku. Večer, ki ga prireja Zamejski kvintet v sodelovanju z zgoniško občino, bo prav gotovo nepozaben. V treh urah programa se bo na odru zvrstilo kar dvajset nastopajočih, med katerimi bo zazvenela v živo Avsenikova honerca. Pregovor

pravi, jabolko ne pade daleč od drevesa. In ta pregovor velja tudi za Grego Avsenika, ki je bil na začetku svoje glasbene kariere trdno prepričan, da ne bo nikoli povohal narodno-zabavnih viž in da bo njegova pot tekla po smericah klasične glabe. Zgleda pa, da se je Avsenikov sin ustel in mu ni preostalo drugega, kot to, da postane klasična kitar vodenilni instrument njegovega ansambla.

Prav gotovo Grega Avsenik ne misli ubrati očetove poti, čeprav v njegovih skladbah tu pa tam zazpiliha rahel veter Slavkovih not. Nasledniki glasbe bratov Avsenik pa so Gasperji, ki ne spoštujejo vedno Avsenikovih predpisov in večkrat, ko Slavko ni prisoten na koncertih, prižgejo turbo polko. Upati je le, da se Slavko ne vrne, ker bi v tem primeru Gasperji placali visoko kazen. Pravijo, da je smeh simbol zdravega cloveka, in ce se clovek ze jutraj pred ogledalom smeji, se mu dan takoj spremeni. Za take podvige veselega vzdusja je pravi obraz, obraz humorista, ki ga v tem primeru najdemo v obeh Kondija Pizorna, poznanega tudi v našem zamejskem prostoru z ansamblom Gasperji. Seveda pa ni lahko krotiti dvajset glasbenikov pred in med nastopom. Za to bo poskrbela napovedovalka Betka Suhelj, katere ime mogoče nam nič ne pomeni, a treba je reči, da bosta njena lepota in simpatični pristop ocarala vse prisotne.

SEMINAR / V GREGORČIČEVI DVORANI

Kaj morajo vedeti društva

Pobuda ZSKD s sodelovanjem ARCI

V Gregorčičevi dvorani se je včeraj popoldne odvijal krajsi seminar, namenjen davčnim in pravnim vprašanjem društvenih organizacij. Predavateljica, odgovorna za upravne dejavnosti pokrajinskega odbora ARCI v Arezzu, se je v svojem razvijanju posameznih »bolečih« točk

osnovala predvsem na zakonskem odloku 460/97, ki je z letosnjim letom naložil vsem društvom, da prilagodijo svoje statute. Zaustavila se je ob vprašanju urejanja članstva, vodenja knjigovodstva oz. oblikovanja društvenih bilanc. Predvsem pa je bila na razpolago vsem

prisotnim za pojasnila na najrazličnejša vprašanja, ki se pojavljajo na področju ljubiteljske kulturnega in sportnega udejstvovanja. Včerajšnje srečanje, ki mu bodo v kratkem sledila še druga, sta priredila Zveza slovenskih kulturnih društev in krajevni odbor ARCI. (dam)

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA
11. novembra 1998
MARTIN

Sonce vzide ob 6.58 in zatone ob 16.39 - Dolžina dneva 9.41 - Luna vzide ob 24.00 in zatone ob 13.25

Jutri, CETRTEK,
12. novembra 1998
JOZAFAT

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 13,3 stopinje, zračni tlak 1025 mb ustaljen, veter 5 km na uro jugovzhodnik, vlaga 71-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 16,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
Umrli so: 88-letni Danilo Pockaj, 91-letna Maria Degrossi, 96-letna Iolanda Vorich, 80-letna Cvetka Ravbar, 77-letna Maria Vallich.

LEKARNE

Od ponedeljka, 9. do sobote, 14. novembra 1998

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Goldonijev trg 8 (tel. 040 634144), Ul. Revoltella 41 (tel. 040347797), Zavljje - Ul. Flavia 89 (tel. 040 232253).

Zgonik (tel. 040 229373) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Goldonijev trg 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor S. Piero 2, Zavljje - Ul. Flavia 89.

Zgonik (tel. 040 229373) - s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Tor S. Piero 2 (tel. 040 421040).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 040 350505 -

TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 040 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 040 573012.

Dežurna zdravstvena služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 040 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 040 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 040 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.30, 21.00 »La leggenda del pianista sull'Oceano«, r. Giuseppe Tornatore, i. Tim Roth.

EXCELSIOR - 17.45, 20.00, 22.15 »Tutti pazzi per Mary«, i. Cameron Diaz, Matt Dillon.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 19.00, 20.30, 22.00 »Lola corre«, r. Tom Tywer, Franka Potente.

AMBASCIATORI - 15.45, 18.45, 21.45 »Salvate il soldato Ryan«, r. Steven Spielberg, i. Tom Hanks, Matt Damon.

NAZIONALE 1 - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »X-Files«, r. Rob Bowman, i. David Duchovny, Gillian Anderson.

NAZIONALE 2 - 15.45, 18.45, 21.45 »L'uomo che sussurava ai cavalli«, r. i. Robert Redford.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Gallo cedrone«, r.-i. Carlo Verdone.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The Truman Show«, r. Peter Weir, i. Jim Carrey.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Libido party« - prepovedan mladini pod 18. letom. CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.15, 22.10 »Sliding doors«, r. Peter Howitt, i. Gwyneth Paltrow, John Hannah.

ALCIONE - 17.45, 20.00, 22.10 »Parole, parole, parole«, r. Alain Resnais - v francoscini.

PRIREDTV

SKD FRANCE PRESEREN iz Boljunca gostuje v soboto, 14. novembra ob 20. uri SPD Borovlje s Koroške z igr. Dr. Faust. Vabljeni!

KD IVAN GRBEC - Skedenjska ul. 124 - vabi vse prijatelje v soboto, 14. novembra 1998 ob 20. uri na MARTINOVANJE. To sladko, zlato vince bo zbralo bratce nas, veselo bomo peli zdravice na ves glas! Poskrbljeno bo za lepo vzdušje in za zabavo! Vabljeni, vabljeni, vabljeni!

KD LIPA Bazovica - v soboto, 14. novembra ob 20.30 v zupnijski kinodvorani v Bazovici gostuje dramska skupina Tabor - Općine z veseligr. Ivana Artaca »Rusa riga čez ugrade«. Rezija Igor Malalan. Vabljeni!

KD FRAN VENTURINI vabi v soboto, 14. novembra 1998 ob 20. uri v Kulturni center Anton Ukmar-Miro pri Domju na Martinov večer s harmoniko. Nastopajo Denis Novato, Trio Venturini, dekliska pevka skupina Fran Venturini, gojenci sole diatonice harmonike in ...presenečenje.

MLADINSKI KROZEK DOLINA priredi v nedeljo, 15. novembra tradicionalno Martinovanje. Ob 10.30 v cerkvi sv. Martina slovesna sv. masa, ob 18. uri kulturni program v mladinskem krožku - nastopa dekliska pevka skupina Valentin Vodnik. Knjigo Politicni ciklon nad Istro bo predstavil in komentiral analist, publicist in avtor Milan Gregoric. Sledi družabnost - »Je duabro ma muaje ... Ob polnem kozarcu bomo mlado kapljico komentirali in ce si to zasluži, hvalili, zagotovo pa pili. Vabljeni!

PD SLOVENEK priredi v nedeljo, 15. novembra, v Srenjski hiši v Borstu, ob 18. uri veselo Martinovanje. Nastopajo MePZ Slovenec- Slavec, Vanca in Tonca ter Godba Long Zlunk. Ob priliki bo tudi pokušnja novega vina domačih vinogradnikov.

ZAMEJSKI KVINTET prireja AVSENIKOVEČER, ki bo v nedeljo, 15. novembra, ob 18. uri v sportno-kulturnem centru v Zgoniku. Nastopili bodo: ansambel Grega Avsenik, Gasperji in seveda SLAVKO AVSENIK. Predprodaja vstopnic poteka v baru Prosvetnega doma na Opcinah, v gostilni Grilanc v Salezu in v gostilni Peric v Doberdobi. Zainteresirani lahko dobijo vse potrebne informacije na tel. st. 0348-3821000.

ZBOR JACOBUS GALLUS in VZGOJNO-ZAPUSLITVENO SREDISCE MITJA CUK v sodelovanju z zupnijo sv. Jerneja na Opcinah vabita na dobrodelni koncert, ki bo v openski zupnijski cerkvi, v nedeljo, 15. novembra, ob 19. uri.

to, 12.12. in v nedeljo, 13.12.1998, od 14. do 24. ure v velikem ogrevanem sotoru na vrtu Ljudskega doma v Trebčah. Za prijave in podrobna pojasnila naj zainteresirani pokličejo vsak dan, razen nedelje, od 12. do 14. ure, na tel. st. 040-212811 ali 0388-4482535 od 9. do 20. ure.

SKLADNO S STATUTOM je pokrajinski kongres Slovenske skupnosti za Trzasko sklican v nedeljo, 22. novembra 1998 ob 14. uri v Finzgarjevem domu na Opcinah.

SREDNJA SOLA IGO GRUDEN iz Nabrezine sporoča, da sodeluje tudi letos pri pobudi COOP z nabirko koponov »Buono esempio« za nabavo racunalniške opreme in se priporoča za sodelovanje.

NOVOST! V obcinski telovadnici v Dolini poteka razgibalna telovadba za odrasle, pod strokovnim vodstvom, v jutranjih urah in sicer ob torkih in četrkih, ob 9.40. Za informacije pokličite na tel. st. 040-631300 - Divna (9.30 - 12.30).

PK BOR isce dvakrat tedensko pomočnika vatelja plavanja. Zainteresirani dobijo vse informacije na tel. st. 040-226203 v večernih urah ali pa direktno v bazenu na Alturi ob ponedeljkih in četrkih ob 16. uri.

JK CUPA prireja tečaj joge in vaje za sprostitve in pravilno dihanje v telovadnici CEO v Sosljanu (Naselje sv. Maura) ob torkih od 10. do 11.30 in ob petkih, od 19. do 20.30. Informacije na tel. st. 040-208869 (Lucka).

ZIMOVANJE V KRANJSKI GORI od 26. decembra 1998 do 2. januarja 1999 za otroke od 6. do 18. leta prireja Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel Trst v domu Centra za selske in obsolske dejavnosti. Vpisovanje in informacije vsak dan od 9.00 do 18.30 v Ul. Ginnastica 72, tel. st. 040-573141 ali 040-573142.

KRUT nudi članom individualne in/ali skupinske vaje proti bolečinam v vratu in hrbtenici. Informacije na sedežu krožka, Tel. st. 040-360072.

KRUT-ova ambulanta deluje za člane od ponedeljka do petka po dogovoru. Informacije na tel. st. 040-360072.

ŠOLSKE VESTI

URAD SINDIKATA SLOVENSKE SOLE, Ul. Carducci 8, tel.-fax 040/370301 posluje ob torkih in četrkih, od 16. do 17.30.

IZLETI

MOSP nudi informacije o novoletnih izletih

za studente in mlade v Barcelono od 27. 12. do 2. 1. 1998 (v organizaciji Severnega sija), v London od 28. 12. do 2. 1. (Severni sij) in v Milan od 27. 12. do 1. 1. (Tai-zejsko romanje). Informacije in prijave od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure na tel. st. 040-370846 (vprašati po Alenki ali Nadji).

Ob rojstvu male

Nastje

iskreno cestitajo Henriku in Natasi

tamburasi SKD
France Prešeren iz
Boljunca

ČESTITKE

Danes praznuje v Sempolaju rojstni dan moja zlata DANICA SKRK. Mnogo zdravja in veselja ter srečnih let ti zeli...kdo? To pa ugani ti.

Nona IDA! Se na ti-soce srečnih dni ti zeliva Dorjan in Damijana.

MALI OGLASI
tel. 040 7786333

UNIVERZITETNA STUDENTKA nudi lekcije iz matematike in angleščine. Tel. 040-213861.

VDOVA, zanesljiva, dobra gospodinja, isce delo. Tel.: 0038666-73784.

URADNICA s 14-letno prakso v sektorju import-export, z dobrim znanjem slovenscine, italijanscine, angleščine in srbohrvascine ter vesča v rabi kompjueterja, isce zaposlitev. Tel. 040-200930 ob uri obedov.

V PREDMESTJU TRSTA pri Domju dajem v najem stanovanje primeren za studio, laboratorij ali urad: tri sobe, kuhinja, kopalnica, svetlo podstresje, ogrevanje samostojno. Tel. 040-828861 ob uri obedov.

UNIVERZITETNA STUDENTKA z izkusnjami nudi varstvo otrok in pomoč pri učenju. Tel. 040-412680.

ISCEN DELO za nego starejše osebe, 24 ur dnevno s 15-dnevno menjavo. Imam ze iskunsje. Tel. na st. 0038667-31229 od 18. do 20. ure.

ODLICEN KROMPIR prodajamo v Sovodnjah po 600 lir na kg. Tel. st. 0481-882413.

DIPLOMIRANI BOLNICAR nudi nego na domu starejšim osebam, tudi v nočnih urah. Tel. 040-231069, v večernih urah.

ISCEN hisno pomočnico enkrat tedensko. Tel. st. 040-414531, po 20. uri.

AKACIJEV IN KOSTANJEV LES, v sečnji na Kalvariji, primeren za vinogradske kole ali drva, prodajam. Tel. st. 040-575145 (raje v večernih urah).

KUPIM JADRNICO, 11-12 metrov, 3 kabine, tipa X 402, BA 40, Show 42-38, Dehler, 38-36. Tel. st. 0335-6552056 ali 0481-412804.

ODDAMO v blizini Sv. Jakoba sončno stanovanje sestavljeno iz dveh sob, kuhinje, kopalnice in shrambe, v celoti opremljeno, s samostojnim ogrevanjem. Tel. st. 040-213750.

PRODAM KANARCKE Malinois, dobre pevce. Tel. ob uri obedov na st. 040-220189.

DAJEM LEKCIJE me-motehnike, kako se učiti manj in znati vec. Tel. 040-630171, od 20. do 21. ure.

ZAIZDLJIVO parcelo, 1.000 kv. metrov, prodam v centru Doberdoba. Tel. st. 0338-2442231, v večernih urah.

MLADINSKI KROZEK PROSEK-KONTOVEL ima ob sv. Martinu odprto osmico v Kutu se danes, 11. novembra.

PRI BIBCU v Krizu je odprto ob četrkih, petkih in sobotah. Tel. st. 220722.

MILIC je odprl kmečki turizem v Zagradcu. Zaprto ob torkih. Tel. st. 040-229383.

FC PRIMORJE ima ob priliki Sv. Martina odprto osmico v Kulturnem domu na Proseku se danes, 11. novembra.

OSMICO ima odprto ob priliki Martinovanja Godbeno društvo Prosek v Soscevi hiši na Proseku. **KUKUKOVI** v Doberdobi so odprli agriturizem. Tel. st. 0481-78140.

OSMICO je odprl Jozko Colja, Satororca 21.

V BOSTU je odprl osmico Igor Barut.

KMEČKI TURIZEM Skerli, Salez 44, je odprl ob petkih, sobotah in nedeljah. Tel. st. 040-229253.

OSMICO ima Drejce Ferfolja v Doberdobi.

OSMICO ima Usaj v Nabrezini st. 8

PURIC MILKO, Repen st. 15, ima osmico.

OSMICO ima Miro Zigon - Zgonik 36.

PRISPEVKI

Ob 1. obletnici smrti dragega Davota Kosute daruje sestra z družino 50.000 lir za SD Vesna.

V spomin na očeta Antona Lavrencica daruje hči Devana 50.000 lir za Stadion 1. maj in 50.000 lir za postavitev spomenika padlim v NOB iz Skednja, Sv. Ane in Kolonkova.

Tončka in Miro Francin darujeta 100.000 lir za vzdrževanje Doma Brdina.

Ob obletnici smrti očeta in moza Alojza Daneua darujeta Anica in Justa 50.000 lir za openski cerkveni pevski zbor, 50.000 lir za Veselo pomlad, 20.000 lir za vzdrževanje spomenikov padlih v NOB na Opcinah in 30.000 lir za Knjižnico Pinko Tomazić in tovarisi.

V spomin na Romano Blokar daruje družina Ruzzier-Gombac 30.000 lir za Skupnost Družina Općine.

Za ukradene predmete v OS Alberta Sirka v Krizu darujejo Adelina in Tojce 20.000 lir ter Mariča in Ilde 50.000 lir.

DAROVE IN PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 040 7786300) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi krožek KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilijte) tel. 040 360072, s sledečim urnikom: od 9. do 13. ure.

OBVESTILO BRALCEM IN NAROČNIKOM

Obveščamo Vas, da sprejemamo

OSMRNICE, UOKVIRJENE OGLASE, MALE OGLASE, ČESTITKE
in na splošno vsa obvestila

na uredništvu Primorskega dnevnika,
v Ul. Montecchi 6 ali po telefonu na št. 040-7786333

Z URNIKOM:

od ponedeljka do petka od 10. do 15. ure,
ob sobotah od 10. do 13. ure

INTERVJU / EMIR KUSTURICA O SVOJEM ZADNJEM FILMU

»Cigani predstavljajo alternativno življenje«

Film bodo od petka predvajali v več kinodvoranah

V prihodnjih dneh bodo v velikih italijanskih mestih in tudi v naši deželi predvajali film Emira Kusturice "Crna mačka, beli maček", ki je na beneskem filmskem festivalu dobil srebrnega leva (na sliki režiser med festivalom s protagonistima filma, f. AP). Na Lidu se je s sarajevskim režiserjem za koprsko Primorske novice pogovarjala filmska kritičarka Cristina D'Ossualdo. Nastal je sledeči intervju, ki ga zaradi aktualnosti v celoti objavljamo.

Mnogi so pričakovali političen film, ali vsaj zgodbo blizu sedanji balkanski tregediji. Toda Emir Kusturica je odrinil na stran sedanost, bližnjo in daljno preteklost, zbrisal vsakršno sled politike, se skrbno izognil vsakršnemu omenjanju Jugoslavije, razkosanje v vojni vihr, in nam podaril surrealistično pripoved, ki je himna življenju in prijateljstvu. Protagonisti so cigani, njihova silovita glasba, njihov ples, ki je življenje samo. Po polemikah, ki jih je sprožil "Underground", se je Kusturica preselil v začarano deželo Romov, kjer se strelja, vendar se ne ubija, kjer se zaljublja do norosti, vendar se ne ljubi, kjer se umira, vendar tudi na novo rojeva.

To je zgodba dveh tekmujočih družin in njunih dogovorjenih porok, zgodba o mladih, ki se uprejo, da bi sledili svoji ljubezni. Poleg ljudi so v filmu pomembne tudi zivali: goske, prasič, ki se loti ostankov nekega avtomobila, dva mačka, crn in bel, ki sta očividca te barvite sarabande. Pomembni so tudi predmeti: motor s prikolico (spominja na Number One Alana Forda), zibajoca postelja, obsek v obliki križa, v katerem je kokain. Kusturica tudi v tem filmu dokazuje, da ima smisel za majhne stvari, za hitre, komaj nakazane portrete, za surrealistične

zabeleške: kot je na primer, telefonski drog, ki ga je treba zalivati, ali drevo, ki teče po gozdu, ali fellinijeva debeluska, ki s svojima debelima ritnicama izdira zebelj.

»Crna mačka, beli maček« je za Kusturico »začetek novega ciklusa«. »Po Undergroundu in polemikah, ki jih je sprožil, sem bil že na tem da preneham«, nam je dejal režiser. »Ko sem ustvarjal ta film pa je bilo, kot da bi prvič režiral,

na Mihića (scenarista "Casa ciganov", op. av) sem prosil, da bi napisal scenarij, ki je postal zgodba o dedkih, očetih, sinovih in njihovih ljubeznih. Vendar to ni nek spis. Moji scenariji so samo izhodišča, ziva materija v stalnem dograjevanju. Ne delam 'industrijskih' filmov.«

To je že vaš drugi film o ciganih. Kako to?

»Cigani predstavljajo alternativno življenje. Dokazujejo nam, da bi vse lahko slo tudi povsem drugače.«

V filmu govorijo različna ciganska narrečja. Ali bo povsod opremljen s podnapisi?

»Da, to bo povsod tuj film.«

Eden od protagonistov nosi obesek s simbolom treh monoteističnih veroizpovedi...

»Razumljivo je, da to ni neka balkanska stvar. Je obesek, ki ga nosi Jerry Lewis.«

Vas film je prezet z določenim misticizmom, z močnim občutkom magicnosti. Življenju daje določeno, ne prav razumsko dimenzijo. Tokrat jo poveže z 'magijo pogledov'... macjih pogledov.

»Nek docent na akademiji je vztrajno trdil, da moramo realnost narediti lažjo, da jo moramo olajšati. Narediti, na primer, hojo igralcev lažjo. Jaz sem to vzel dobesedno in sem igralce maucil, da so se dvignili s tal.«

Igralci, z izjemo dveh, niso profesionalci.

»Izbor sem naredil med 3500 cigani. Protagonistov filma nisem izbral zaradi njihovega igralskega talenta, marveč zaradi njihovih obrazov, zaradi njihovih teles, ki so morala biti podobna telesom protagonistov v stripih. Seveda so pomembne tudi vaje, delo. Iz njih moras

potegniti najboljše. Iz igralca pride energija, ki napolne film. Ob koncu snemanja so moji igralci vedno povsem izčrpani.«

Vas film ima destruktivni naboj filmov bratov Marx.

»Moj film se nahaja med Shakespearom in brati Marx.«

Kje pa je mesto Alana Forda (strip, ki ga prebira eden od protagonistov in pa katerem se zgledujejo protagonisti filma)?

»Na vrsto pride takoj za tekmo, pa čeprav je moj najbolj priljubljen strip Corto maltese. Vses so mi stripi, saj v njih najdem otroško dimenzijo igre.«

Razen Number One Alana Forda, je v filmu se ena smesna scena: tedaj, ko prasič požre karoserijo avtomobila...

»Imam zelo močne vizualne opsesije. Spominjam se neke stare, ki je na liceju govorila: Če bos avtomobil parkiral tam, ti ga bodo pojedli prasiči. Ne vem, če se to lahko zgodi, vendar sem si kljub temu zmeraj zelel to sceno postaviti v nek svoj film.«

Veliko ste snemali v Ameriki. Kako se spominjate te izkušnje?

»V Ameriki imam veliko prijateljev, vsek mi je nebo Kalifornije. Mogoče bom v Ameriki se delal, toda tam ne bi nikoli zivel. V Ameriki je odnos do denarja naravnost suženjski, izrazito zadušljiv.«

Nacrti za prihodnost?

»Belo drevo D. H. Thomasa. To bo zgodba neke ženske in njenih histerij, med boljseviziom in nacizmom. Dogajalo se bo med Ukrajino in Berlinom.«

Kakšen je vaš odnos do domovine?

»Sem Jugoslovan in govorim srbsko. Mislim, da je Jugoslavija kulturni koncept, ki se živi. Dežela je sicer eksplodirala, tako kot v "Undergroundu". Osebnost živim na kosčku zemlje, ki se je v zadnji sceni filma odtrgal od celote, in sedaj pluje. Ljubim plovbo.«

Cristina D'Ossualdo

vanj sem vložil enako mero navdušenja, in energije, kot v svojem prvem filmu.«

Kaj vas je znova privedlo za filmsko kamero?

»Dolgas.«

Mnogi so bili presenečeni, razočarani nad filmom.

Sprašujejo, kako ste mogli posneti film, ki je tako daleč od realnosti Balkana...

»Niso videli Undergrounda.«

Kako je film nastal?

»Skupino ciganov sem spremljal v Novi Sad na poroko. Tik pred poroko pa je umrl dedek ene od družin. Nekaj podobnega se zgodi tudi v filmu. Kljub tej nenadni smrti pa do poroke vsekakor pride. To je torej resničen dogodek, ki sem ga obogatil z drugimi idejami in domisljicami. Gorda-

GLEDALIŠČE MIELA / NIZ JAZZ TERMINAL

Odlični trio Rubalcaba

glasbenih občutkov. Dih nam je zastajal pri četrti skladbi, Rubalcabovi »Paseo«. Prava poezija za ušesa s poliritmimi vložki, za katere je imenitno poskrbel »solidni« kubanski bobnar Berroa. Po septajocih končnih akordih Rubalcabove skladbe je postopno zacer narasčati skoraj vojaški mars z »Woody in you« Dizzyja Gillespieja (le

omenim, da sta tako Chambers kot Berroa pred leti sodelovala z znanim jazzmanom Gillespiejem). Stopnjuje se s ritmom se je občasno prelevil v kubanski son, s pravim kameleonskim Berroa, ki je zdaj udrihal po bobnu kot pravi vojaški bobnar, zdaj pa kot veseljski kubanski timbalero. Prav pri tej pesmi sta mu ostala glasbe-

DEVIN / »MUSICI ARTIS«

Zahteven program krstnega nastopa mladega pianista Marka Sancina

V okviru mednarodne klavirske revije »Pianissimo«, ki jo prireajo na sedežu akademije »Musici Artis« v Devinu pod pokroviteljstvom tamkajšnje občine, je v petek, 6. novembra, nastopil pianist Marko Sancin (f. KROMA).

Sancin je klavir studiral na Glasbeni matici s prof. Aleksandrom Rojcem in z odliko diplomiral na trzaskem konservatoriju »Tartini«, svojo kulturo pa dopolnjuje s studijem glasbene zgodovine na trzaski univerzi. Ljubezen do glasbe mu je posredoval oče Ivan Sancin, znani in mednarodno uveljavljeni basist. Marko se je že poskusil na mednarodnih tekmovanjih, kjer se je zelo visoko uvrstil. Na koncertnem odru pa se pianist ne pomerja s tekmeci, premagovati mora le tremo, ki marsikaterega solista spremlja skozi celo kariero.

Za svoj krstni nastop je Marko Sancin izbral zahteven program: najprej nam je zaigral Beethovno sonato, op. 2, št. 3. Trojico sonat iz 2. opusa je Ludwig van Beethoven posvetil svojemu učitelju Haydn, ki mu jih je vrnil rekoč, da »skladatelju sicer ne primanjkuje domisljije, a mora se studirati... Beethoven je namreč že v svojih prvih skladbah prekoracil meje dunajske uglejane galantnosti. Pianist se je prvaka stavka lotil z agresivnostjo, ki mu je pomagala premagovati ovire. V Beethovnovih počasnih stavkih pa je solist razorožen: ne more se skrivati za bliscem tehnike, poiskati mora intimiteto vez z glasbo. Pedal je pri klavirju dvoizen meč: pomaga nam, da zvok zaokrožimo, a pretirana uporaba zabrisa sled melodije, ki mora ostati vedno jasna. Sancin se je bolje izkazal v briljantnem Scherzu, kjer je prišla do izraza dobra tehnika.

Schumannova Toccata op. 7 je formalno enostavnejša zgradba, pri kateri sem pa pogrešala dinamične odtenke, ki naj bi izoblikovali smisel kompozicije.

Sancin je koncert zaključil s Slikami iz razstave, ki jih je uglasbil Modest Musorgski. Solist mora posamezne slike sklaveti s široko vizijo celotnega dela, v katerem so medsebojni odnosi premisljeno odetani. Napetost ne sme nikoli popusteti, a ne smemo napetosti zamenjati z jakostjo.

Občinstvo je z obilnimi aplavzi nagradilo Sancinov trud in mladi solist je programu dodal se odlomek iz Ravelovega »Gaspard de la nuit«. Marko Sancin je torej odigral svoj prvi koncert, sedaj pa ga čaka neutrudno iskanje in poglabljanje v glasbene labirinte, kjer le nekateri najdejo nit, ki vodi do uspeha.

Katja Kralj

Banco (del mutuo soccorso) drevi v tržiškem teatru

Leta minevajo, generacije se menjujejo, okusi se spreminjajo, kakovostna in izvirna ponudba pa kljub letom tudi na področju moderne glasbe se vedno drži svoje pozicije. Ta trditev prav gotovo velja za skupino Banco (del Mutuo Soccorso), ki bo noč, ob 21. uri nastopila v Občinskem gledališču v Trzinu.

Združenju Controtempo iz Romansa je uspelo pripeljati italijansko rock skupino ponovno v našo deželo. Po zelo uspelem spomladanskem koncertu v klubu Rototom se Francesco Di Giacomo in tovariši ponovno predstavljajo deželni publiki s programom, ki predstavlja prerez njihovega skoraj tridesetletnega delovanja.

Italijanski band sodi med zacetnike italijanske rock scene. Ustanovljen leta 1969, je Banco takoj ubral pot progresivnega rocka. Klaviaturista, brata Gianni in Vittorio Nocenzi ter pevec Francesco Di Giacomo so skupaj z ostalimi člani skupine znali ubrati dokaj originalno pot, o čemer so pričale tudi njihove takratne plošče.

Po plošči Capolinea ('80) so se presmerili v bolj komercialno glasbo, zadnja leta pa so precej mirovali. Lani so izdali v živo posneti dvojni album Nudo, na katerem so vsi stari hiti v novi glasbeni izvedbi. AW

EVROPSKA UNIJA / VČERAJ V BRUSLJU ZAČETEK POGAJANJ O ŠIRITVI

Unija s Slovenijo sklenila pogajanja za tri področja

Minister Frlec: Nedavna kritika EU spodbuda za pospešitev dela

BRUSELJ - Evropska unija je s Slovenijo na prvem krogu vsebinskih pogajanj o članstvu včeraj v Bruslju sklenila pogajanja za tri od sedmih obravnavanih področij skupnega pravnega reda povezave. Nadaljnja pogajanja po ugotovitvi unije v tem trenutku niso več potrebna za področja malega in srednjega gospodarstva, izobraževanja ter znanosti in raziskovalnih dejavnosti. Usklajevanja bodo potrebna se na področju industrijske politike, telekomunikacij in audiovizualne politike, odprto ostaja tudi področje skupne zunanje in varnostne politike.

Po mnenju glavnega pogajalca, slovenskega zunanjega ministra Borisa Frleca, ki je predstavljal Slovenijo, bodo včeraj podana dodatna pojasnila Slovenije, kako in kdaj se namerava uskladiti z unijo na področju telekomunikacij, verjetno zadostovala, da bodo pogajanja za to področje sklenjena že v naslednjem krogu. K industrijski politiki se bo po Frlecem mnenju morda treba še vrniti, tako kot tudi k audiovizualni politiki.

Pri slednjem področju je Slovenija v septembra predstavljenih pogajalskih izhodiscih namreč zaprosila za dveletno prehodno obdobje za uskladitev z direktivo, ki nalaga večinski delež evropske produkcije v televizijskih programih, po posvetovanjih z unijo na strokovni ravni pa je zdaj Slovenija EU pozvala, naj ji poda odgovor, ali je moč slovenske interese zaščititi na drugačen način. Na podlagi

tega odgovora bo Slovenija pretehtala utemeljenost svoje zahteve po prehodnem obdobju. Slovenija v pogajanjih z unijo nastopa z izhodišča, da bo za vstop v povezavo polno pripravljena konec leta 2002.

Medtem ko je glavno merilo v pogajanjih s kandidatkami njihova pripravljenost in usklajenost s skupnim pravnim redom, je v primeru skupne zunanje in varnostne politike nekoliko drugače. Kot je dejal predsedujoči svetu zunanjih ministrov Wolfgang Schüssel, gre tukaj za unijo, ki bo to področje do konca v zakonodaji opredelila sele, ko bo v veljavo stopila Amsterdamska pogodba EU.

Sicer po njegovem mnenju srednjeevropske kandidatke prve skupine zadovoljivo sledijo področni politiki unije. Tu je drugače s Ciprom, saj je pri skupni zunanji in varnostni politiki največji problem notranjepolitično vprašanje tega na dve, grsko in tursko, skupnosti razdeljenega sredozemskega otoka.

Minister Frlec je po sklepu pogajanj dejal, da je nedavna kritika Evropske komisije, da Slovenija ne napreduje v usklajevanju z unijino zakonodajo, Ljubljana sprejela kot spodbudo za pospešitev dela. V ta namen se je odločila ustrezno prilagoditi nacionalni program sprejemanja usklajene zakonodaje, kar je včeraj pozdravil tudi evropski komisar za zunanje zadeve Hans van den Broek. Minister Frlec je tudi zagotovil, da prizadevanja Slovenije za članstvo v uniji uživajo

politični konsenz vseh strank v parlamentu, »zato ni strahu, da Sloveniji ne bi uspelo polno doseči kriterijev za članstvo«. Hans van den Broek je prav tako izrazil pričanje, da je Slovenija polno predana uresničevanju te naloge.

Prepričan sem, da se bo državi znova uspelo uvrstiti v vrh kandidatke, je izjavil van den Broek, pri tem pa opozoril, da uspešno usklajevanje zakonodaje z unijino zahteva ne le zavezanost vlade, ampak sodelovanje celotnega parlamenta in vseh političnih strank. Iz izkušenj, ki jih je na pogajanjih o članstvu v EU preživljala Avstrija, je predsedujoči svetu zunanjih ministrov Schüssel dejal, da v procesu večkrat pride do težav.

Vsako kritiko je treba sprejemati na konstruktiven način in jo videti kot spodbudo na poti do članstva, je menil.

V pogovoru z novinarji je minister Frlec kometiral tudi dejstvo, da je Slovenija EU kot zadnja izmed sesterice kandidatke včeraj predala zahtevana dodatna pojasnila za nekatera področja, na katerih so se danes začela pogajanja. Opozoril je, da je bolj kot hitrost pomembna kvaliteta dela. »Nas namen ni, da v EU pridemo prvi, temveč da vanjo pridemo,« je dejal slovenski zunanji minister.

Tako vodja avstrijske diplomacije Schuessel kot komisar van den Broek sta včeraj poudarjala, da je unija tudi z današnjim začetkom vsebinskih po-

gajanj vnovic dokazala zavezanost širitvi in odločnosti, da začeti tempo nadaljuje. Slovenski zunanji minister je v zvezi s tem izrazil zadovoljstvo, da so pristopne konference na ministrski ravni predvidene dvakrat na leto, hkrati pa je predlagal, da bi se glavni pogajalci sestajali štirikrat na leto.

Petnajsterica se je tudi včeraj vzdržala napovedi, kdaj bodo pogajanja sklenjena in kdaj bodo možni vstopi prvih kandidatke v povezavo. Kot vedno je tudi tokrat obveljalo, da bo to predvsem odvisno od pripravljenosti kandidatke, hkrati pa tudi od sposobnosti unije, da učinkovito izvede reforme, s katerimi se pripravlja na prihodnje tisočletje s širitvijo vred. (STA)

NOVICE

Španija bo danes uradno vložila zahtevo po izročitvi Pinocheta

MADRID - Španija je včeraj sporočila, da bo njeno veleposlanstvo v Londonu danes britanskemu zunanjemu ministru izročilo zahtevo Španije po izročitvi nekdanjega cilškega diktatorja Augusta Pinocheta. Španska vlada je v petek odobrila zahtevo po izročitvi Pinocheta, ki je pridržan v Londonu.

V britanski prestolnici pa se bo danes nadaljevalo zasedanje lordske zbornice o prizivu na odločitev, da se cilskemu diktatorju Pinochetu podeli imuniteta. Zaslisanja o tem potekajo že pet dni, po predvidevanjih pa naj bi lordsko sodišče sprejelo sklep jutri.

Petdeset mafijcev pod ključem

PALERMO - Karabinjerji posebnega oddelka ROS so aretirali večjo skupino mafijcev, med katerimi je bil tudi Bernardo Provenzano. Za preiskovalce gre za enega najpomembnejših mafijskih voditeljev, ki je opravljal vlogo povezovalca med kriminalnimi tolpmi in svetom velikih kupcij. Preiskavo so vodila štiri glavna državna pravdnstva iz Sicilije, in sicer iz Palermo, Caltanissette, Catania in Messine.

Provenzano so iskali brez uspeha že vrsto let: maja 1996 so mu prisli na sled s pomočjo skesanca, ki pa so ga mafijci umorili nekaj ur po srečanju s predstavnikom karabinjerjev.

Za predsednika parlamentarne protimafijske komisije Ottaviana Del Turca so aretacije izrednega pomena, saj so pretrgale kriminalne vezi, ki so prepletale svet zakupov javnih del, preprodajo mamil in izsiljevanje.

Pravosodni minister Oliviero Diliberto, ki je včeraj bil na sodnji v Palermu, je zagotovil sicilskemu sodstvu popolno zaupanje in podporo vlade.

EVROPSKA UNIJA / POGAJANJA Z OSTALIMI PETIMI KANDIDATKAMI ZA ČLANSTVO

V najugodnejšem položaju je zdaj Madžarska

S Ciprom začasno končali pet področij pogajanj, z Madžarsko, Poljsko, Estonijo in Češko pa tri

BRUSELJ - Od ostalih kandidatke za članstvo se je EU včeraj najprej pogovarjala s Ciprom in začasno zaprla pet od skupaj sedem obravnavanih poglavij pravnega reda povezave. Nadaljnja usklajevanja bodo med stranema potrebna na področju telekomunikacij, kjer se Cipr poteguje za enoletno prehodno obdobje za uvedbo liberalizacije fiksne telefonije, ki jo je pripravljen izvesti do 1. januarja 2003, in pa na področju skupne zunanje in varnostne politike, kjer je največji problem razdeljenost tega sredozemskega otoka.

Področja malega in srednjega gospodarstva, izobraževanja, znanosti in raziskovanja, industrijske politike ter audiovizualne politike so začasno zaprta zato, ker je unija

ugotovila, da trenutno nadaljnja pogajanja o teh poglavjih pravnega reda s Ciprom niso potrebna.

Z Madžarsko je EU začasno sklenila pogajanja za tri od sedmih področij, in sicer za malo in srednje gospodarstvo, izobraževanje ter za znanost in raziskovalne dejavnosti. Madžari si na področju telekomunikacij prizadevajo za enoletno prehodno obdobje pri liberalizaciji tržisca.

Madžarska je edina od sesterice naprednejših kandidatke, ki si je za datum pripravljenosti na vstop v unijo zastavila 1. januar 2002, medtem ko je ciljni datum pri ostalih petih državah, vključno s Slovenijo, 1. januar 2003. Predsedujoči svetu zunanjih ministrov EU Wolfgang Schüssel je ob sklepu po-

gajanj z Madžarsko zagotovil, da so včeraj resda zaprli le tri področja od sedmih obravnavanih, vendar da je na ostalih starih treba uskladiti le se nekaj manjših odstopanj. Evropski komisar za zunanje zadeve Hans van den Broek pa je Madžarski svetoval, naj »uživa v sadovih svojih zaslug in se se naprej trudi«.

Podobno kot z Madžarsko je UE tudi s Poljsko začasno sklenila pogajanja za ista tri od sedmih obravnavanih področij skupnega pravnega reda petnajsterice. Za ostala področja si Poljska prizadeva izboljšati petletno prehodno obdobje.

Po istem vzorcu in za ista tri področja je Unija sklenila pogajanja tudi za Češko in Estonijo. Estonija na prvih sedmih obravnavanih po-

dročjih ni zahtevala nobenega prehodnega obdobja za uskladitev z unijino zakonodajo, Češka pa je to storila na audiovizualnem področju, kjer v primeru plačljive in kabelske televizije prosi za prehodno obdobje do leta 2005 za uveljavitev direktive, ki zahteva večinsko predvajanje del evropske produkcije.

Češki zunanji minister Jan Kavan je po pogajanjih glede na nedavno objavljeno poročilo o napredku kandidatke, v katerem je Evropska komisija kritizirala Češko, dejal, da je vlada že sprejela ustrezne ukrepe. Odločila se je, da bo do konca leta izdelala podroben program, v katerem bodo natančno določene naloge posameznih ministrstev.

ITALIJA / Z GLASOVI VLADNE VEČINE

Proračunska komisija podčrtala socialno plat finančnega zakona

Sedaj se mora o državnem proračunu izreči zbornica

RIM - Proračunska poslanska komisija je z glasovi vladne večine (proti so glasovali predstavniki Polasvoboscin, Severne lige in Stranke komunistične prenov) odobrila predlog državnega proračuna in spremnega zakona. Sedaj se bo o državnem proračunu morala izreči zbornica na plenarnem zasedanju.

Po debati v proračunski komisiji je bil finančni zakon delno spremenjen v primerjavi s predlogom, ki ga je izdelala Prodijeva vlada. Po oceni predsednika komisije Chercija je bilo vzdušje med obravnavo korektno. Komisija je se dodatno podčrtala socialno vsebino zakona (visji izdatki za materinstvo in socialne pokojnine), v zameno pa so ohranili kolek za potni list in za voznisko dovoljenje, možna je tudi podrazitev bencina.

EVRODAVEK: Potrjeno je, da bo vlada vrnila 60 odstotkov evro-davka. V decemberski plači bodo povračilo dobili odvisni delavci in upokojeanci Inps, neodvisni delavci

bodo kompenzirali evrodavek z prvimi predjumi v januarju.

DELO: Predviden je skupek ukrepov v vrednosti 1.400 milijard lir za prihodnje leto in 2.200 milijard za leto 2.000. Odpravljena so bila nekatera bremena cene dela (znižala se bo v industriji za 0,82 odstotka), znižan je bil prispevek Gescal in prispevek za odvisne delavce. Poleg tega bodo na jugu podjetja lahko fiskalizirala del socialnih dajatev, za zaposlitvene pogodbe za nedoločen čas bodo na jugu podjetniki za tri leta oproščeni dajatev, mladi podjetniki pod 32. letom starosti bodo oproščeni za tri leta plačila 50 odstotkov prispevkov za Inps.

SKLADI ZA RAZVOJ: V treh letih bodo spodbudili investicije za 36.000 milijard lir.

BENCIN IN »CARBON TAX«: Davek, s katerim bodo finansirali ukrepe za pocenitev dela, bo imel kot posledico podrazitev bencina. Neosvinceni bencin naj bi se v treh

letih podrazil za 128 lir, super bencin pa za 39 lir.

DRUŽINE: S prihodnjim letom bodo imele družine z več kot 3 otroki letno nakazilo 200.000 lir.

SOCIALNE POKOJNINE: S prihodnjim letom bodo povišali za 100.000 lir na mesec socialne pokojnine. Upokojeanci z manj kot 18 milijoni letnega dohodka bodo lahko odbili v davčni prijavi 120.000 namesto dosedanjih 70.000 lir.

Finančni zakon vsebuje se kopico drugih določil. Tako bo znižan davčni pritisk na »prvo hišo«, v nekaterih primerih bo odpravljen ticket na zdravlila. Del sredstev bodo pridobili s tem, da ohranijo koleke za potni list in voznisko dovoljenje.

To je predlog, ki ga je izoblikovala proračunska komisija. Zelo verjetno pa bo zbornica na plenarni seji se dodatno spremenila zakon, katerega celotni obseg je 14.700 milijard lir.

ALBANIJA / PREMIER PANDELI MAJKO PRI D'ALEMI

Rim in Tirana bosta okrepila sodelovanje

Skupno bosta preganjala kriminal, zlasti nezakonito priseljevanje v Italijo - V kratkem nova srečanja

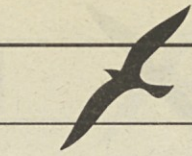
RIM - Včeraj se je mudil na uradnem obisku v Italiji mladi albanski premier Pandeli Majko (star je 31 let). Najprej se je sestel s predsednikom italijanske vlade Massimom D'Alema. Ob koncu daljšega razgovora sta Majko in D'Alema podpisala dva sporazuma. Prvi zadeva okrepitev sodelovanja med državama na področju preganjanja kriminala in med drugim predvideva okrepitev prisotnosti italijanske policije na albanskih tleh za preprečevanje ilegalnega priseljevanja Albancev v Italijo. Drugi sporazum pa zadeva sodelovanje med italijansko elektrsko družbo ENEL in in albansko.

Na srečanju je bilo tudi dogovorjeno, da se bosta Majko in D'Alema v

kratkem ponovno sesla v Apuliji, kjer bosta predstavnikom deželni oblasti obrazložila dogovore o sodelovanju na področju preganjanja kriminala, poleg tega pa da bo D'Alema v kratkem obiskal Albanijo.

Majko se je včeraj srečal tudi s predsednikom italijanske državne televizije RAI Robertom Zaccario, s katerim se je pogovarjal o možnostih sodelovanja med državama na področju televizijske informacije.

ŠOLA / CILJ JE INTEGRACIJA MED ŠOLO IN OKOLJEM

Zavoda "I. Cankar" in "Ž. Zois" vključena v projekt "Leonardo"

Poleg šol sodeluje tudi gospodarstvo

Trgovski tehnični zavod "Ivan Cankar" ter zavod "Žiga Zois" iz Trsta sta poleg sorodnega zavoda "Ferdinando Galliani" iz Neaplja, v Italiji nosilca zahtevnega evropskega nacrta s konvencionalnim imenom "Leonardo". K taki odločitvi so pripomogle, zlasti na zavodu Ivan Cankar, pozitivne izkušnje, ki so si jih pridobili s sodelovanjem v projektih Petra. Vključitev trzaskega zavoda pa je bila pravzaprav nujna, saj je bil projekt "Leonardo" zamisljen za solske zavode s povsem drugačnimi dimenzijami, kar zadeva stevilo dijakov. S sodelovanjem dveh sol se bo dalo zadevo izpeljati veliko bolje, ugotavljajo predstavniki obeh zavodov, ki so včeraj pobudo, ki ze tece, predstavili na srečanju z novinarji.

Ce je bil glavni cilj projektov Petra sodelovanje, poznavanje in utrjevanje prijateljstva med dijaki srednjih sol z območja držav članic ES, zasleduje "Leonardo" drugačne cilje: pomagal naj bi premagovati razlike med solo in gospodarstvom, oziroma dijakke bolje pripraviti za vključitev v družbeno in predvsem gospodarsko stvarnost. Ob tem velja opozoriti se na dodatno razsežnost. Ta stvarnost danes ni več omejena samo na pokrajino, deželo ali državo, ampak ima evropsko dimenzijo.

Novost projekta je tudi v tem, da v njem, poleg sol, oziroma dijakov, sodelujejo tudi predstavniki gospodarstva, podjetji ali združenj in ustanov, ki zastopajo skupne interese gospodarstva. V nasi deželi sta to SDGZ v Trstu in SGZ v Gorici. Ob upoštevanju specifičnosti

goriskega in trzaskega zavoda, bo seveda projekt "Leonardo" usmerjen na specifično področje zunanjetrgovinske dejavnosti.

Nacrt, ki se ze izvaja, naj bi uresnicili do konca prihodnjega leta, objava rezultatov in zaključkov (vključno z rezultati drugih evropskih partnerjev, saj ne gre pozabiti, da ima nacrt evropsko dimenzijo) pa je napovedana sredi leta 2000, je na srečanju z novinarji povedal prof. Josko Princic, ki na zavodu Cankar odgovarja za izvedbo projekta.

Delo bo potekalo v različnih fazah. V pripravi so vprašalniki - posebej za dijakke in posebej za podjetnike, oziroma predstavnike gospodarstva. Anketa bo zajela 50 podjetij na Trzaskem in Goriskem, iz-

vajala pa jo bo skupina dijakov, ki jo bo za to delo posebej pripravil sodelavec SLORIJA. Vprašalnike bodo razdelili 70 dijakom. Zajela bodo različna področja vključevanja in izkušenj na delovnem mestu ter pričakovanih.

Prof. Violeta Rosanda, ki na trzaskem zavodu Ziga Zois odgovarja za projekt je opozorila na veliko zanimanje dijakov za pobudo in izrazila pričakovanje, da bodo enak pristop imeli tudi gospodarstveniki, medtem ko sta ravnatelj dr. Vladimir Sturm in inž. Daribor Zupan pojasnila dosežanje izkušnje posameznih sol na področju takomenovane delovne prakse ter podčrtala razloge pristopa in sodelovanja pri novem evropskem projektu.

GLASBA / CHROMAS ANSAMBLE

Drugi koncert v sezoni SCGZ "Emil Komel"

V nadaljevanju letošnje koncertne sezone v KC "Ljube Bratuz" bo jutri nastopil Chromas Ensemble iz Trsta. Skupino, ki je nastala leta 1991, vodi dirigent Adriano Martinolli, ob njem pa se zbira vrsta odličnih glasbenikov. V svoj program vključuje sodobno glasbo s posebnim poudarkom na ustvarjalnosti srednjeevropskega prostora. Cetrtek koncert bo predstavil dela slovenskih skladateljev Kogoja, Ramovsa in Merkuja, grškega skladatelja J. Xenakisa in predstavnika

italijanske neoklasične smeri Alfreda Caselle (ki je bil sicer tudi Ramovšev učitelj). Dela, ki so napisana za različne komorne sestave in klavir, bodo izvajali: Emanuele Quargnal - angleski rog, Nicola Bulfone - klarinet, Dario Caroli - fagot, Flavio Sgubin - trobenta, Sergio Bernetti in Ivo Basic - pozavna, Marco Favento - vijolina, Massimo Favento - vijolancelo, Danilo Sisto - kontrabas, Corrado Gulini - klavir.

Koncert, drugi v okviru abonmajske sezone, bo ob 20.30.

NOVICE

Rok za prošnje v smislu zak.14/91

Pokrajinska uprava opozarja, da 30. novembra zapade rok za vlaganje prošenj za prispevke v smislu dež. zakona 14/91, v korist dijakov, ki obiskujejo obvezne in višje srednje šole. Prošnjo je treba vložiti na posebnem obrazcu, ki je na razpolago v uradu za kulturne dejavnosti na sedežu pokrajinske uprave - tel. 0481/385283 ter 0481/385286 in 0481/385287.

V znamenju praznovanja Martina

KD Briski gric prireja v petek, 13. t.m. družabnost ob martinovanju, s priložnostnim kulturnim in glasbenim sporedom. To bospet glasbenih in plesnih ter recitacijskih točk iz ljudskega izročila. Organizatorji so tudi povabili priljubljeni kabaretisti Vanko in Tonco, ki bosta zabavali občinstvo s svojimi dovtipi. Družabnost bo ob 20.30 v domu na Bukovju. Veselo martinovanje pripravljajot udi rojaki v Laskem, na pobudo društev "Trzic" in "Jadro", v KD Danica na Vrhu in upokojenci.

Predstavitve pesniške zbirke

V Novi Gorici bodo v sodelovanju med knjižnico Franceta Bevka in Primorskimi novicami predstavili pesniško zbirko Ines Cergol Bavcar "Vmes". Sodelovali bodo porf. Jasna Cebren, Irena Vrbic, Mojca Maljavec in Lara Jankovic. Predstavitve bo jutri, 12. t.m. ob 19. uri v oddeku ulici Gradnikove brigade 25.

Veliko dela za policijo

Policijski organi so včeraj obravnavali nad dvajset primerov ilegalnih priseljencev. V Benetke so pospremili 11 iraskih državljanov, ki jih je na mejnem prehodu Standrez prestregla financa, za pet državljanov ZRJ s Kosova se je začel postopek za priznanje statusa političnega azilanta, dva druga Kosovca so izgnali in proti enemu napisali tudi ovadbo zaradi poskusa tatvine.

V SOBOTO

Banke prirejajo simpozij o evru

Vse do nedavna smo o skupni evropski valuti (evru) v glavnem govorili in pisali in se ob tem tudi nekoliko zanasali, da je uresnitev nacrt se dalec. Dejansko pa se bomo v evrom ukvarjati ze v prihodnjem letu. Najprej poskusno, kot samo obračunsko denarno enoto, zatem pa tudi kot novo valuto, ki bo postopoma zamenjala nacionalne valute. Prilaganje bo seveda potekalo postopoma, glavno besedo pri tem bodo imele, poleg politikov, banke. In prav banke prirejajo v soboto, 14. t. m, seminar o evru. Potekal bo v konferenčni dvorani na razstavišču s pricetkom ob 9. uri. Pobudnik in prireditelj je združenje bank ABI, prireditelji pa 24 denarnih zavodov na Goriskem.

ZAKLJUČNA SLOVESNOST

Nagrada škofu Koutu

V nedeljo podelitev

V Podturnu bodo v nedeljo, 15. t.m. s slovesnim bogoslužjem in podelitvijo letošnjega priznanja, ki ga podeljuje Center za ohranjanje in spodbujanje kulturnega izročila, mons. Julien Mewuleju Koutu, škofu v kraju Atakpame v Togu, sklenili niz prireditev ob 500-letnici cerkve in 100-letnici župnije.

Prireditve ob jubileju, ki je pomemben dogodek za celotno podturnsko skupnost, so se pričele ze lansko jesen. V več kakor letu dni se je zvrstilo niz kulturnih in verskih dogodkov, srečanj, predavanj, romanj. Ponovno so bili vzpostavljeni stiki s sosednjo župnijo v Sempetru, katere predstavniki se bodo udeležili tudi nedeljskih slovesnosti.

Center za ohranjanje in spodbujanje kulturnega izročila pa bo poskrbel, da bo prav v nedeljo izšla nova številka (deseta) revije Borc San Roc. Prinasa nekaj zanimivih člankov o preteklosti te skupnosti in nekaj člankov, ki pojasnjujejo specifičnost kraja, ki se je znal odpreti novim izzivom časa, solidarnosti, odprtosti, sodelovanju. Na včerajšnjem srečanju z novinarji je Don Ruggero Dipiazza pojasnil smisel in potek pobud ter povabil k sodelovanju.

Sicer pa bo nedeljski zaključni slovesnosti - hvaleznici sledil se en dogodek, ki je tako ali drugače povezan z naravnostjo te skupnosti. V deželni avditoriju bodo namreč 21. t.m. odprli prodajno razstavo del slikarja Pasqualeja Krischana. Dela je podturnski skupnosti poklonila vdova.

V Novi Gorici pripravljajo spominsko svečanost in razstavo ob 80-letnici konca prve svetovne vojne

Spominsko slovesnost ob 80-letnici konca prve svetovne vojne bodo v soboto, 14. t.m. priredili tudi v Novi Gorici. Pobudnika in organizatorja sta Mestna občina Nova Gorica in Goriski muzej. Spominska svečanost bo ob 12. uri v Primorskem dramskem gledališču, kjer bodo spregovorili predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Janez Drnovšek, zupan MO Nova Gorica Crtomir Spacapan, zgodovinar dr. Branko Marušić in ravnateljica muzeja dr. Slavica Plahuta. Sčasno pripravljajo tudi odprtje razstave z naslovom "Prekleta vojna".

V priložnostnem kulturnem sporedu bodo sodelovali moski pevski zbor Provox z dirigentom Pavlom

Pahorjem ter igralec Janez Starina.

Kakor smo te dni ze poročali, bodo v tem tednu številni spominske prireditve tudi na Krnu in v Soski dolini. Danes bo na Krnu prva od niza spominskih prireditev, ki jih prireja koordinacijski odbor za proslavo 80-letnice konca prve svetovne vojne. Na vrhu gore, ki je bila prizorišče hudih bojev, bodo položili venec in izkazali vojaške časti vsem padlim. Danes zvečer bodo v muzeju v Kobaridu odprli razstavo postnih zigov in razglednic. Osrednja slovesnost bo v soboto, 14. t.m. ob 16. uri pri Krnskem jezeru na naslednjega dne, ob 12. uri, vrh Krna. Ob tej priložnosti prirejajo tudi tri spominske poho-

de, iz Lepene, Kuhinje in Ukanca.

NOVO / NA ULICI TERZA ARMATA

V Gorici odprli novi sedež Autocrali Zastopstvo avtomobilske hiše Toyota

V Gorici smo te dni bogatejši za novega zastopnika avtomobilske hiše. Gre za podjetje Autocrali, ki v Gorici zastopa japonsko tovarno Toyota, ki sodi med največje avtomobilske koncerna na svetu.

Družina Crali se ze dobra tri desetletja ukvarja z avtomobili. Gospod Pietro je začel kot vajenec pri Alfa Romeo, nato je odprl lastno delavnico za servisiranje avtomobilov Opel, od leta 1982 pa je uradni zastopnik avtomobilske hiše Volvo za go-risko pokrajino. Ljubezen do dela na spe-

cificnem področju je prevzela tudi sina Pierpaola s katerim sta pred nekaj meseci začela s prodajo avtomobilov in terenskih vozil Toyota v Gorici in spodnjem delu Furlanije. Tako sta odprla avtomobilski salon v Trzicu, minuli konec tedna pa so na zelo prometni ulici Terza Armata odprli prodajne in razstavne prostore, z bogato ponudbo vozil znane japonske tovarne. Odprtja se je udeležilo veliko ljudi, ki so si z zanimanjem ogledovali razstavljena vozila. (Foto Bumbaca).

PRIREDITVE

V GLEDALIŠČU V KR-MINU bo v ponedeljek, 16. t.m., ob 21. uri prvič slovenska predstava, in sicer igra R. Cosse Nona, »komedija s pravo mero črnega humora«. Gostovalo bo PDG iz Nove Gorice. Ker je dvorana dovolj prostorna pričakujejo rojake iz cele Goriske in slovenskih Brd. Organizatorja, občinska svetovalka Elena Orzan in Krozek briske mladine, obveščata, da bo mejni prehod Plesivo odprt do 24. ure.

DRUSTVI JADRO in TRZIC prirejata v soboto, 14. t.m., v gostišču »La Caravella« v Starancanu veselo martinovanje. Prijave pri odbornikih se danes 11. t.m. ali po tel. 0481/44984, 0481/45122, 0481/482015 ob uri obedov. Društvi nadalje obveščata, da se je začel tečaj rekreacijske telovadbe v telovadnici OS v ulici Duca d'Aosta. Interesenti se lahko prijavijo pred vadbo, danes ob 18.30.

AVSENIKOV VEČER bo v nedeljo, 15. novembra, ob 18. uri v sportno-kulturnem centru v Zgoniku. Nastopili bodo Grega Avsenik, Gasperji in Slavko Avsenik. Vstopnice so na Goriskem v predprodaji v gostilni Peric v Doberdobu. Informacije: 0348/3821000.

DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV obvešča, da bo avtobus za martinovanje v Gaglianu odpeljal v nedeljo, 15. t.m., ob 16. uri izred gost. Primozic v Drev. 20. septembra skozi Podgoro, Standrez in Sovodnje.

OBVESTILA

SOVODENJSKA OBČINA obvešča, da bodo danes, 11. novembra, uradi in knjižnica zaprti zaradi praznovanja sv. Martina.

DOBERDOBSKA OBČINA obvešča, da so danes, 11. novembra, njeni uradi in knjižnica zaprti zaradi praznovanja sv. Martina.

KD BRIŠKI GRIC obvešča, da je tečaj sprostilne telovadbe, ze v teku v domu na Bukovju vsak ponedeljek in četrtek ob 20.30. Vpisovanje pri Maji, tel. 884187.

KINO

GORICA
VITTORIA 1 17.45-20.10-22.30 »X-files«. I. Martin Landau in Lythe Danner. Vst. po 8.000 lir

VITTORIA 3 18.30-21.30 »L'uomo che sussurrava ai cavalli«. I. Robert Redford. Vst. po 8.000 lir.

CORSO Rdeca dvorana: 18.30-21.45 »Salvate il soldato Ryan«. R. Steven Spielberg. Vst. po 8.000 lir
Modra dvorana: 18.00-20.15-22.15 »Radio Freccia«. Vst. po 8.000 lir.

TRZIC
EXCELSIOR 17.30-21.00 »Salvate il soldato Ryan«. R. Steven Spielberg. Vst. po 8.000 lir.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

ALL'ORSO BIANCO (Tavasani), K. Italia 10, tel. 531576.

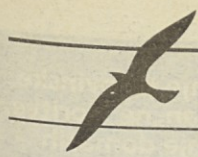
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

LEKARNA V SOVODNJA

dr. M. Rojec, Ul. I. Maja 32, tel. 882578.

Sezonske novosti moskih oblačil
mauro lanice
GORICA
ul. Carducci 24
tel. 537561

CELOVEC / SREČANJE PREDSTAVNIKOV ORGANIZACIJ

Poskus preseganja nasprotij v manjšini

Posebna komisija zastopnikov vseh glavnih organizacij bo izdelala načrt za bolj usklajen nastop koroških Slovencev

CELOVEC - Predstavniiki 22 slovenskih političnih, kulturnih, gospodarskih, sportnih in drugih organizacij in ustanov koroških Slovencev so se v ponedeljek zvečer v Mladinskem domu Slovenskega solskega društva sestali na prvem širšem posvetu o možno-stih bolj usklajenega nastopanja v zadnjih letih vsebolj neenotne slovenske manjšine na Koroškem.

Pobudo za posvet je dala Zveza slovenskih organizacij (ZSO), ki je ua odpravo konfliktnih situacije znotraj manjšine predlagala ustanovitve Koordinacijskega odbora koroških Slovencev na dveh nivojih: koordinacijsko telo med obema osrednjima organizacijama (ZSO in NSKS), dodatno k temu pa razširjeni svet, v katerem naj bi bili zastopani vsi bistveni segmenti slovenske manjšine na Koroškem.

Na ponedeljkovem posvetu, ki ga je vodil predsednik ZSO Marjan Sturm (na sliki levo) in kateremu je prisostvoval tudi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Nanti Olip (na sliki desno), se predstavniki najpomembnejših manjšinskih organizacij sicer niso konkretno zedinili za ustanovitev ne prvega ne drugega telesa, predlog pa je dobil načelno podporo vseh. Soglasno pa je bila ustanovljena delovna skupina, ki naj bi na posebnem sestanku 16. novembra letos izdelala osnovni dokument o bodočih prioritetah, o skupnih, a tudi najbolj problematičnih točkah manjšinske politike koroških Slovencev. Osnovna listina naj bi služila za nadaljnji usklajevalno srečanje vseh na širšem posvetu navzočih organizacij s ciljem, da bi manjšina v bodoče nastopala bolj enotno in s tem tudi bolj učinkovito tako v odnosu do Avstrije kot tudi do Slovenije, izboljšal pa naj se bi tudi njen notranji položaj. Drugi posvet v širšem sestavu naj bi priredili že prihodnji mesec.

V delovni skupini bodo predsednika obeh osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev Marjan Sturm in Nanti Olip, predstavnika obeh osrednjih kulturnih organizacij ter zastopniki in zastopnice slovenske cerkvene ustanove, gospodarstva, kmetijstva, vzgojno-izobraževalnih ustanov, Slovenski znanstveni institut, slovenske zene, Slovenska

sportna zveza, itd.

Dejstvo, da je po skoraj desetletju prekrekanja med obema osrednjima političnima organizacijama, kar je močno hromilo delovanje manjšinskih struktur in škodovalo ugledu manjšine tako v slovenski kot tudi v avstrijski javnosti, bilo mogoče prirediti skupni posvet vseh vplivnih manjšinskih organizacij, je velika večina udeležencev na koncu ocenila kot spodbuden začetek za bolj usklajeno politiko koroških Slovencev. Pri tem ohranitev pluralnosti znotraj manjšine ni bila nikdar postavljena pod vprašaj.

Ivan Lukan

ŠKRBINA / DANES

Spominska svečanost pred spomenikom

SKRBINA - Danes, na dan ko se v VB spominjajo konca prve svetovne vojne, bo v Skrbini kratka slovesnost. Punblicist in nekdanji pripadnik britanske organizacije za boj v so-vraznikovem zaledju John Earle bo namreč v imenu veteranske organizacije Special Forces Club iz Londona položil venec pred ploščo, ki spominja na 18 primorskih fantov z obeh strani meje, ki so padli v boju proti

okupatorju ali pa izginili po vojni brez sledi kot žrtve takratne jugoslovanske politične policije.

Primorskih rodoljubov, ki so jih Britanci izurili za paladce, radiotelegrafiste, obveščevalce in gverilce, se bo prvič spomnila tudi britanska stran.

Slovesnost bo pred domačo hišo ene izmed poveljnih zrtv, Milosa Adamića, v Skrbini sdt. 75 z začetkom ob 11. uri.

TRST / V PISMU PREMIERU D'ALEMI

Antonione za igralnice v FJK

Sarkastična replika Gottarda (LSR) - Maran za institucionalno vlado

TRST - Predsednik deželne vlade Roberto Antonione namerava začeti postopek, ki naj bi omogočil ustanovitev igralnic v Furlaniji-Juljski krajini. Tako je poudaril v pismu, ki ga je v ponedeljek poslal novemu premieru Masimu D'Alemlu.

Antonione je v pismu podčrtal, da je bilo to vprašanje večkrat zastavljeno vladi, vendar ni bilo nikoli rešeno. Ker ima FJK kot dežela s posebnim statutom primarne pristojnosti na področju turizma, je Antonione prepričan, da lahko sprejme zakon za ustanovitev igralnic, saj sodijo le-te v turistično gospodarstvo. Antonione je tudi prepričan, da predsedstvo deželnega sveta v celoti soglasa z njegovim tolmačenjem pristojnosti avtonomije.

Antonionejevo pismo D'Alemlu je izzvalo takojšnjo sarkastično repliko

predsednika svetovalcev Ljudske sredine za reforme Isidora Gottarda, ki je menil, da je predlog o igralnicah samo poskus, s katerim se sedanja manjšinska vlada skuša izogniti resnim problemom, kot sta na primer bolj učinkovita javna služba in reorganizacija krajevnih uprav. Gottardo dodaja, da zaradi pristopa sedanjega odbora postaja specialnost za FJK bolj breme kot prednost, »ni si pa mogoče pričakovati drugega od odbora, ki skrbi samo zato, da bi podaljšal svojo zacasnost«.

Podoben ocitek je Antonionejevemu odboru naslovil tudi deželni tajnik Levih demokratov Alessandro Maran. Vodja LD se zavzema za oblikovanje institucionalne deželne vlade, ki naj bi spremenila volilna pravila in z novim zakonom omogočila volilcem, da izberejo, kdo naj jih upravlja.

LJUBLJANA / VČERAJ NA PREDSEDSTVU REPUBLIKE

Kučan odlikoval cistercijanski samostan Stična

Častni znak svobode priznanje za pomembni prispevek pri kulturnem in duhovnem razvoju slovenskega naroda

LJUBLJANA - Predsednik Slovenije Milan Kučan je na slovesnosti v predsedniški palaci opatu Antonu Nadrahu izročil zlati častni znak svobode Republike Slovenije, s katerim je odlikoval cistercijanski samostan Stična v izraz državne hvaleznosti in spoštovanja do pomembnega prispevka, ki ga je odigral pri kulturnem, duhovnem in civilizacijskem razvoju slovenskega naroda.

Slovesnosti so se udeležili tudi patri cistercijanskega reda stiskega samostana, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode, doajen diplomatskega zbora Edmond Farhat, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti France Bernik in drugi gostje.

Predsednik Kučan je ob počastitvi stiskega samostana poudaril njegov pomen za zgodovino slovenskega naroda in izkazal spoštovanje belim menihom, ki so "skorajda 900 let sejali semena civilizacije in kulture ne le v Stični in v svojih številnih župnijah, temveč po vsej deželi Kranjski". Ta je zaradi njihovega dela in zaradi Trubarja postala zibel slo-

venskega knjižnega jezika in s tem kulture ter samozavedanja slovenskega naroda.

"Nasa zgodovina bi bila drugačna, če se pred skoraj 900 leti cistercijanski red v Franciji ne bi odločil, da na nasih tleh zakolici jugovzhodne meje svojega delovanja, " je dejal Kučan. Poudaril je se, da so beli menihi dali duhovni pečat velikemu delu Evrope XII. stoletja in nemalo prispevali k tistim gospodarskim in duhovnim razmeram, ki so omogočile prihod renesanse in preko nje celoten novoveški razvoj. Slovenski narod je z njihovim prihodom v veliki meri dobil oporo, da se kot zgodovinski narod vključi v ta razvoj.

"Stična je imela nesporno predvsem pomembno versko vlogo. Dolgo, do ustanovitve ljubljanske škofije, je bila versko središče Kranjske, upravljala je malodane polovico kranjskih župnij. Poleg verskega dela, bolje rečeno v povezavi z njim, je samostan s svojo rokopisno delavnico, knjižnico, arhitekturo, glasbenim delom in solstvom postal tudi ustvarjalno duhovno in kulturno središče osrednje Slo-

venije. Na vseh področjih umetnosti in kulture je prinasal in siri evropski vpliv. Za nas so posebej dragoceni rokopisi, se posebej tisti, ki so ohranili v slovenskem jeziku zapisana besedila. K splošnemu razvoju pa je samostan prispeval se na drugih področjih, saj so menihi svoje delovanje za ljudi uresničevali tudi z izdelovanjem orodja, izboljševanjem poljedelstva, z zdravilstvom in s skrbjo za reveže. Odpirali so se svetu, da bi prosvetljevali, pomagali ljudem k boljsemu življenju, utrjevali njihovo človeško solidarnost, jih povezovali in jih ne delili. Spravljeni s seboj so prinasali mir in sožitje tudi drugim, " je povedal predsednik Republike.

Milan Kučan se je spomnil najbolj znanih predstojnikov samostana, ki so s svojim delom odločilno sooblikovali ta hram duha in znanja. Prvi opat Vincenc se je uprl poskusom, da bi Stično vključili v nemški krog, kar bi gotovo imelo hude posledice za slovenstvo. Opat Aldeprand je dokončal monumentalno baziliko, Folkand je pripeljal k nam sijajne mojstre peresa in copica, opat

Klemens Kvistold je prijateljeval s Primožem Trubarjem, Jakob Reinprecht je dal Stični sedanjo baročno podobo. Verigo mož je končal s predvojnimi opatom dr. Avgustinom Kostelcem, ki je zastavil publicistično in izdajateljsko delo samostana ter vodil redovno skupnost v nemirnih in težkih letih II. svetovne vojne in po njej, z dr. Metodrom Turnskom, pomembnim narodopisnim raziskovalcem in prevajalcem Rimskega misala, in s sedanjim opatom dr. Nadrahom, ki uspešno vodi obnovo samostana in razvija cerkveni muzej. Skupaj s svojimi sodelavci je zaslužen za ohranjanje bogate kulturno-zgodovinske dediščine ter za odprtost samostana.

Predstojnik stiskega samostana Anton Nadrah se je zahvalil za visoko državno odlikovanje. Poudaril je prispevek Stične h kulturnemu, duhovnemu in civilizacijskemu razvoju slovenskega naroda, za kar si bodo njegovi patri po najboljših močeh prizadevali tudi v prihodnje. Pristavil je, da sicer "ne smemo delati dobro, da bi bili odlikovani", vendar spodbuda kljub temu dobro de. (STA)

LJUBLJANA

Smolle: Slovenija naj se zamisli

Zaskrbljenost parlamentarca

LJUBLJANA - Slovenija naj poročilo Evropske komisije o napredku kandidat v prizadevanjih za vstop v Evropsko unijo resno preuci in tudi čimprej ukrepa, je po današnjih pogovorih s političnimi predstavniki v Ljubljani dejal poslanec v avstrijskem parlamentu Karel Smolle.

Namen njegovega obiska - v okviru katerega se je srečal z ministrom za evropske zadeve Igorjem Bavčarjem ter predsednikom SDS Janezom Janšo, predsednikom SKD Lojzeto Peterletom in predsednikom ZLSD Borutom Pahorjem, prihodnji teden pa naj bi se predvidoma se z zunanjim ministrom Borisom Frlicem - je bilo slovenskim predstavnikom prenesti neuradno napotilo članov avstrijskega parlamenta, ki se ukvarjajo z zunanje-političnimi vprašanji, »naj vlada v Ljubljani, ki je v večji meri pristojna in odgovorna za razmere, poročilo Evropske komisije vzame zelo resno«.

Omenjeno poročilo, ki ga je Evropska komisija objavila prejšnjo sredo v Bruslju in v katerem je bila precej kritična do Slovenije, je po Smollejevih besedah za politično javnost v Avstriji, se posebej pa za koroške Slovence, negativno presenečenje, obenem pa je tudi zaskrbljujoče. Slovenija je imela doslej v tujini precejšen ugled, omenjeno poročilo pa je med drugim sprožilo tudi vprašanje, ali je Slovenija v resnici zanesljiv in verodostojen partner, kar ni pomembno le na političnem področju, ampak tudi npr. na gospodarskem in kulturnem. Ob tem in več drugih primerih v zadnjem času pa je zaskrbljujoče tudi zaznavanje popušcanja politične kulture v Sloveniji, meni Smolle. (STA)

Vaš bančni partner
v poslovanju
s Slovenijo
in drugimi državami.

ljubljska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Milano
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

Sreda, 11. novembra 1998

Vse zunanje trgovinske
in bančne storitve.
Finansiranje domačih
in tujih
partnerjev.

ljubljska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Milano
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

gospodarstvo in finance

ČEDAD / OBČNI ZBOR BENEŠKE SEKCIJE SLOVENSKEGA DEŽELNEGA GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Prizadevanja za rast organizacije slovenskih podjetnikov na Videmskem

Potreba po okrepitvi Združenja - Bogata razprava - Zaupanje mladim

CEDAD - V okviru priravn na deželni občni zbor je bil v ponedeljek na sedežu v Cedadu zbor beneške sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja.

Območnemu zboru je v odsotnosti pokrajinskega predsednika Konta predsedoval Adriano Gariup, ki je podal uvodne misli. Ob ugotavljanju nelahkega gospodarskega in socialnega stanja v Beneciji je poudaril potrebo, da se delovanje Združenja v Beneciji utrdi s pridobivanjem novih članov. Za rast organizacije je namreč treba pri ljudeh krepiti zaupanje vanjo, kajti težave je mogoče premestiti le z združenimi močmi.

Uvodnemu razmisljanju Adriana Gariupa je sledila razprava, iz katere je bila razvidna skrb za rast organizacije slovenskih gospodarstvenikov tudi v videmski pokrajini. Tereza Covaceuszach je izhajala iz ugotovitve, da v Beneciji sicer ni velikih gospodarskih pobud, vendar marsikaj le obstaja in na to se gre nasloniti. Kot pozitivno je omenila izkušnje povezovanja in rasti gospodarskih obratov z uspešno pobudo »Vabilo na kosilo«. Pri tem ima pomembno vlogo tudi Gorska skupnost Nadiskih dolin, ki ima za pobude v gospodarstvu dober posluh. Tereza je izrazila zaupanje v mlade ljudi, ki jih je treba znati vključiti.

Luciano Laurencig je najprej ugotavljal odsotnost države, ki do gorskih predelov doslej ni imela nobenega odnosa, zato pa je toliko ljudi tudi odšlo v doline. Navedel je primere iz Avstrije in Švice, kjer je povsem drugače, kjer država daje prispevke za dejavnosti v gorah, potem pa tudi te dejavnosti preverja. Ljudem je pač treba zagotoviti realne možnosti za delo in bivanje na teritoriju. Če se slednji izprazni, sledi tudi naravna degradacija, pri kateri ima država neprimerno večje stroške.

Odbornik Gorske skupnosti Peter Zuanella je potrdil popolno pripravljenost javne

ustanove, da se naprej podpira vse pobude, gospodarske in kulturne, ki lahko prispevajo k revitalizaciji Benecije. Zuanella je dejal, da je bilo SDGZ ustanovljeno zato, da združuje in nudi pomoč domačim gospodarstvenikom, vendar je nesporna tudi njegova politična valenca. »Treba je biti združeni in dajati pobude, iskati je treba nove člane. Na združenju bodo našli ne samo boljso profesionalno pomoč, ampak bodo lahko tudi govorili v svojem jeziku«, je poudaril Zuanella in se zavzel za organizacijo, ki naj bo odprta za vse.

Sledil je poseg deželnega predsednika SDGZ Marina Pečenika, ki se ni omejil na formalen pozdrav, ampak je zelel izrecno poudariti voljo deželne organizacije, da se Združenje v Beneciji se okrepi. Pečenik je dejal, da so bili v manjšini vzponi in padci, toda vselej se je obdržala volja, da se gre naprej. Pri delu pa je po njegovi oceni bistveno ponujati kakovostne storitve in jih znati promovirati. Omenil je možnost uporabe evropskih fondov in programe za čezmejno sodelovanje, ki jih je treba izkoristiti. Ne glede na neugodno preteklost je danes tudi dovolj znakov, da je na bodočnost teh krajev možno gledati z večjim optimizmom, je dejal Pečenik.

Na Pečenika se je navezal tudi direktor združenja

Vojko Kocjancić, ki je analiziral vzroke za gospodarske težave zadnjih let, ko je iz različnih vzrokov moralo zapreti več podjetij. Vendar je bila neka podlaga ustvarjena in sedaj se postavlja vprašanje, kako graditi naprej. Kocjancić je dejal, da je cedajski servis s storitvami na dobri poti k finančni samostojnosti, sedaj pa gre za

cim trdnješo povezavo z ljudmi na teritoriju. Marisik-dod bi pristopil k organizaciji, če bi jo bolje spoznal in ugotovil, da ima od tega lahko samo koristi.

Se zlasti bodrilno je deloval poseg priznanega gorskega gostinca Joska Sirka, ko je izrazil prepričanje, da ima Benecija v sebi dovolj energije, da nadaljuje pri raz-

voju vsega, kar je bilo do danes ustvarjeno. Sirk je govoril o spodbudnih znamenjih prebujanja, ki jih je zaznal v Beneciji, kjer je po njegovem mnenju se vedno dovolj sposobnih in nadarjenih ljudi. »V tej fazi gre koordinirati, bolje organizirati in razviti to, kar se imamo, vsekakor pa se je treba močno povezati s teritorijem«, je povedal Sirk, dodatno vrednost njegovim besedam pa je dalo dejstvo, da je beneskim kolegom ponudil tudi svojo pomoč in bogato izkušnjo.

Bodrilno so izzvenele tudi besede Viljema Cerna, ki je predstavljal SKGZ in javni upravitelj. Podčrtal je velik potencial SDGZ in njegovega servisa, ki naše gospodarstvenike opogumljajo in jim stojita ob strani. Izrekel se je za zaupanje mladim, predvsem pa se je zavzel za učinkovito povezavo gospodarstva z vsemi drugimi dejavniki, ki na ozemlju Benecije krepijo narodno istovetnost domačega človeka in pogoje za njegov obstanek. (D.U.)

SEJMI / V VICENZI NA POKUŠNJO »VINO NOVELLO«

Količinsko nadpovprečna letina napolnila kleti

Italija skuša s tem vinom konkurirati mnogo bolj slavnemu beaujolaisu - V FJK 20-odstotni porat proizvodnje

VICENZA - V teh dneh so se tudi v trgovinah in gostilnah po Italiji pojavile prve steklenice letošnjega vina novello, s katerim hočejo italijanski vinogradniki že nekaj let izpodrinuti bolj staro in uspešno francosko vino beaujolais nouveau. Pred nekaj dnevi so na sejmišču v Vicenzi priredili letos se 11. vsakoletni sejem tega vina. Tam smo lahko slišali tudi več zanimivih podatkov. Lani so v Italiji usteklenicili 15.638.000 steklenic vina z oznabo »vino novello«. Na italijanskih trgovinskih zbornicah imajo podatke, da je to naredilo 293 pridelovalcev. Samo v Venetu so usteklenicili 4.800.000 steklenic. To je veliko, vendar pa zelo malo v primerjavi s francoskim beaujolaisom, ki ga je v letu 1997 bilo za 56 milijonov steklenic. Medtem ko to francosko vino pijejo po vsem svetu, podobna italijanska vina težko najdemo pot v širni svet.

Sicer pa so z vinom se druge vrste težav. Letošnja proizvodnja je bila rekordna. Enologi računajo, da so italijanski kmetje letos spravili v kleti skoraj 95 milijonov hektolitrov vina, kar je veliko več od lanskih 50, 5 milijonov. Težave so bile tudi zaradi tega, ker je v marsikateri kleti vino ostalo se od lani. Težave so s prodajo bodisi doma kot na tujem. Na eni strani je to posledica vedno večje propagande proti uživanju alkoholnih pijač, na drugi pa visokih cen, tako da vino marsikdaj ne najde kupca. Italijanska proizvodnja vina pomeni 34 odstotkov evropske in 22 odstotkov svetovne.

V nekaterih državah Srednje in Severne Evrope, v katere so dolgo let Italijani prodajali svoja vina, se sedaj nagibajo k nakupu ameriških, argentinskih, cilenskih, avstralskih in južnoafriških vin. Zaradi tega so že pred časom veliki italijanski producenti vina pričeli iskati nova

trzišča. Veliko vin so prodali na Daljnem vzhodu, že lani tam začeta kriza pa je delno zaustavila prodajo v teh državah. Odprto ostaja vprašanje Kitajske. Zato so italijanski vinarji bili letos na sejmu China Wine v Sangaju. Ker je na Kitajskem vedno več denarja in predvsem, ker je tržišče ogromno, upajo, da bodo tam sklenili marsikateri koristen posel.

Na prvem mestu v Italiji je Sicilija, kjer je bila letošnja produkcija 8.073.000 hektolitrov, kar je 10 odstotkov več kot lani. Na drugem mestu je Apulija (7.230.000 hl, 5 odstotkov več kot lani), na tretjem pa Veneto, kjer so letos proizvedli 6.785.000 hektolitrov vina, kar je kar 20 odstotkov več kot lani. Sledijo Emilija, Abruci, Piemont in Toskana. Nekoliko zadaj je Furlanija-Juljska krajina, kjer so letos v kleti spravili 1.018.000 hektolitrov, za 20 odstotkov več kot lani. Glede

na velikost pa sodi FJK med prve v državi. Ne smemo niti pozabiti, da imamo v nasi deželi nekatera zelo kvalitetna vina, kot so briska in v gricevnatih predelih vzhodne Furlanije, znana pod oznabo DOC Collio in DOC Colli orientali del Friuli, ki na italijanski lestvici vin sodijo v visoko kategorijo tako po kvaliteti kot po ceni.

Tudi zato marsikdo posnema ta vina in jim skuša konkurirati. To se dogaja tudi z vini na slovenski strani državne meje. Nekatera vina, ki bi bila morala imeti slovensko oznabo Brda so se prodajala, oz. se se prodajajo, v državah severne Evrope s izkrivljeno oznabo »Coglio«. Na eni strani to pomeni, da se je znanaka »Collio« uveljavila tudi tam - to potrjujejo tudi laskavi opisi v švedskih in angleških knjigah o vinih - na drugi, pa da je to nelojalna konkurenca.

Marko Waltritsch

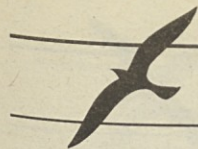
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA Zadruga z.o.z. TRST	10. NOVEMBER 1998	v LIRAH	
	valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1655,00	1681,00	
nemška marka	981,00	997,00	
funt šterling	2.743,00	2.798,00	
švicarski frank	1183,00	1208,00	
belgijski frank	46,91	48,91	
francoski frank	289,00	299,00	
danska krona	255,00	265,00	
norveška krona	217,00	227,00	
švedska krona	204,00	214,00	
kanadski dolar	1.065,00	1.105,00	
portugalski eskudo	9,14	10,04	
nizozemski gulden	862,00	887,00	
avstrijski šiling	138,40	142,75	
španska pezeta	11,12	12,22	
grška drahma	5,57	6,37	
irski šterling	2418,00	2498,00	
japonski jen	13,12	14,02	
avstralski dolar	997,00	1067,00	
madžarski florint	6,50	8,00	
hrvaška kuna	240,00	265,00	
slovenski tolar	10,10	10,40	

KMEČKA BANKA - GORICA	
10. NOVEMBER 1998	v LIRAH
valuta	nakupni prodajni
ameriški dolar	1653,00 1683,00
nemška marka	981,00 996,00
francoski frank	290,00 300,00
nizozemski gulden	862,00 887,00
belgijski frank	47,10 48,90
funt šterling	2625,00 2815,00
irski šterling	2418,00 2513,00
danska krona	256,00 266,00
grška drahma	5,70 6,16
kanadski dolar	1066,00 1101,00
švicarski frank	1183,00 1208,00
avstrijski šiling	138,40 142,90
slovenski tolar	10,15 10,45
hrvaška kuna	252,00 272,00

MILANSKI DEVIZNI TRG	
10. NOVEMBER 1998	v LIRAH
valuta	povprečni
ameriški dolar	1660,360
EKU	1945,980
nemška marka	989,170
francoski frank	295,010
funt šterling	2766,160
nizozemski gulden	877,350
belgijski frank	47,953
španska pezeta	11,633
danska krona	260,210
irski šterling	2460,620
grška drahma	5,858
portugalski eskudo	9,648
kanadski dolar	1084,310
japonski jen	13,600
švicarski frank	1197,100
avstrijski šiling	140,600
norveška krona	222,790
švedska krona	209,750
finska marka	325,230

MILANSKI BORZNI TRG	
10. NOVEMBER 1998	INDEKS MIB 30: -0,77
delnica	cena var. %
Alleanza Ass.	20.668 -1,82
Bca di Roma	2.956 -3,55
Bca Fideuram	9.385 -4,02
Bca Intesa	8.364 -3,31
Compart	1.243 -3,64
Comit	11.034 -5,02
Benetton	2.822 -0,73
Edison	15.642 -0,79
Eni	9.770 -1,74
Fiat	4.671 -4,34
Generali	59.741 +1,18
Imi	25.011 -
Ina	3.838 -3,66
Italgas	7.685 +0,45
Mediolanum	44.533 -2,88
Mediaset	11.277 +0,42
Mediobanca	17.851 -0,31
Montedison	1.728 -2,37
Olivetti	3.896 -2,57
Parmalat	2.725 -2,11
Pirelli Spa	4.932 -1,39
Ras	20.200 -2,87
Rolo	35.246 -1,96
San Paolo To	23.943 -3,03
TIM	9.920 -1,18
Telecom Ita	11.415 -2,41

ljubljska banka
Podružnica Milano

RIM / CONI

»Spoznavno« srečanje z ministro

Dvomi o volitvah ostajajo

RIM - Srečanje z ministricco Giovanni Melandri je bilo prijetno, vendar pa dvomov o umestnosti takojšnjih volitev za obnovo vodstva Conija ni odpravil, kar je morda upala skupina, ki je prevzela organizacijo v roke v burnih casih afere doping. Pristojno ministrstvo ne bo pri pravilo odloka, ki bi premaknil rok sklica vse državnega volilnega sveta: v skladu z zakonskimi določili morajo svet sklicati najkasneje (nekateri trdijo, da bi se moral na ta datum že sestati) 13. decembra. Do petka se bodo sicer zvrstili se številni sestanki, vendar pa se bo moral glede volitev odločiti vsedrjavni svet Conija.

Na včerajšnjem se-

stanku, ki so se ga za Coni udeležili Bruno Grandi, podpredsednik, ki nadomešča predsednika, podpredsednik Bartolo Consolo in generalni tajnik Raffaele Pagnozzi, je ministrica Melandri zagotovila vso pozornost za usodo Conija, spostovanje avtonomnih izbir na področju sporta v skladu s smernicami, ki jih je že pred časom opredelil tedanji zadolženi minister Walter Veltroni. Ob teh zagotovilih pa je bilo tudi jasno, da za ministrstvo afere doping se ni premoščena. Po tem »spoznavnem« srečanju pa čaka sedanje vodstvo Conija še vrsta poglobljenih sestankov, po katerih si nadeja, da bo znalo izoblikovati ustrezne rešitve.

NOGOMET / ITALIJANSKI POKAL

Fiorentina zlahka med osmerico

*V Lecceju je zmagala kar s 4:0 - Izid previsok
Ostale povratne tekme osmine danes in jutri*

Lecce - Fiorentina 0:4 (0:0)
Strelci: v 59. Rui Costa (11m), v 60. Torricelli, v 80. Edmundo, v 87. Batistuta.

Lecce (3-4-3): Lorieri, Viali, Zamboni, Cyprien, Contichio, Piangerelli (v 55. Rutzitu), Edusei, Casale, Cozza (v 63. Esquardina), Margiotta, Sesa (v 63. Blas).

Fiorentina (3-4-3): Toldo, Torricelli (v 72. Robbiati), Firicano, Repka, Tarozzi, Rui Costa (v 76. Amor), Amoroso, Heinrich (v 76. Bettarini), Edmundo, Batistuta, Oliveira 6.

Sodnik: Bolognino (Milan)

LECCE - Fiorentina se je brez težav uvrstila v četrtfinale italijanskega nogometnega pokala, potem ko je tudi v povratni tekmi premagala Lecce. Zmaga s 4:0 je morda nekoliko previsoka, vendar pa povsem zaslužena. Lecce

ni giral slabo, toda v nogometu so goli tisti, ki odločajo o zmagovalcu.

Vodilni zadetek je za Fiorentino dosegel Rui Costa iz dvomljive enajstmetrovke, nato je bilo delo Trapattonijevih precej lažje. V protinapa-

du je bil uspešen Torricelli, zelo lep gol je iz prostega strela dosegel Edmundo, končni izid pa je postavil Batistuta (na arhivskem posnetku AP levo).

Ostala srečanja bodo na sporedu danes in jutri. Nedvomno najzanimivejši par je Milan - Lazio, v Milanu pa bo rimska enajsterica branila prednost 3:1.

Precejšnje zanimanje vlada tudi za srečanje med Castel di Sangro in Interjem, ki ima sicer prednost enega samega zadetka, vendar njegova uvrstitev v četrtfinale ne bi smela biti vprašljiva. Zanimanje je namenjeno predvsem povratku Roberta Baggia na igrišče po več kot mesecu dni. Inter bo nastopil brez vrste standardnih igralcev, skrb pa v njihovem taboru zbujata tudi sodnik Tombolini, čez katerega so imeli zaradi sojenja na nedeljskem derbiju z Milanom veliko pripomb.

OSTALI SPORED (v oklepaju izid prve tekme)

DANES: Castel di Sangro - Inter (0:1), Vicenza - Udinese (0:0), Venezia - Juventus (1:1), Bologna - Sampdoria (0:0), Parma - Bari (2:1), Milan - Lazio (1:3). **JUTRI:** Roma - Atalanta (1:1), ob 20.45, neposredni prenos po Italia 1.

NOVICE

Zmaga Sonyja v Vami in Benettona na Nizozemskem

VARNA - Z zmago nad bolgarskim prvakom Cerno more iz Varne s 87:85 (44:44) so si kosarkarji Sonyja iz Milana praktično že zagotovili napredovanje v drugi krog pokala Saporta (bivši evropski pokal), čeprav jim za matematično gotovost manjkata še dve točki. Milancani so imeli v Varni na začetku precej težav (36:24 za Varno v 12. minuti), toda v nadaljevanju je Sony zaigral bolje in v drugem delu zagospodaril na igrišču. Najboljši je bil Booker (21 točk, 5:7 za 2, 2:4 za 3 točke in 8 skokov), izkazali pa so se tudi Wucherer (21 točk), Johnson, Portaluppi in Materic, medtem ko je bil s 30 točkami najboljši strelec Bolgar Stojkov.

V okviru istega tekmovanja je bil uspešna tudi Benetton, ki je v Den Helderju na Nizozemskem premagal istoimenskega prvoligaša z 80:63 (45:31)

Becker in Ecclestone želiata prevzeti ATP tour

HAMBURG - Boj za pravico do prirejanja turnirjev svetovne teniske turneje očitno se vedno ni odločen v korist ATP. Boris Becker in londonska agencija Prizma si se vedno prizadevata pridobiti pravice za organizacijo prenovljene turneje v letu 2000. Dobickonosnemu poslu naj bi se pridružil tudi vodja tekmovanja formule 1 Bernie Ecclestone, ki je v prejšnjem tednu za nek britanski casnik potrdil, da se dogovarja z ljudmi iz tenisa.

Becker ni zadovoljen s stanjem, v katerem se trenutno nahaja teniški sport in želi tudi sam pripomoci k izboljšanju. Po njegovem mnenju bi bila se tri izgubljena leta pogubna za ta sport.

Skupni cilj omenjene naveze Becker, Prizma in Ecclestone, ki naj bi v posel investirala okoli 300 milijard lir, je spremeniti teniško turnejo na podoben način, kot je značilen že za tekmovanje formule 1. Vprašanje je, kaj bodo na ponudbo odgovorili prireditelji največjih teniških turnirjev. Nemska teniška zveza (DTB), ki vsako leto pripravi Odprto prvenstvo Nemčije v Hamburgu, je namreč napovedala, da se ne misli odreci sodelovanju z ATP-Tourom. Vendar pa naj bi po pisanju nemškega casnika Sport Bilda, eden izmed direktorjev največjih turnirjev, že napovedal da sodelovanje s Prizmo ni izključeno. Vzroki za novo povezavo naj bi bili predvsem denarne narave, direktor ATP - Toura Mark Miles pa je že napovedal boljso finančno ponudbo, ki naj bi jo predstavil do konca novembra.

Ivanišević se je namučil proti Nemcu Carstensu

MOSKVA - V 1. krogu 1.125.000 dolarjev vrednega turnirja v Moskvi je tretji nosilec Hrvat Goran Ivanisevic s težavo premagal Nemca Carstena Arriensa. Za zmago je potreboval dve podaljšani igri. V drugi krog se je že uvrstil tudi prvi nosilec Alex Corretja, ki je premagal Nizozemca Johna Van Lottuma.

IZIDI: Lars Burgsmueller (Nem) - Bohdan Ulihrach (Ces/5) 6:4, 6:2, Jan Kroslak (Slk) - Oliver Gross (Nem) 6:1, 6:3, Goran Ivanisevic (Hrv/3) - Carsten Arriens (Nem) 7:6 (7:5), 7:6 (7:3), Raemon Sluiter (Niz) - Daniel Vacek (Ces/7) 6:2, 6:4, Sebastian Lareau (Kan) - Lionel Roux (Fra) 6:3, 5:7, 6:2, Alex Corretja (Spa/1) - John Van Lottum (Niz) 6:3, 7:6 (7:2)

KOŠARKA / PRVENSTVO MLADINCEV

Dom Metaltrading začel z zmago v gosteh

Združena ekipa Bora Friulexport je morala priznati premoč vrstnikov Barcolane

Inter 1904 - Dom Metaltrading 60:73 (34:40)

DOM METALTRADING: Visintin, 30, Gravner 7, Bersani 8, Bensa 3, Kristjancic 10, Fornacaro, Cozzucoli 9, Marvin 2, Covi 4; Trener: Drazen Grbac.

SON: 17; 3T: Cozzucoli 1.

GORICA - Dom je na prvi tekmi košarkarskega prvenstva za mladince v gosteh prepričljivo premagal Inter 1904 in tako na najboljši način začel prvenstvo. Sam uvodni del tekme je kazal, da so belo-rdeči kar dobro pripravljeni, saj so takoj povedli in si pridobili 10 točk prednosti. Belo-rdeči so bili se posebno učinkoviti v napadu, kjer so brez večjih težav prodirali na kos, predvsem z razigranim Visintinom. V obrambi pa je bilo opaziti nekaj nepazljivosti, ki so

bile se posebno izrazite v zadnji minutah polcasa, ko so se gostje nevarno približali. V drugem delu tekme je ravnovesje trajalo tja do desete minute, nakar pa so varovanci trenerja Grbca ponovno pritiskali na plin in vekali vodstvo vse do prepriljive zmage. Ob pohvali za odličnega Visintina, bi omenili tudi ponoven povratak na igrišče Egona Covija, ki je po daljši odsotnosti spet nastopil na prvenstveni tekmi. (Livio Semolic)

Bor Friulexport - Barcolana 55:63 (23:26)

BOR FRIULEXPORT: Stefancic 2, Hrovatin 3, Smilovich 11, Mura 2, Paoletic 11, Lovriha, Gustin 6, Krčalic 8, Bosari 2, Bogatec 2, Valente 8; trener: L. Martini.

3T: Valente 1.

V prvi tekmi prvenstva mladincev je združena ekipa Bora Friulexport doživela poraz, čeprav so bili Martinijevi varovanci skozi vso tekmo enakovredni nasprotnikom. Predvsem v prvem delu igre je bil ritem dokaj nizek in prvi polcas se je zaključil s tremi točkami prednosti v korist nasprotnikov. V začetku drugega polcasa so borovci stopili na igrišče zelo odločno in s pozitivno ter dobro igro pa so prehiteli nasprotnika. Gostje so kmalu reagirali in ponovno zbrali dovolj točk prednosti, ki so jo obdržali do konca.

Razlog za Borov poraz tici predvsem v skokih v napadu in obrambi. Vsekakor ima združena ekipa možnost, da v naslednjih kolih pokaže svojo pravo vrednost in da izboljša igro. (M.S.)

ŠPORT NA KOROŠKEM / NOGOMET

SAK končal prvi del z zmago

Izvrsten finiš - Slovenski deželni ligaš bo prezimil na 6. mestu

CELOVEC/GRADEC - Nogometasi Slovenskega atletskega kluba (SAK) so v zadnjem krogu jesenskega dela nogometnega prvenstva v avstrijski regionalni ligi-sredina slavilo novo zmago. Ekipa trenerja igralca Dinka Vrabca je v gosteh premagala enajsterico LUV Gradec s 3:1 (0:1). Z vnovično zmago se je SAK povzpел na 6. mesto med 14 ekipami in bo prezimil kot najbolje uvrščena koroska ekipa v regionalni ligi!

SAK si je zmago zagotovil z izrednim finišem, saj so domaćini do 67. minute vodili z 1:0. Po prekršku nad igralcem SAK v kazenskem prostoru je kapetan Alojz Sadjak najprej izenacil, nato pa je mladi Roman Oraze v 79. minuti poskrbel za vodstvo slovenskih atletikov. S tretjim golom v 84. minuti je Wolfgang Eberhard dokončno zagotovil povsem zaslužno zmago.

Jesenski prvak v regionalni ligi sredina (Koroska, Stajerska in Zgornja Avstrija) je z naskokom kar 13 točk postal Hartberg pred Gratkornom (oba Stajerska). SAK na 6. mestu zaostaja za vodcem za 17 točk.

Vnovičen poraz odbojkarjev SK Dob

CELOVEC - Odbojkarji SK Dob so v sedmem krogu prvenstva v 1. avstrijski zvezni ligi vnovic izgubili. Na Dunaju so gladko izgubili dvoboj proti tretjemu na lestvici SVS/Sokol z 0:3. Za Dobljane je bil to že se-

sti poraz v tekočem prvenstvu, tako da sta trener Bojan Ivartnik in kapetan Martin Micheu napovedala nujno potrebo po čimprejšnji okrepitvi mladega moštva z vsaj enim izkušenim igralcem. Dob je z dvema točkama se naprej osmi na lestvici z deseti ekipami in mu resno grozi izpad iz najvišje avstrijske lige. Na lestvici vodi po senzacionalni zmagi 3:0 nad večkratnim prvakom Donaukraft Dunaj ekipa PL Salzburg (14 točk) pred Donaukraft in SVS Sokol (oba 12 točk).

Bron za Francija Wieserja

LINZ - 30-letni boksar Franci Wieser, koroski Slovenec iz Celovca, je konec tedna na avstrijskem prvenstvu v Linzu (Zgornja Avstrija) osvojil bronasto kolajno v super-teški kategoriji (nad 91 kilogramov). Po gladki zmagi v četrtfinalu proti domaćinu Fekesu (prekinitev v 2. krogu) je v polfinalu podlegel kasnejšemu prvaku Manfredu Maierju iz Stajerske po točkah (7:9). Odločilna za Wieserjev poraz sta bila dva opmina zaradi udarca z odprto dlanjo, kar so sodniki kaznovali z odvzemanjem starih točk. Franci Wieser je bil lani avstrijski prvak v teški kategoriji in se je letos preselil v super-teško kategorijo. Selektor avstrijskih boksarjev je koroskega Slovenca že takoj po tekmi imenoval v reprezentanco za dvoboj s Cesko 11. decembra letos. **Ivan Lukan**

V košarkarski ligi prijateljstva letos tudi Jadran in Kontovel

TRST - Pred dvema tednoma se je pričela Liga prijateljstva za letnike 1986 in 87, v kateri nastopata tudi Kontovelova peterka in združena ekipa Jadrana (z igralci Brega in Poleta). Tudi letos bosta naša predstavnika merila moči in utrjevala prijateljske stike z vrstniki iz Slovenije, kar se je v prejšnjih letih izkazalo za izredno koristno iz vseh vidikov. Ze prvi spopadi so bili zelo zanimivi in privlačni, po dveh tekmah pa sta na vrhu lestvice neporaženi OŠ iz Sezane in Vipave.

1.KOLO
Ajdoščina-Kontovel 36:60
Kontovel: Hrovatin 10, Vescovi 4, Frandolic 8, Rogelja 21, Colja 2, Antoni 2, Turco 5, Sustersic 7, I. Bufon 1, J. Bufon. Trener: Briscik.

2.KOLO
Kontovel-Vipava 59:60
Kontovel: Hrovatin 5, Vescovi, Colja 2, Antoni 2, Turco 6, Sustersic 12, Frandolic 4, Rogelja 21, Bukavec 2, J. Bufon, Briscak 4, Gustin 1.

VRSTNI RED PO 2.KOLU
Sezana in Vipava 4, Kontovel in Divaca 2, Jadran in Ajdoščina 0.

3.KOLO
Divaca-Kontovel 19:35
Kontovel: Hrovatin, Rogelja 11, Sustersic 2, Gustin 3, Bukavec 4, Turco 4, Antoni, Colja 4, Frandolic, Vescovi 2, J. Bufon 5. (C.B.)

Obvestila

ZSSDI vabi na predstavitev Velike knjige slovenskih sportnih iger, ki bo v petek, 13. t.m., ob 20.30 v dvorani Zadrzne kraske banke na Opcinah in na razstavo Maria Maganje Slovenske sportne igre v slikah, ki bo v Prosvetnem domu na Opcinah od petka, 13., do nedelje, 15. novembra.

TPK SIRENA vabi clane na društveno večerjo v petek, 13. novembra v Gabrovcu. Prijave ob ponedeljskih in petkih od 18. do 20. ure po telefonu 040/422696.

SK KRAS - ODESEK ZA REKREACIJO obvesca, da se redno vrši rekreacijska telovadba za odrasle v sportno-kulturnem centru v Zgoniku s sledecim urnikom: jutranja skupina - torek in cetrtek od 8.30 do 9.30; večerna skupina - torek in cetrtek od 21. do 22.30. Za informacije poklicite v tajništvo drustva ob ponedeljskih od 17. do 18.30, tel. st. 040-229477.

PK BOR isce dvakrat tedensko pomocnika vaditelja plavanja. Zainteresirani dobijo vse informacije na tel. st. 040-226203 v vecernih urah ali pa direktno v bazenu na Alturi ob ponedeljskih in cetrtkih ob 16. uri.

SMUCARSKI ODESEK SPDT prireja zimovanje v kraju Caprile na smucarskem območju Civette od 26. 12. 1998 do 2. 1. 1999. Vpisovanje v uradu ZSSDI, Ul. Cicerone 8 (3. nadstropje), tel. st. 040-635627.

SK DEVIN priredi v telovadnici sole Marchesetti v Sesljanu predsmucarsko in motoricno telovadbo za odrasle s sledecim urnikom: ob sredah, od 19.30 do 20.30, ob petkih od 20.30 do 21.30. Informacije v tajnistvu, tel. st. 040-2916004.

PD SLAVKO SKAMPERLE vabi na namiznotenisko rekreacijo ob torkih in cetrtkih, od 19. do 20. ure na Stadjonu 1. maj. Informacije na tel. st. 040-566466, od 12.30 do 14. ure.

SPDT - Smucarski odsek obvesca clane in interesente, da potekajo rekreacijski treningi vsako sredo ob 20.30 v telovadnici sole Codermaz v Trstu. Vse informacije na telefonski številki 040-55180 v vecernih urah.

Do 15. novembra v Rossettiju Giorgio Gaber

GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom - Mali oder

V nedeljo, 15. novembra ob 11. uri, gostuje Lutkovno gledališče iz Ljubljane z lutkovno predtavo Naceja Simončiča »Veliki kikiriki«.

Gledališče Rossetti

12., 13. in 14. novembra ob 20.30, 11. in 15. novembra pa ob 17. uri: Go Igest Srl »Gaber 98/99 un'idiozia conquistata a fatica«, priredila Sandro Luporini in Giorgio Gaber, izvaja Giorgio Gaber.

Stalno gledališče iz Trsta - La Contrada

Gledališče Cristallo

13. in 14. novembra ob 20.30, 15. novembra ob 16.30, 16. novembra ob 16.30 in ob 20.30, 17. novembra ob 16.30 in ob 20.30, 18., 19., 20. in 21. novembra ob 20.30, 22. novembra pa ob 16.30, Neil Simon »Stanno suonando la nostra canzone«. Rezija Gigi Proietti.

La Contrada - sezona za mladino in otroke

Gledališče Cristallo

Danes, 11. novembra ob 10. uri Filarmonica Clown (Milan) »Artù e Merlino«.

Kinodvorana Alcione - Ul. Madonizza 4

Ciklus osmih filmov v originalu

Danes, 11. novembra - Alain Resnais »On connaît la chanson«.

SV. IVAN

Marijin dom

SSG gostuje s predtavo F. Milcinskega Butalci danes, 11. nov. ob 10. uri; jutri, 12. nov., v petek, 13. nov. in v ponedeljek, 16. nov. ob 11. uri.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuz

Obvesčamo Vas, da je predstava Dan oddiha v izvedbi Odra 90 napovedana v nedeljo, 15. novembra 1998 v Kulturnem centru Lojze Bratuz, odpadla.

V petek, 13. novembra ob 9.30 in ob 10.45, v okviru »Goriskega vrtiljaka« predstava »Baletni utrinki«.

Kulturni dom

V torek, 17. novembra, ob 9.30 in ob 10.45, bo v okviru Goriskega vrtiljaka Slovensko stalno gledališče iz Trsta podalo delo z naslovom »Palček«.

V petek, 20. novembra ob 20.30, predstava »Opera za tri groše«, v priredbi ZSKD.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V torek, 17. in v sredo, 18. novembra ob 20.30 Oscar Wilde »L'importanta di essere Ernesto«. Rezija Barbara Nativi.

VIDEM

Sezona Gledališča »Giovanni da Udine«

12., 13., 14. in 15. novembra, nastop gledališča Metastasio in Stalnega gledališča iz Veneta s Pasolinijevim delom »Orgia«. Reziser Massimo Castri.

KRMIN

V ponedeljek, 16. novembra bo v krminskem gledališču ob 21. uri prvič slovenska predstava. Gostovalo bo PDG iz Nove Gorice z delom R. Cosse »Nona«.

SLOVENIJA

PORTOROŽ

Avditorij

V soboto, 14. novembra ob 20.30, gledališka predstava. Bernarda Slade. »Ob letu osorej«. Rezija Boris Kobal.

IZOLA

Kulturni dom

V petek, 13. novembra ob 20.00, gledališka predstava »Predsednice«.

NOVA GORICA

Kulturni dom

Danes, 11. nov. ob 10.30, gostovanje Drame SNG iz Ljubljane - P. Calderón de la Barca: »Zivljenje je sen«.

12., 13., 14., 18., 19., 20. in 21. novembra ob 20.00, gostovanje SSG iz Trsta z delom T. McNally, »Master Class«.

V soboto, 14. novembra ob 11. in 16. uri - Goriski vrtiljak. Gostovanje KD iz Deskel: »Razbojniki iz Kardemomme«.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V nedeljo, 15. novembra ob 20. uri v Gallusovi dvorani, dobrodetni gala koncert UNICEF-a »En svet eno upanje«.

Do 19. novembra mednarodni filmski festival.

Drama SNG

Danes, 11. novembra ob 19.30, gostuje PDG iz Nove Gorice z delom F. Molnár: »Liliom«.

Moste - Kulturni hram

V soboto, 14. novembra ob 17. uri, gostovanje na 6. Mednarodnem festivalu otroških predstav poklicnih gledališč Zlata palčica - M. Logar: »Kralj v casopisu«.

Španski borci

V nedeljo, 15. nov. ob 17. uri, gostuje SSG s predtavo F. Milcinskega Butalci.

GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Abonmaji

Gledališče Verdi sporoča, da se nadaljuje prodaja abonmajev za vse predstave in sicer od 10. novembra dalje pri blagajni gledališča od 9. do 12 in od 16. do 19. ure.

Operna sezona

15., 17., 19., 22., 24., 26., 28. in 29. novembra Richard Wagner »Die Walküre«. Dirigent Stefan Anton Reck, rezija Frank Bernd Gottschalk.

Gledališče Rossetti

Sezona trzaskega koncertnega društva

V ponedeljek, 16. novembra ob 20.30 otvoritev sezone 1998/99 z »L'American string quartetom« in klarinetistom Richardom Stoltzmanom.

Gledališče Miela

Danes, 11. novembra ob 21.30 koncert afriškega glasbenika Habiba Voiteja in skupine Bamado. Organizatorja sta Globogas in Bonawentura.

Trieste prima - Srečanje s sodobno glasbo Cerkev sv. Silvestra

V sredo, 18. novembra ob 20.30, Chromas Ensemble - Adriano Martinolli dirigent, skladbe Iannisa Xenakisa, Giacinta Scelsija.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuz

V sklopu Koncertne sezone in v sodelovanju s SCGV E. Komel nastopa jutri, 12. novembra ob 20.30 v Veliki dvorani »Chromas ansamble«. Umetniški vodja Adriano Martinolli.

V petek, 13. novembra ob 10.30 v sklopu Goriskega vrtiljaka za mladino se bo odvijala predstava v priredbi Srednje baletne sole iz Ljubljane.

V soboto, 21. novembra ob 20.30 in v nedeljo 22. novembra ob 16.00 se bo v Veliki dvorani odvijala revija pevskih zborov »40. Cecilijanka« v priredbi Zveze slovenske katoliške prosvete.

Kulturni dom

Danes, 11. novembra ob 17. uri, koncert »Elettro rock«. Prireditelj: Sinergie multiple senza confini (Gorica).

SLOVENIJA

GRAD DOBROVO

V petek, 13. novembra ob 20. uri nastopa Pihalni trio »Ars«.

LJUBLJANA

SNG Opera in Balet Ljubljana

Jutri, 12. novembra ob 20. uri in v soboto, 14. no-

vembra ob 19.30, Marjan Kozina: »Ekvinokcij«.

V četrtek, 19. in v soboto, 21. novembra ob 19.30, Marjan Kozina: »Ekvinokcij«.

V sredo, 18. novembra ob 19.30, Bedrich Smetana: »Prodana nevesta«.

Cankarjev dom

V petek, 13. novembra ob 20. uri v Gallusovi dvorani, Simfoniki RTV Slovenija in Komorni zbor RTV Slovenija, dirigent Günther Neuhold.

V ponedeljek, 16. novembra ob 20. uri v Gallusovi dvorani nastop Dunajskih filharmonikov. Dirigent Mariss Jansons.

V četrtek, 19. novembra ob 22. uri, Stihova dvorana, Muze se muzajo... Nočna glasbena druženja. Janez Skof, harmonika in glas.

19., 20. in 21. novembra, v Gallusovi dvorani ob 19.30, nastop Orkestra slovenske filharmonije.

V nedeljo, 22. novembra ob 20. uri v Linhartovi dvorani nastop tria Vlatka Stefanovskega.

V torek, 24. novembra ob 19.30 v dvorani Slovenske filharmonije, Mednarodni mojstrski cikel, Isabelle van Keulen, violina in Aleksander Rudin, klavir.

Muzej novejšje zgodovine - Cekinov grad Tivoli

V sredo, 25. novembra ob 20. uri, nastop Godalnega kvarteta Tartini.

KOROŠKA

Mestno gledališče Celovec

Danes, 11. novembra ob 19.30 - Hoffmannove pripovedke (opera Jacquesa Offenbacha - v francoscini).

Jutri, 12. novembra ob 19.00 - Es singen die Steine (Kamni pojo) - naravni teater.

V soboto, 14. novembra ob 14.30 - Alice v cudeznem svetu (pravljica z glasbo).

V nedeljo, 15. novembra ob 15.00 - Hoffmannove pripovedke (opera Jacquesa Offenbacha - v francoscini).

V torek, 17. novembra ob 10.30 - Alice v cudezni deželi (pravljica z glasbo).

V sredo, 18. novembra ob 19.30 - La Traviata (opera - G. Verdi).

V četrtek, 19. novembra ob 19.30 - Hoffmannove pripovedke (opera Jacquesa Offenbacha - v francoscini).

V petek, 20. novembra ob 10.30 - Alice v cudezni deželi (pravljica z glasbo). Ob 19.30 - La Traviata (opera - G. Verdi).

V soboto, 21. novembra ob 19.30 - Hoffmannove pripovedke (opera Jacquesa Offenbacha - v francoscini).

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Bivše konjušnice miramarskega gradu

Do 10. januarja 1999 je na ogled razstava Poti sveta - Berlin, Dunaj, Praga, Budimpesta, Trst. Zidovski intelektualci in evropska kultura od 1880 do 1930. Urnik: vsak dan od 9.00 do 16.45.

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad od 8. do 18. ure).

Postna palaca na Trgu Vittorio Veneto: odprt je postni in telegrafski muzej. Ogled je možen vsak dan, tudi ob nedeljah, od 9. do 13. ure (zaprto ob praznikih). Za vodene obiske lahko poklicete na tel. (040) 4195148 od 9. do 14. ure.

Muzej Sartorio: do 10. januarja 1999 je na ogled razstava Zidovske družine v Trstu 1814 - 1914. Urniki: od 9. do 13. ure (zaprto ob ponedeljkih, 25. decembra in 1. januarja).

Gostilna »Stalletta«, Ulica Giuliani, 36: do 14. novembra, druga razstava »Srečanje umetnikov.« Dezelna palaca (Trg Unità, vhod z nabrezja Mandracchio): do 5. decembra je na ogled razstava sodobne madzarske umetnosti. Urnik: ob delavnikih od 11. do 13. in od 16. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih od 11. do 13. ure.

V palaci Costanzi je na ogled razstava o Maksimiljanovi ladji »Fatal Novara«. Razstava je odprta do 18. novembra in sicer vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure.

Trzaska turistična agencija, razstavna dvorana, Ul. S. Nicolò 20/III: do 17. novembra razstavlja Annamaria Ducaton. Razstava bo odprta od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure, ob sobotah od 9.

do 13. ure. Ob nedeljah in praznikih zaprto. V galeriji Cartesius bo do 19. novembra Ciuhova razstava. Urnik: ob delavnikih od 10.30 do 12.30 in od 16.30 do 19.30, ob ponedeljkih zaprto.

V galeriji Fenice bo od 14. do 24. novembra razstavljal Alfio Caucci. Urnik: vsak dan razen ob nedeljah od 16.30 do 20.00.

Muzej Revoltella: do 6. decembra je na ogled razstava modelov Renata Balestra. Poklon Renatu Balestri si je mogoče ogledati vsak dan od 10. do 19. ure. Zaprto ob torkih.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuz: do 25. novembra razstava del Avgusta Cernigoja. Urnik: od ponedeljka do sobote od 17.00 do 19.00, ob nedeljah pa od 10.00 do 12.00.

Kulturni center Lojze Bratuz: od sobote 28. novembra se bo odvijala v priredbi Skupine 75 »Skupinska razstava fotografskih klubov«.

V Kulturnem domu bo v četrtek, 19. novembra ob 18. uri otvoritev razstave goriskega slikarja Hija-cinta Jussa.

Goriski pokrajinski muzeji, Borgo Castello 13: Razstava »1918 leto zmage«, bo odprta do 28. februarja 1999 in sicer vsak dan razen ob ponedeljkih od 10. do 18. ure.

VENETO

BENETKE

Palaca Grassi: do 16. maja 1999, bo na ogled raz-

stava o kulturi Majeve.

Schola di Sant'Apollonia: do 30. novembra, vsak dan od 10.00 do 19.00 bo razstava »Dali kipar, Dali slikar«.

SLOVENIJA

PIRAN

Mestna galerija: do 20. novembra na ogled ob 10-letnici galerije Insula razstava Likovna dejavnost med 1989-1998.

PORTOROŽ

Avditorij - bela dvorana: likovna razstava skupine Solinar iz Pirana. Urnik: ob delavnikih od 9. do 12. ure ter v času večernih predstav.

LIPICA

Kobilarna Lipica - ogled stalne razstave v Galeriji Avgusta Cernigoja je možen ob urah ogleda kobilarne.

KROMBERK

Grad Kromberk: na ogled so lapidarij, galerija starejše umetnosti, kulturnozgodovinski oddelek in galerija primorskih likovnih umetnikov.

Do aprila 1999 je na ogled etnološka razstava »Spomini naše mladosti« ali »Zivljenje pod zvezdami«. Urnik: ob delavnikih 8-14, ob nedeljah in praznikih 13-17, ob sobotah zaprto.

SOLKAN

Vila Bartolomei: na ogled je stalna muzejska zbirka »Primorska 1918-1947«. Urnik: od pon. do pet. 8.00 - 16.00, ob sob., ned. in praznikih 13.00 - 17.00.

SVETA GORA

Muzejska zbirka prve svetovne vojne - na ogled je razstava Solkan v prvi svetovni vojni. Urnik: ob sobotah, nedeljah in praznikih od 12. do 16. ure.

DOBROVO

Grad Dobrovo

V galeriji Zorana Musica je poleg stalne grafične zbirke tega umetnika na ogled se razstava: »Graj-ska zbirka na Dobrovem - poskus rekonstrukcije«. Urnik: ob delavnikih od 11. do 19. ure, ob nedeljah od 13. do 18. ure, ob ponedeljkih zaprto.

KOBARID

Kobariski muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soska fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9. do 18. ure.

LJUBLJANA

Moderna galerija: na ogled je stalna zbirka Moderne galerije.

Muzej novejšje zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10. do 18. ure.

AVSTRIJA

POTRNA

Pavlova hiša 30

Do 21. novembra razstava fotografij fotoreporterja Maria Magajne. Urnik: vsak torek, četrtek, petek in soboto od 15.00 do 19.00.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Trzaske razglednice: Rojan, Lajnarji in Piscanci (2. del)
20.30 TV dnevnik

RAI 1

6.00 Euronews
6.30 Dnevnik
6.50 Aktualna oddaja Poletna Unomattina (vodi Antonella Clerici), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.55 Aktualno: Deset minut z...
10.05 Film: La saga dei Comanches (vestern, ZDA '56, i. Dana Andrews)
11.30 Dnevnik
11.35 Aktualna odd.: La vecchia fattoria (vodi Luca Sardella)
12.25 Vreme in dnevnik
12.50 Variete: Centoventitre
13.30 Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo
14.05 Nan.: Komisar Rex
15.00 Dok.: Kvarkov svet
15.50 Mladinski variete: Solletico (vodi Mauro Serio), vmes Heidi in nan. Zorro
17.35 Danes v parlamentu
17.45 Aktualna odd.: Prima
18.00 Dnevnik
18.10 Aktualno: Prima - Predvsem kronika
18.35 Variete: In bocca al lupo!
19.30 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.35 Sport
20.40 Kviz: La Zingara (vodi Cris Brosca)
20.50 Glasbena oddaja: Sanremo famosi (vodita Max Pezzali in Alessia Merz)
23.10 Dnevnik
23.15 Aktualno: Overland 3 - Tanzanija in Kenya
0.10 Nocni dnevnik, zapisnik horoskop, vreme
0.40 Aktualno: Il grillo, 1.10 Aforizmi
1.15 Aktualno: Sottovoce - Potihoma
2.00 Film: The new Age

RAI 2

7.00 Varjete za najmlajše
9.15 Nan.: Lassie
9.45 Nad.: Quando si ama, 10.05 Santa Barbara
10.50 Tg2 - Medicina 33
11.10 Vreme, dnevnik
11.30 Variete: I fatti vostri - Vase zadeve
13.00 Dnevnik
13.30 Tg2 Navade in družba, 13.45 Tg2 Zdravje
14.00 Aktualna odd.: Ljubim zivali
14.40 Variete: Ci vediamo in TV
16.00 Aktualna odd. v živo: La vita in diretta, vmes (16.30, 17.15) kratka poročila
18.10 Vreme, dnevnik, sport
18.40 Rubrika o izletih in potovanjih Sereno variabile
19.05 Nan.: J.A.G.
20.00 Variete: Loto ob 8-ih
20.30 Vecerni dnevnik
20.50 Nan.: Cronaca nera (i. Luca Barbareschi)
22.35 Aktualna odd.: Pinocchio (vodi Gad Lerner)
23.40 Izzrebanje lota
23.45 Dnevnik, Neon knjige, v parlamentu, vreme, sport
0.50 Film: Il bacio della paura (thriller, ZDA '94)

RAI 3

6.00 Jutranje vesti
8.30 Film: Fermi tutti, arrivo io (kom., It. '53)
10.05 Risanke
10.30 Aktualno: Podobe, 11.00 Mondo 3
12.00 Dnevnik, sport
12.15 Aktualno: Telesogni, 13.00 Nekoč je bila TV, 13.30 Media/Mente
14.00 Dezelne vesti, dnevnik
14.40 Aktualno: Articolo 1, 14.45 Tgr - Leonardo, 15.05 Tgr Evropa
15.35 Sport: motonavtika
17.00 Dok.: Geo & Geo
18.30 Nad.: Un posto al sole
19.00 Dnevnik, dezelne vesti
19.55 Variete: Blob
20.00 Nan.: Superman
20.45 Aktualna odd.: Mi manda Raitre (vodi Piero Marrazzo)
22.30 Dnevnik, dezelne vesti
22.55 Aktualna odd. o skrivnostnih pojavih: Misteri
23.55 Aktualno: 30 let pozabe
0.30 Dnevnik, kultura, vreme
1.10 Fuori orario
1.15 RAI sport

RETE 4

6.00 Nad.: Piccolo amore, 6.50 Guadalupe
8.30 Nan.: Pregled tiska
8.50 Nad.: Zingara, 9.45 Alen, 10.45 Febbre d'amore
11.30 Dnevnik
11.40 Aktualno: Forum
13.30 Dnevnik
14.00 Kviz: Kolo sreče
15.00 Nad.: Sentieri - Steze
16.00 Film: Uno sconosciuto nella mia vita (dram., ZDA '58, i. J. Allyson, Jeff Chandler)
18.00 Kviz: OK, il prezzo è giusto
18.55 Dnevnik in vreme
19.30 Risanke
20.35 Dok.: L'emozione della vita
23.05 Film: Belli freschi (kom., It. '87, i. Lino Banfi)
1.00 Pregled tiska
1.20 Film: Come ti rapisco il pupo (kom., It. '76)

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vremenska napoved
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.45 Aktualna oddaja: Vivere bene benessere (vodi Maria Teresa Ruta)
10.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
11.25 Nan.: Un detective in corsia, 12.30 Due per tre (i. Johnny Dorelli, Loretta Goggi)
13.00 Dnevnik TG 5
13.30 Sgarbi quotidiani
13.45 Nad.: Beautiful
14.15 Aktualna odd.: Uomini e donne - Moski in zenske (vodi M. De Filippi)
15.45 TV film: Gregory - Il diritto di essere felici (dram., ZDA '92, i. Bill Smitrovich, Kathleen York)
17.45 Aktualna odd.: Verissimo (vodi C. Parodi)
18.45 Variete: Superboll (vodi Fiorello)
20.00 Dnevnik
20.30 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iacchetti)
21.00 Variete: Stirinozni zvezdniki
23.15 Film: Paura d'amare (kom., ZDA '91, i. Al Pacino, Michelle Pfeiffer)
1.15 Nocni dnevnik

ITALIA 1

6.10 Nan.: Očetovi prijatelji, nato otroški variete, vmes Ciao ciao mattina
9.20 Nan.: Mac Gyver
10.15 Film: Com'è difficile farsi ammazzare kom., ZDA '90, i. Dabney Coleman)
12.20 Sport studio, 12.25 Odprti studio, Fatti e misfatti
12.55 Kviz: Caccia alla frase
13.30 Risanke
14.00 Risanke: Simpsonovi
14.20 Varieteja: Colpo di fulmine, 15.00 Fuego!
15.30 Nan.: Beverly Hills (i. J. Priestley, J. Garth)
16.00 Variete za najmlajše in risanke
17.30 Nan.: Baywatch
18.30 Odprti studio, 18.55 Sport studio
19.00 Risanke
19.30 Nan.: La Tata
20.00 Variete: Sarabanda (vodi Enrico Papi)
20.45 TV film: Bersagli innocenti - Human Bomb (thriller, Nem.-VB '96, r. A. Page, i. J. Prochnow, Patsy Kensit)
22.40 Film: Pulp Fiction (dram., ZDA '94, i. J. Travolta, Uma Thurman)
1.00 Odprti studio
1.15 Sport studio

TELE 4

13.30 16.45, 19.30, 23.00 Dogodki in odmevi
13.35 Aktualna oddaja
17.30 Film: Notte di nozze
19.00 Konjske dirke
20.05 Konjske dirke
20.30 Zoom zdravje
21.00 Il supplemento
23.30 Automobilissima
0.00 Zoom zdravje
0.30 Ai confini della realtà
1.15 Film: Ultimi giorni

MONTECARLO

12.15 19.30, 22.30, 0.45 Dnevnik, 13.30 Sport
13.05 Nan.: Quincy
14.00 Film: La rosa di Washington (kom., ZDA '39)
15.45 Variete: Tappeto volante
20.30 Film: Getaway (krim., ZDA '93, i. A. Baldwin)
0.20 Film: La legge del Signore (vestern, ZDA '56)

Slovenija 1

8.00 Vremenska panorama
8.55 Napovedniki
9.00 TV prodaja
9.30 Tedenski izbor. Lutkovna nan.: Skrivno zivljenje igrač, 9.45 nan.: Wayneve dogodivscine (24. ep.)
10.15 Pevec v jeseni: Portret Janeza Menarta
11.10 Made in Slovenia
12.05 Nan.: Ucitelj (Fr., 2. ep.)
13.00 Porocila, vreme, sport
13.10 Vremenska panorama
13.20 Nan.: Murphy Brown (10. epizoda)
13.55 Film: Noc brez srečanja (ZDA)
15.30 Dok. nad.: Hitler - Stalin (Fr., 2.- del)
16.20 Obzorja duha
17.00 Obzornik, vreme, sport
17.10 Po Sloveniji
17.25 Oglasi
17.30 Pod klobukom
18.20 Poljudnoznanstvena odd.: Divja Amazonija - Delfin, ki je hotel umreti (Fr., 11. del)
19.10 Risanke, 19.20 Oglasi
19.30 Dnevnik, vreme, sport
20.00 Nanizanka: Nash Bridges (ZDA, i. Don Johnson, Jeff Perry, Annette O'Toole)
21.00 Dobrodošli doma
21.05 Nad.: Beck (VB, 1. del)
22.00 Odmevi, vreme, kultura
22.40 Sport, oglasi
22.55 Osmi dan
23.25 Drama: En route (P. Ruven, Nizozemska)
0.25 Poljudnoznanstvena serija: Divja Amazonija
1.45 Napovedniki

TV PRIMORKA

8.00 16.00 Videostrani
16.00 Videospot dneva
16.05 Volitve 98: Soočenje kandidatov - Obcina Izola
17.00 Klepet ob glasbi z J. Svete
17.50 Oddaja za zamejce v Italiji: Med Soco in Nadizo
18.30 Program za otroke
20.00 Dnevnik, vreme
20.25 Iz tiska
20.30 Volitve 98: Soočenje kandidatov - Obcina Sezana
21.40 Hitov zabavni program
22.10 Glasb. odd.: Postaja GO
23.10 Dnevnik TV Primorka

Slovenija 2

9.00 Vremenska panorama
9.30 Nanizanka: Mladostniške izpovedi (Brazilija, 14. ep.)
10.00 Matineja
Nanizanka: Trdno v sedlu (Nova Zelandija, 40. epizoda)
10.25 Nanizanka: Pacific Drive (Avstralija, 96 ep.)
10.50 Nan.: Gospod in gospa Smith (ZDA, 8. ep.)
11.35 Pomp
12.35 Pajcevina
13.50 Euronews
16.05 TV prodaja
16.35 Film: Nosorog Otto (Danska)
18.05 Nanizanka: Angel, varuh moj (ZDA, i. Roma Dawn, Della Reese, John Dye, 3. epizoda)
19.00 TV igrice: Kolo sreče
19.30 Videoring: Slovenska lestvica videospotov s Tino Dok. film: Leon Stukelj in njegovo stoletje (F. Jauk)
20.25 Kosarka: Pivovarna Lasko - Zagreb
22.00 Nadaljevanka: Do kje je noč (It., 2. del)
22.50 Pajcevina
23.15 Nocni pridih. Nanizanka: Mladostniške izpovedi (Braz., 15. ep.)
23.45 Nanizanka: A.S. (Nemcija, 6. epizoda)
0.35 Napovedniki

Koper

15.00 Euronews
15.25 Otroška oddaja: Gugalnica
15.50 Igre nasih babic in dedkov
16.10 Slovenski magazin
16.40 Po Magellanovih poteh
17.30 Pogovorimo se o...
18.00 Program v slovenskem jeziku: Potovanje v zeleno
18.45 Primorska kronika
19.00 Tv dnevnik, sport
19.30 Tiri skozi čas
19.55 Lokalne volitve '98
20.00 Sredozemlje
20.30 Dok.: Vatikanski muzeji
21.00 Aktualno: Meridiani - Volitve '98
22.15 Vsedanes - TV dnevnik
22.30 Kosarka: Pivovarna Lasko - Zagreb
Vsedanes - TV dnevnik, vreme

RADIO

Radio Trst A

8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Slovenski obzornik; 9.15 Odprta knjiga: Enej Silvij Piccolomini (A. Rebulca, r. M. Hanič, 1.); 9.40 Potpuri; 10.10 Koncert operne glasbe; 11.00 Sredina kramljanja s S. Verčem; 12.40 MePZ Repentabor; 13.20 Glasba za vse okuse; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Z Goriškega; 14.35 Rock party; 15.30 Mladi val: Moja Afrika; 16.50 Kulturna kronika; 17.00 Mi in glasba: Kvartet Tartini; 18.00 Literame podobe: V pismih S. Kosovela (N. Pertot); 18.30 Slov. lahka glasba; 18.45 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slovensčini; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila v italijanščini; 10.30 Matineja; 16.00 Juke box time; 19.00 Glasba po željah v živo; 21.20 Samo za vas; 22.30 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranjik; 7.30 OKC obveščajo; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.15 Na rešet; 8.50 Kulturni koledar; 9.50 Na rešet; 11.15 Aktualnosti;

13.00 Kviz in glasb. želje: Daj, povej; 15.30 DIO; 16.10 Glasba po željah; 17.30 Osmrtnice; 18.00 Neresnih pet; 19.30 Šport in glasba; 22.00 Zrcalo; 0.00 Iz diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.15 3X3; 8.40 Izbrali ste; 9.15 Govorimo o; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Sigla single; 10.33 Giro d'aria; 11.00 Modri val; 13.00 L'una blu; 13.40 Bella bellissima; 14.20 Locandina; 14.33 Sigla single; 14.45 Srečanja; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Dance classics; 19.25 Sigla single; 19.30 Šport.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.30 Svetovalni servis; 8.05 Radio plus; 9.10 Glasb. tradicija; 9.45 Ringaraja; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 DIO; 17.05 Ob 17-ih; 19.50 Lahko noč. otroci; 20.00 Glasb. utrip; 21.05 Ekonomska politika; 22.00 Zrcalo dneva, šport; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Slov. pevcil šansonov; 23.05 Literarni nokturn.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 8.10 Poslovne zanimivosti; 8.40 Koledar prireditelj; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Strokovnjak svetuje; 10.40 Kje vas čevelj žuli; 12.05 Sredi sreče; 13.45 Gost izbira glasbo, Kulturne drobtinice; 14.45 Expres; 15.30 DIO; 16.15 Popevki; 16.25 Volitve; 16.30 Izjava tedna; 17.00 Vzhodno od ročka; 18.45 Črna kronika; 19.30 Odprti termin; 21.30 Težka kronika; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasb. oddaja J. Webra.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 12.05 Pojemo in igramo; 13.05 Repriza; 13.30 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi v mozaiku glasbe; 15.30 DIO; 16.15 Glasbeni utrip; 17.15 Likovni odmevi; 18.30 Izšlo je; 20.00 Intermezzo; 20.00 Radioteka: Vojna svetov (O. Welles); 21.30 Ars antiqua; 22.05 Zunanjepolitični feljton; 22.25 Serenada; 23.00 Jazz session; 23.55 Glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Glasbena mavrica; 21.04-22.00 Večerna: Radio Agora dnevno; 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan 2.00-10.00/14.00-18.00 (105,5 MHz).

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik z o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.o.z. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7796699, fax 040 773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 20%

Cena: 1.500 LIT - 80 SIT
Naročnina za Italijo 480.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

Letna naročnina za Slovenijo 20.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-32147
ziro racun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in delom srednje Evrope se krepi območje visokega zračnega pritiska. Ciklonsko območje z vremensko fronto nad Balkanom se pomika proti jugovzhodu. S severnimi višinskimi vetrovi doteka k nam hladen in postopno bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 6.58 in
zatone ob 16.39.
Dolžina dneva 9.41.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 24.00 in
zatone ob 13.25.

MORJE

Morje rahlo razgibano,
temperatura morja 16,5
stopinj C.

BIOPROGNOZA

Vremenska obremenitev
bo dopoldne ponehala
in vremenski vpliv bo
ugoden.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.19 najvišje 23 cm, ob 11.18 najnižje 2 cm,
ob 13.59 najvišje 3 cm, ob 21.36 najnižje -26 cm.
Jutri: ob 5.32 najvišje 28 cm, ob 12.31 najnižje -9 cm, ob
17.04 najvišje 2 cm, ob 23.03 najnižje -25 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C	°C
500 m.....	7	2000 m.....-1
1000 m.....	5	2500 m.....-5
1500 m.....	2	2864 m.....-7

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

Danes bo sprva pretežno
oblačno, manjše padavine
bodo dopoldne povsod po-
nehale. Na Primorskem bo
zapihala burja.
SOSEDNJE POKRAJINE: Pa-
dovine bodo ponehale in od se-
verozahoda se bo jasnilo. Ob
Jadrano bo zapihala burja.

JUTRI

V četrtek in petek bo suho in
hladno vreme. Zjutraj in do-
poldne bo po nižinah megla
ali nizka oblačnost.

Pred osemdesetimi leti se je končala ena največjih morij v svetovni zgodovini

BERLIN - V teh dneh mineva osemdeset let od konca prve svetovne vojne, saj je 11. november 1918 označen kot datum, ko je Nemčija po starih letih prve od množicnih morij kapitulirala.

Vojna je bila nato postopno uradno končana s t.i. versajskimi mirovnimi konferencami v letih 1919 in 1920, in sicer posebej z Nemčijo, Avstrijo, Bolgarijo, Madžarsko in Turčijo. Nemčija je postala republika in izgubila kolonije ter Alzacijo, Loreno, Prusijo, Slezijo, Poznanjsko in Pomorjansko, Porenje je bilo demilitarizirano, Posarje pa je prišlo pod skrbstvo Društva narodov (mednarodna organizacija, ustanovljena v Versaillesu leta 1919, ki naj bi skrbela za mir v svetu). Avstro-Ogrska je bila razbita na nacionalne države, Turčija stokrat zmanjšana, Italija pa je dobila del ozemlja današnje Slovenije, Istro in del Dalmacije po londonskem paktu (sporazum med Italijo in antanto leta 1915, po katerem se je Italija vključila v vojno proti centralnim silam). Prva svetovna vojna nasprotij med imperialističnimi silami ni resila, končala pa se je s hudo gospodarsko izčrpanostjo in velikimi družbenimi pretresi.

V vojni, ki je potekala v 28 državah

Evrope, Azije in Afrike ter je zajela tri četrtine človeštva, je bilo mobiliziranih več deset milijonov vojakov, v spopadih so bila prvič uporabljena nova orožja (strojne, bojna letala, tanki, podmornice in bojni strupi), umrlo je 20 milijonov vojakov, nekaj pa je bilo tudi civilnih žrtev.

Prvo svetovno vojno so po mnenju strokovnjakov povzročila skrajno zaostrena nasprotja med imperialističnimi velesilami, ki so si prizadevale za novo razdelitev sveta, s čimer bi prisle do novih območij z naravnimi surovinami ter večjega tržišča za svojo industrijo in kapital. Nemčija je želela povečati svojo moč, Anglija je branila svoj kolonialni imperij, Rusija je hotela prevladati na Balkanu in črnomoških ožinah. Tudi Avstrija in Italija sta hoteli svoj delež na Balkanu, Francija pa se je med drugim hotela mascevat za poraz v vojni v letih 1870/71. Države so ustanovile dve nasprotni vojaški zvezi: antanto (Anglija, Francija in Rusija) ter trojno zvezo oz. centralne sile (Nemčija, Avstro-Ogrska in Italija). Povod za izbruh vojne je bil atentat Gavril Principa na avstro-ogrškega nadvojvodo Franca Ferdinanda v Sarajevu julija 1914, po katerem je

Avstro-Ogrska Srbiji napovedala vojno. Nemčija je nato napovedala vojno Rusiji in Franciji, Velika Britanija Nemčiji, Avstro-Ogrska pa Rusiji. Crna gora se je pridružila Srbiji, Italija pa je razglasila nevtralnost.

V začetku so bila v Evropi tri bojišča: zahodno, vzhodno in balkansko. Temeljna strategija zamisel nemškega poveljstva je bila premagati Francijo in zato so se nemške sile avgusta 1914 francoski obrambni črti izognile tako, da so vkorakale prek Belgije. Septembra je bila v slovitih bitki na Marni nemška ofenziva ustavljena. V vzhodni Prusiji so Nemci premagali Ruse, jeseni so bili Avstrijci poraženi s strani Rusov v Galiciji, Nemci so sli z ofenzivo iz Slezije na pomoč Avstrijcem, a bili oktobra pred Varšavo ustavljeni. Vzhodna fronta se je decembra 1914 po bojih med Avstrijci in Rusi ustalila zahodno od Visle. Fronta med Avstrijci in Srbi se je gibala okrog Save in Drine. Oktobra je v vojno na strani centralnih sil vstopila Turčija in odprla fronto na Crnem morju, Kavkazu in Mezopotamiji. Prvo leto je bilo za centralne sile precej neuspešno, saj se bliskovita vojna ni obnesla, fronte - kar štiri naenkrat - pa so se spremenile v pozicijsko izčrpanje sil.

V letu 1915 so se izmenično nadaljevale ofenzive obeh vojskujocih se strani, oktobra je na strani centralnih sil v vojno stopila Bolgarija in razbila srbsko fronto, srbske sile pa so se prek Kosova in Albanije umaknile vse do jadranske obale, zavezniki pa so jih izčrpali prepeljali na otok Krf. Po podpisu londonskega pakta je maja 1915 Italija odprla fronto na Soci. Po porazu Srbije je Avstrija napadla Crno gori in med drugim zavzela Cetinje. Daljnovzhodna flota je pri rtu Colonel premagala Angleže, na Falklandskih otokih pa je bila premagana. Na Severnem morju so se Nemci umikali.

Leta 1916 so Nemci težišče napadov preselili na Zahod; od februarja do septembra je s presledki in predvsem z velikimi izgubami na obeh straneh potekala t.i. verdunska bitka. Sile antante so bile uspešne v Galiciji, kjer se jim je

pridružila tudi Romunija. Nemsko-bolgarska ofenziva je strla romunsko fronto, na soški fronti so Italijani zavzeli Gorico, Trsta pa jim ni uspelo. Avgusta se je znova odprla solunska fronta, kjer so bili uspešni Srbi in Francozi, na kavkasi fronti so Rusi premagali Turke, ki so izgubili tudi v Egiptu in na Sinaju. Centrale sile so antanti ponudile premirje, ki pa ni bilo sprejeto.

V začetku leta 1917 je centralnim silam, pa tudi Rusiji, začelo primanjkovati hrane in surovin, zato so se začele velike stavke, dezertstva in oboroženi upori. V Rusiji je izbruhnila februarjska revolucija (meščanska demokratična revolucija, ki je zrušila carizem in pripeljala do socialistične oktobrske revolucije), po kateri je začasna vlada vojno sicer nadaljevala, vendar je prelozila ofenzivo. Po oktobrski revoluciji je Rusija podpisala premirje s centralnimi silami, Romunija pa je kapitulirala. Na soški fronti je bila Italija uspešna, nato pa porazena pri Kobaridu. Junija je na strani antante stopila tudi Grčija. S podmorniško vojno so bili uspešni Nemci in ogrozili angleško oskrbo. Angleži so Turkom vzeli Bagdad in Jeruzalem.

Zadnje leto vojne, 1918, se je razpadanje Avstro-Ogrske nadaljevalo. Poleti so vojno proti SZ začele tudi antantne

sile, nemške in avstrijske ofenzive so bile vse manj uspešne, septembra je po ofenzivi srbske vojske in drugih antantnih sil kapitulirala Bolgarija. Oktobra so v Zagrebu razglasili neodvisnost jugoslovanskih dežel v Avstro-Ogrski, v začetku novembra je v Nemčiji najprej v mornarici nato pa se v Berlinu izbruhnila revolucija, zato je 7. novembra Nemčija zaprosila za premirje, 11. novembra pa je kapitulirala.

Na pariški mirovni konferenci januarja 1919 so vsi krivdo za vojno napolnili Nemčiji in ji naložili velike obveznosti; med drugim je morala odstopiti vse svoje kolonije in nekatera druga ozemlja, prepovedana ji je bila združitev z Avstrijo, odreci se je morala pravici splosne vojaške obveznosti, težki oborožitvi in vojni mornarici, odmerili pa so ji tudi 260 milijard tedanjih mark vojne odškodnine v denarju in materialu.

(Tadeja Segan/STA)

Na slikah AP: skladišče bomb s strupenim plinom iz prve svetovne vojne pri belgijskem Wpresu (spodaj) in skupina britanskih vojnihih veteranov (zgoraj) v Britanskem vojnem muzeju v Londonu, ki so dobili francosko odklovanje Legije časti, za osedlovanje v bojih na francoskem ozemlju.

